

30421 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2, } చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ నవంబరు నెల 22 వ తేది సోమవారము } No 199
నంపుటము. ౨. } రాక్షస నామ సంవత్సర కార్తీక బహుళ ధ్రువము ౧. } సంచిక ౧౯౯

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి.
డిసంబరు నెల 31 వ తేది తాత్కాలిక సాంకేతిక నామ సంవత్సరము విలువగల మామండల గొనువారలకు
క్యాలండరు ఇవ్వబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.
ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము	పండ్ల పొడి	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు.

ఈ యాధ్యక్షములన క్యాలండరులు కొద్దిపాటు మాదిరింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన
యాకాభంగము గలుగును.

వనోపధి సారసపరిలా

(255)

ఇది జేహామండలము శత్రువుగడ్డలను మరియు కలకు చర్మరొగములను బాగుచేయును. కీళ్లపొట్టు, పాతవాయూ, పుష్పి, నీరసపట్టు, రక్తవికాసము, కలకలము, అన్ని రొగములను దీనివలన నయముగలుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడితెంచు
పులకు పుష్టిగలిగించును. శత్రువు కుద్దికలది కృత్రిమము. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గమనించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా నెల రూ. 1-4-0.

కుప్పకుమందు:- ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతమునకు (తాగు
టకు మందు) నాగల్గితైలము వైపులేకు మందు. ఈ రెండూకని నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

(ప్రాప్తి:-) వి. డి. సావంత్, ౧౪౪, కననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Panaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

(151)

మనుష్యులకు వర్తమానము
దోమలు, నల్లులు, చిరుటలు,
చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
గుల బాధల నుండి తొలగించు
బడుదును.
ప్రపంచప్రసిద్ధి పడినది జపాను
వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పొడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుటలు మున్నగు కీడుల బుట్టించు పురుగు
లను నశింపజేయును. టెక్ 1-కి రూ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారపోయెను.

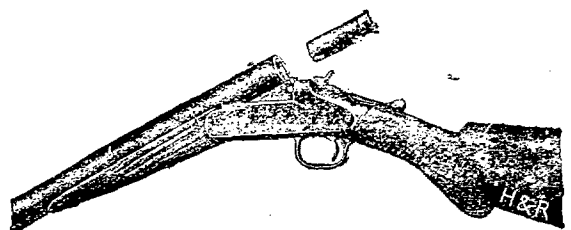
240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆరోగ్యవ్యాధులకు చీమలు, చీమల తీర్చివేయును నల్లులును, చీమ
లును, పుస్తక తీర్చివేయును చిరుటలనుండి కాపాడును.

పేగు, పైపాయీ మలేరియా రొగములు రావించే కాటోలు నిన్ను కాపా
డుచుండును. ఒక పారి (ప్రతిబిందుక) నామ అదిలేక నిమిషమైనా ఉండినట్లయితే
అనేక వక్రప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములు గొప్ప బహుమతి
మలకు పొందినవి. అవని అందు కంటే, చిహ్న, గుహాకోవాచీ లే గల
చేయబడినది. పాతపాట్లములు ముడిచియుంచుటగాను అర్హులచేతి నందిన
నంపకును నల్లెంబులనుండి వ్యాధులనుండి తమ చిరుగాను పోవు, తీర్చి,
విడివిడిగా వ్యాధులను చలయమును.

సోలు వత్తులు:- టి. హరఅంతు కో,
16 వైవాబాదు రోడ్డు, మదరాసు.

తుపాకులు! తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు తోటాలు, మందు
మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

య. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,
(181) 12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Amrutanjian

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి నెల 0-8-0

తలనొప్పులను, వాయువుబోట్లు, పోగొట్టును
చార్మపురొక్కల బారదోలును. పోట్లరొగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ జేకొముగు

తయారుచేయబడు చుందియును.

సుకానన గలిగియుండును.

ప్రతిభంబునుండగిన చోకమైన వైద్యసహాయము

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.
7, తంబు శెట్టిపీఠి, మదరాసు.

మన శత్రువులు

ఇందు పొగవట్టు, సిగరెట్టు, కల్లు, సారాయము,
కాఫీ, టీ, మున్నగు, మొదలగు అన్ని దుర్భాషములను
గూర్చి వ్రాయబడినది. వాయువు బోధించుటకు వీలగునట్లు
82 పాఠములుగా విభజించబడినది. నెల 0-5-0 అ
సారము బుద్ధులు నెల 0-3-0.

ఆకాశ విమానములు.

దీనిని గుఱించి యుద్ధము తెలుసుకో వ్రాసి
యూండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము,
అవి ఆకాశమున కంచునువిధము, వీనిని శిక్షించుచున్న
విధములను వివరింపబడినవి. విమానములపట్లను చాలకలవు. నెల 0-8-0

పాలకు రి. రామమూర్తిగారు,
టీననమిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

కావలెను

జీతాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏకెట్టును,
గుర్తగా కొను నర్తకులుకావలెను. కేట్టు చవుకగా నుండును.
వివరములు తెలియగోతునా 0-4-0 విల్లెలనుచేర్చి పంపవలెను.
ది మ్యూసుయల్ కో-ఆపరేటివ్,
ఏకెట్టు మదరాసు.

ఉద్యాన కృషి ప్రథమ పాఠములు

కర్త: గోపేటి బోగిరావు
వెల రూ. 1-0-0.

ఫలవృక్షములు, వాకములు, పుష్పానికములు పెంచు విధానములను బోధించు యమాల్యదైన తెలుగు గ్రంథము.

వలయు వారు:— గ్రంథకర్త,
సూరపేట, సోలవరం పోస్టు,
(Via) మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

అర్హులైన పంపినయెడల విషయసూచిక, మాదిరిపుట, బుధజాబ్ది ప్రాయములు గల కరపత్రములు పంపబడును.

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణా జిల్లాలోని యేలూరు తాలూకా యందుగల చింతల పూడికిని యేలూరునకును కెంపుయిల్ల పాడవైన బోకలవంతు రోడ్డుగలదు. ఆ రోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎన్నడైనా మునుపటి 20 గంటలు పట్టును. ఆ ప్రయాణమిప్పుడు రెండు మూడు గంటలలో ముగియగల వచ్చును. ప్రయాణ సౌకర్యములు గలగల కేసులు కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపించబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుకుట కేర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

ఒక మోటారు బండియందు తదనంత 28 మంది ప్రయాణము చేయగలరు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట ప్రారంభమగును. బండ్లు ఏ తేదీనండి నడుచునదియును టికెట్ల ధర వివరమును కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట ప్రారంభించుటకు వారముదినములకు ముందు ఏలూరు నందును చింతలపూడి నందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు స్టేషనులలోను ప్రకటనములను పెట్టి యిచ్చుచును.

ప్రొప్రైటరు,

(294) కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసు నుండి మీకు ఏ సామానులు ఎన్ని ఎంత విలువగలవి కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల గృహముగా ఖరీదుచేసి సరసమైన ధరలకు మంచి సామానులను కంపెనీ దము. ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచిన మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెంట్

కమిషను వారు

(290) 42 వాలాజా రోడ్డు, మద్రాసు.

ద్రావదీ స్వయంవరము

అర్జునుడు మల్వ్యయు: త్రయంబకవేయ చిత్రపటం చిత్రలేఖనము అనూహకపాండిత్యము గలపాడించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాసిరినది. ఇందు నవరసములు అర్జునుడు ఖడ్గిట్లు చూపునది. కేయల నిది శ్రవించుట తప్పక నుండవలసినది చెప్పుటలో సలిశయోక్తి యంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుచుట ౦-౬-౦ పాటోగ్రాఫు ౧-౦-౦

వి. పి. చార్మి ప్రత్యేకము

కె.యల్.యస్. సోమయాజులు అండునప్పు, 289) బక్ నెల్లూరు, రాజమండ్రి.

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTAURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTAURANT,
High Court Building

“ఎంత చెప్పినా వినరు”

నాకు దీపావళి ఉదయము నుంచే దేనిమిది ఘంటల సమయము, చలిగాలింకను కిగ్గలేదు; రవి ప్రకాశమానుడై యుండె.

అప్పు దొక బాలుడు చలువజేసిన యున్న పత్రముల ధరించి, కళ్లు ములమిడుగా కిరమనై నొక వివిధ వస్త్ర పురుషులను గప్పుకొని, అప్పుడే యభ్యుజ్జనస్నాన మొనర్చినకతన నీటికుం పరలచే లిగువకు మరులను మధ్యకు నీలుగా దువ్వి, నడుట నొక చివారికుంకుమలకము దిద్ది, వాకిటి సోపానములపై నిలవబడియుండెను.

“ఒరే నువ్వారావు, ఉదాహరణకు టైల్ చేశావు?” అనుచు నాబాలుడు తనకన్న నొక సంవత్సరముధిక వయస్కుడగు పదునారేడ్ల బుడుకని బ్రష్టించి మెలమెల్లన మెట్లనుదిగి వారిని గలిసికొని, భుజములపైచేయిచేచి వారితో చనుచుండెను.

ఇతే ఏంబిటి, అదావుడంతా నీదేలాగుంది ఏంబిటి కట్టేసింబిటి? ఏంబిటి లేదురా పొటాన్ కొనడానికి వెళ్తున్నాను. ఇదిగో ఇంకావలె కావకట్టేను—ఇతే, మజాఅయినది. ఎవరే నేనేలేదీ గన్నాండం చేయుచు అని నువ్వారావు పత్తెను.

“మాయంట్లో తెలిస్తే యిక బ్రతకనివ్వరు— నాకు కట్టాలని చాలాఉంది.—ఏంబిటి, ఇలా వెళ్తావేంబిటి? అయితే నీ పోతాను మరి. నారాయణరావు దెగ్గిరికి వెళ్లాలి” అనుచు నుందరేశము వానిమిత్రుని వీడి చనియెను.

కొంతకడకట్టుపోయి, రాజమండ్రి నుండి కడమర్రుక్కగల సుందరబడి తుదకొక గృహము జేరి తలుపు తట్టెను. తోడనే, “ఎవరుబాబు?” అనుచు ఒకయెడ్డి మంగలి గవాలము దెలుచెను.

“నారాయణరావున్నాడా? ఏంజేస్తున్నాడు?” అని బ్రష్టించుచు నుందరేశము ప్రత్యుత్తరము గొకకేలో బ్రవేశించెను. మరల తలుపుయూసి యామంగలి జోడికి పోయెను.

“అబ్బా, ఇంతేగ్గిగా ఎలా తలంతున్నావురా అప్పుడే? ఇంతెడెక్కినా నాకింకా చలివేస్తూంది. కాగ్గివ్ మాజోరుగా తిప్పేవ్ ఖల్లీ ముక్కుందిరా” అనుచు నారాయణ రావు తనమిత్రుని బలుకరించి పీటపై చతికిలగుచ్చుండి యుండెను.

ఇప్పుడు కిల్లి ఏంబిటి? బాటిండా నూనోడుతున్నా, ఒరే, నువ్వారావు పటాన్ మాజోరుగా కడుతున్నాడా? చాలకింకా పాడర్ కొసం వెళ్తున్నాడు బవారికి” “అబ్బా, చులుతున్నాదిరా అంత జిక్కిళ్లుపోసి కలపకపోలే కొంచెం చన్నీర్లు పోయ్యరామా? పిండి మెలుకరా” అని మంగలివికొపించుచు నారాయణరావు తనచెలికానివైపు దిగి “ఉండా? మనంకడదాం నాజేంకో కానీ ఇద్దరం వెళ్లి ఇదోపది కులాలూ, అదోపది కులాలూ తెద్దాం మాయంట్లో ఎక్కడలేరుకదా! కావలసినన్ని చింపిగుడ్డలున్నాయి వెరల్లో బాంచెట్టుకింకున్న కంకరకుప్ప చూశావా? రాల్లని వెకకక్కలేయేద. తలమిది కెత్తు. చేకెంత కట్టుందో కనిపించిందా?— డోరా, కిల్లి ఏంబిటి?” అని బ్రష్టించెను.

“ఉంటే ఇయ్యనా? నీ నేనుకున్నానా? నీ నీళ్లపోత కానీ నేగం, గోవిందా, దబదబపోసీరా, నలవడం ఇంతసేపా? నారాయణరావు, పటాన్ డేంజరస్ గానరా? ఒళ్లు కళ్లూ కాజ్జుకుంటూండేమా.”

“ఒరే, నీ నెప్పరాను వినూ, ఇంత నెప్పూ చదువుతూ డేంజరని జకుస్తా వేంబిటి? కొంచెం కేళ్లుగ్గి ఉంటేసరి. వెళ్లవల ఇది అది కలిపిమారేస్తారా, అయితేత అది ఇన్నయిటును నుండునుంది. నీకెండుకూ, నీ మేనేజీచేస్తాను కదూ? చూడు మనవి నువ్వారావుతాతలా పేల్చు. రెడ్డాటుకూడా వేదారా, పోడు వాసుంటుంది, నీ నిదికతన కట్టేస్తా, మోను పట్టేస్తా” అనుచు నారాయణ రావుగల యంగణ మూల తనపీటను పదిలముగా జేసికొని “గోవిందా, కంట్లో పుల్లపడవండా కుద్దురా” అని తనకున్నానం బొరింపవచ్చిన మంగలితోననుచు, నుందరేశమున ద్వేలించి, బ్రెజర్, మర్కక్క ది కూవోరా ఫైవ్ మిట్టులూ విహతుంది. తరువాత వెళ్లదాం” అనిపల్కి, నేత్రములు ముడకుండునట్లు చాస్త్రములతో నదివి పట్టుకొని గూర్చుండెను.

అభ్యంగన స్నానమైన పిదప గోవిందునికి నారాయణ రావునలసిన నైకమిచ్చివేసి, తానును నుందరేశమునల నిద్రించుచున్నావై రెండుమూర్తములను జేయక బారవదిది తెల్లని చేతిరమాలు చాస్త్రమున నదిమిట్టుకొని “ఇకపడ” అనుచు వీధి తలుపు తాళము దిగించి తన చెలికానితో బజారునకు నకున సాగెను. రాజమండ్రి జేరునకి వచ్చు “ఒరే, ఈజేళ్ల విస్తా

రెడ్లోకి మెతుకులాచ్చే నరికి మనపని కీమకీయ చుంటుంది. కాఫీహోటల్ కు వెళ్లి ఏంజేనా పుచ్చుకోకుంటే తరువాత ఆల్లరిపడవలసి బస్తుంది. పడ” అనుచు తన సహకారుని నా పక్కనే గల దుకాణ మొకదానిపై పులాగుచుండెను.

“అట్లుంచొచ్చి వెళ్లకూడదురా? తొందరేంబిటి?” అని నుందరేశము వెనుకకు లాగుచుండెను.

“ఏంబిటి నీకు పటాన్ గానులమిదా వెట్టి పట్టుకుందిరా? అందుకేనా అసలు మనం బయల్దేరేం. మానీంకడ. ముందింత కడుపులో పడితినే కాని ముందుపని చెయ్యడం కష్టం”

నుందరేశ మేమియు ననజాలక మిత్రుని నిర్బంధముపై వట్లే యని కడుపార భుజించి, తేనీళ్లు దాగి “నారాయణ రావుతో వడివడి నడువసాగెను. ఇరువు రంత దీపావళికి దిగి నులనమ్ము వర్తకు నొకని జేరి “పటాన్ ఉండా?” అని బ్రష్టింప, “ఎంత కావలండి” అని వర్తకుడగు “పనిపని కులాలియ్యి” అని నడిచిరి.

“తెలు పోపది కులాలూ, ఎటు పోపది కులాలూ తూమురా” అని తననేనకున కొకని - నాసింప లై నెచ్చు దారుడు కానందున పోలీసువారలకుండ జూరుకొని వర్తకుడు దిగులను బొట్టుములుకట్టి వారికంది య్యధరను జెల్లించి గఖు లిశవురును చిలువపు మోటు కలంకరింప గృహానుష్ఠాన లై చనసాగిరి.

ముందిరము జేరునకి వారిసఖు డగు కమలాకరుడు వాకిట నిలుచుండియుండెను. వానిం గాంచి నారాయణరావు మందహాసముతో “ఏంరా, ఇలా, దిగపడ్డావు? ఎండాకా?” అని పలుకరించెను.

“వెరివాడి కొక ప్లేవరి ఉండా ఏంబిటి? ఎక్కడుంది పోలే వాడికడే డెస్టినేషన్. ఆచేతులూ దేంబిటి?”

“ఏంబిటిచురా రా మామండాం” అనుచు నారాయణ రావు తన జేబులోనుండి తాళమును తీసి నొకదానిని దిసి తలుపు దెలుచి బొరికిరమ్మని సంజ్ఞచేసెను.

మాటుసంభాషణలేక మిత్రుల యువురును పీకెరెలుపు గడియ వేసి వికాలమగు చాప నొకదానినిదెచ్చి యట బజిది యందుపై నుభాసీచులై. నారాయణరావుంత పొట్ల ములను విప్పి “నుందరేశం, నేంబిటి కాయొకటి కట్టి చూడాఉండు. నెల్లగ్గువృధవుడు దగాచేస్తూఉంటాడు. ఓహూ నావపటా పని అప్పుడాలకారం ఒకడంటుకట్టేను.” అనుచు సంతోష నొకదిన్న గుండ్రుకాయకు గట్టి బయటికే తెచ్చిదానినివేల్చెను.

“మొట్టమొదట కొడితే పేలకపోడంచూసి అనుమాన పడ్డాను, కాని నెంకండ్రెవ్ కొంచెగట్టిగా విసిరినప్పటికి నువ్వ న్నట్లు భండర్ సోండు ప్రాడ్మ్యులైంది.” అని నుందరేశమన, “ఓయ్యస్. నూరేదాం పడ. మరిదేనికొకా? ఇరన్ని కట్టి నప్పటికి చాలావైవ్ పడుతుంది.” అనుచు లోనికి జనినారా యణరావు దిగులను ఒకదాని వెనుక నింకొకటిగా పన్నె వై భస్మము చేసిరి. ఇంక రెంటిని గలుపలేదు.

ఇదంతయు జూచుచు కమలాకరుడితి యచ్చులుండి నట్లొకవో చతికిలపడి, తనమిత్రుల నాపాదకు ప్రకపర్యంతము పలుమారు నడికిలింపి “అవునామికంతసరదాఉంటే మరేరయి నా కటుకోకూడదురా? తెలిసికూడా మీరెండుకు పూనుకున్నా రా? స్టూడెంట్స్ మా! చరవ్వేస్తే ఉన్నమతి పోయిందన్నట్లు ఇదేవి వికారాలురా. ఎట్టించెటయినా అబ్దునుకున ససారే పోసి” అని యేమో పలుకుచుండె.

“నోమేటర్. మరకేంబిటి. నేనదివరకు చాలమాట్లు కట్టెను. దేంజ రేంపీలేదు.” అని నారాయణరావునెను.

“ఛా, మానీండి బరదన్! ఇంతకూ దీన్లో ఏంబిటుంది? నాకేంపీ సరదా కనిపించలేదు. నుందరేశం! మీఫాదర్ ఊరు కంటాడా?”

నుందరేశ మూరకుండెను. కమలాకరునకు తనన్నేపి తులు నేయకార్యముపై నెద్దియో మనూ మతకల్గెను. వాడంత దిగువలేచి మీ నువ్వంరా, నేపోతాను. ఈవినిం గొస్తానే. అప్పు దోమాటారల్లా చూసియ్యాలా. చాలా బూట్టిపుల్ల వైటు. ఎలాగేడుస్తానో ఏదవండి. మీరు చెప్పేది నేనాల్లా? నామాలు నానుండి లోవడంవే కాని కేళ్లులోగా ఉండండి... తలుపు వేసుకోరా” అనుచు గృహము వీడెను.

“ఒరే, తలుపేసి రారా. నేది, మిచ్చుచేస్తూఉంటాను” అనుచు నారాయణరావు నుందరేశముతోనని ముందుగ గలుప దొడగెను. నుందరేశము కవాలము మూసినచ్చి తేసికొను డా గుండడు గలుపుచుండ జూచుచు, అంతయు చూసిన వెనుక “దేంజరని జడిపించేరు” అని ఏంబిటిచురా

మీల్చి తీసుకుంటే మా వాళ్ళ కోట్లదేదాన. అటువంటివి కదదాం. నేనుకూడా కడతానా ఏదీ! అని పల్కి నిజమందిరమున కేగెను.

నారాయణ గావుకూడ తన్ను రెండు బంధువుల తల్లిదండ్రుల వల్ల బంధువుల గట్టుకొని, వీధిలోని తాళము లిగించి, భోజనము ముగిసినవరకు మౌన వచ్చి వొడ్డిలో నోపి కత్తో గుండ్రని తిరిగి నేగుచుండెను. ఇంతలో వానిమిత్రుడగు సుందరేశ మేలెంచెను. అంత వారివరుసగా గాయలను గట్టి గూర్చుండిరి.

దివాలకు దేవస్థానమున వీరము జగమునకు పలుకెన లను గొమ్మకొని తమ్ముడుండెను ఇక నొక కుటుంబమునకు పురమంతయు మనోహరముగా వెలిగింపబడును. అప్పుడే జువ్వలు గగనమున కెగురుచు తారాళి పంటుమండెను. ధాన్యపు తల్లెడు లవ్వడప్పుడు కృత్రిమము లిచ్చుచుండెను. పసిబావతయ్య తాను— బావరసనెల, బావకలుగూడ— ఇంతయని చెప్పి నడిచెను.

“నారాయణ రావు”

సుమారు పదునాల్గే వయస్సులోనున్న వాడైన అతడు బుచ్చుకొని, యొకయంతిరకపురుషుని దట్టుచుండెను. పృథ్వీపురము రాతెను. మరలదట్టెను. కార్యము లేకపోయెను. అంత నేలలో పానిమోము నట్లబాసి కాంతిపీఠముయ్యెను. ఎడమచేతి పట్టుచును కాలితో నడచుచున్న తన శక్తికొలదియు దగ్గెను. గడిచినవందల కాలము తెలుగుదేశము బాటకుండు నేలలో మిక్కిలి యాతురతతో లోనికి బడుచుండెను. పాని కాళ్ళు వణకుచుండెను. నడచునడచుచు చలించుచుండెను. ఊహ నటించెను బాటచుండెను.

అటు సంతయు ముగిసినందు చానకలచే నిండియుండెను..... “అయ్యో, నే నెంతోపొరసా విన్నాను కాదు. పాపం ఇద్దరు. తెలిసికొన్నదేమోయేను. ఒక్కొక్క కాలి బొయ్యిని ధాకకొక్కాడే! చచ్చిపోలేను. ఇదంతాయీ నారాయణాపు తెచ్చిపెట్టిందే. నమంతే. గుక్కెడు నీళ్ళయినా అడవులోనూ కూసికేసుచును. పూడెట్లుకే మతి పోతే తక్కినవాళ్ళ ననేదేవిటి? వీళ్ళనివేగం ఆనుకొనిపోతే పెద్దక పోతే పృథుడం. సుందరేశం పాపకర్తతోచెప్పి, బండితెస్తాను. క్యూరయ్యలపట్టికి వారంపదిరోజులపురుండి” అనుచు కమలా కరు డవోటువాని పిదపననుకున్నాడే వెడలెను.

నవనవత్యరాదినంచిక.

పెక్కెడు ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు నారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వలచుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నదిగాన ప్రకటనలు బంధనె చిన నారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.

ప్రకటన కాభ్యర్థకులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, ఘదరాను.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కా తెలియ వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రకటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగఱ కాంధ్యున ముద్రయింపబడి లేదు. వెల రేపకు వైదు 0-12-0. కాలికో వైదు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము. నలుగునారు:— శ్రీపాద నుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తంబుకెట్టివీధి, ఘదరాను

కావలెను.

ప్రతిగ్రామమునను నడపియు కావలెను. లాభకరమునగునది. విశేషమగునది. పూర్వపు అనుభవముతో బనిలేదు. తెలిసి గలవారు తమకు విశ్రాంతిగలవలయును. పనిచేసి నెలకు 50, మొదలు 100 రూపాయలవరకు సంపాదించవచ్చును. విశేషముల చెల్లెసికొనుటకు “పోస్టు 513 మదరాసు” అని వ్రాయును.

అనంతపురము జిల్లా సభ

భాద్రలో జయప్రదముగ జరుగుట.

అ గా న నా ధీ ప తి యు ప న్యా న ము.

[మా ప్రత్యేక విలేఖనుని వద్దనుండి.]

ఈ నెల 20-న తేదీని భాద్రలో జరిగిన అనంతపురంజిల్లా కాన్ఫరెన్సుకు అగ్రాసనాధిపత్యము నహించిన నెమలి పట్టాభిరామాచార్యులు గారి ప్రారంభోపన్యాసమునుండి క్రింది భాగము మా ద్రింపుచున్నాము.

1915-వ సంవత్సరము మన ఇండియాదేశమునకు చాలని సంవత్సరము. లేవన్న మనదేశ సేవయే ముఖ్య కార్యముగా దలచి మంచికొరకై పాటుపడుచుండిన ఆ దేశాభిమాని గోపాలకృష్ణ గోఖలే మనలనుండి విలస్వల్యవయసుననే స్వర్గస్థుడాయె? అతనిమరణముచే జనులకు కలిగినదుఃఖము చల్లారకమునుచే మన దేశమునకు ఏకలలోనొకడు గాకచ్చి మనముండమితసాసాధూ తిహ్ నులపరిపాలించి పిమ్మటనుభవముబొంది ఇంగ్లాండుకు వెళ్ళి తరువాతకూడ, మనదేశముకై పాటుపడుచుండిన సర్ హెన్రీ కాటన్ దొరగారేల పరలోకప్రాప్తులై? అదుఖ మింక పచ్చియారకమునుచే బొంబాయి పట్టణమున 45 సంవత్సరములు దేశసేవచేసి యాంట్టణమున కనభివృద్ధి పట్టభద్రుడనీకై గాంచిన సర్ ఫిరోజు మహతాగారి మరణము మొన్న మొన్ననే మనలనేల నొకవార్ధి ముంచె? కీర్తి శేఖరై న యామహాపురుష స్మరణమైనను మనము మరలక సహచారిగుణముల జ్ఞప్తిమందునవికొని వారలయేముద్దేశములతో మనదేశమునకై పాటుపడుచుండిన ఆ యుద్దేశ్యముల నెరవేర్చుటకు మనసజీవదేశాభిమానులు తమ శక్తివంచనలేక పాటుపడెదరుగాక!

విరోధా సంక్రామము

1915-వ సంవత్సరము మనదేశమునకు మరొక విధముగను ప్రాకాశమువంది విరోధాదేశములో మన దొరతనపువారకు ఆంగ్లేయులకును జర్మనీదేశపువారికిని ఇప్పటికి పదునైదు చానకలకువైచి జరుగుచుండు ఘోరముద్దమును గురించి నేనువివరించెప్పి నవశ్యముండదు. ప్రపంచముగలరాజ్యములన్నియు అవ్యోన్మయై త్రికలిగియుండిన యీ కాలమున దేశమంతటను నెమ్మదిగిలిగి యుండును. నాగరికత హెచ్చిన కొలది ప్రపంచములోని రాజ్యములన్నియు పరకవాదపారములముగ నొకటితోనొకటి విశేషసంబంధముగలవియై యుండును గనుక నిందులో నేరాజ్యమైనను మరొక రాజ్యముతో వైమమ్యము కలుగజేసికొన్నయెడల పరక వ్యాపారముల కంటకములు గలిగి జనులసౌఖ్యమునకు వికల్పము కలుగుటకు కారణమగును. అట్లుండగా 2, 3 గొప్పరాజ్యములు చేరి మరి 2, 3 గొప్పరాజ్యములతో యుద్ధమునకు దాడివెడలినయెడల జనులకు ఎంత తోటికలుగునో చెప్పవలయునా? ఇప్పుడు విరోధాదేశములో జరుగుచున్న యుద్ధము కలన ఇతర దేశములలోపాటు మన హిందూదేశముకూడ చాల నష్ట కష్టములకు పాల్గొనుచుంది. ఈ ఘోరసంగ్రామమున కంత మెప్పుడు కల్లునో భగదత్తుడెటువలెనునో చెప్ప సాధ్యముగా గున్నది. అయితే ఇటీవలవచ్చెడు వృత్తాంతములవలన ప్రాంసు దేశపు టెల్లలలో నేమి రుహ్యదేశపు టెల్లలలో నేమి జర్మనీవారి దాడి యుగియున్నట్లును, కొద్దికొద్దిగా నింగ్లీషువారికిని వారి మిత్రులందరికిని జయము కలుగుచున్నట్లును తెలియవచ్చుచున్నది.

జర్మనీవారి మరణదేశము.

సర్వయారాజ్య మొక చిన్నరాజ్యము. టెల్లియము వలెనే తమ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుటకై కష్టముల పాలెనది. ఈస్వల్ప రాజ్యముల యనీలికి లో బడి గొప్ప రాజ్యములకు జర్మనీ ఆస్త్రియా రాజ్యములు నాశనము చేయవలకట్టుకేరల మకళయము. ఇట్టి తరణములో సర్వయారు సహాయము చేయుటకు సంధియులుగ ప్రతిజ్ఞ కొనిన గ్రీకుదేశము కటఫముగ నుండునట్లు జర్మనీ చక్రవర్తిచెలిగలిగి వివాహమాడిన కాకణముచే గ్రీకురాజును ప్రేరేపించెను. ఒకతైపు జర్మనీయాస్త్రియాలు మరొకతైపు బల్గేరియా యొ ల్లిడినచ్చుచుండునప్పుడు పాపము చిన్న రాజ్య

ముకు సర్వయారుమేమి చేయగలను? తమకుమిత్రులైన రషియా వారు సహాయముగలటకు మధ్య రుమేరియా కుర్చీదేశములు అడ్డుములాయెను. ఇట్టి యాపద్ధశలో సర్వయారు సహాయము వెళ్లి శత్రువులదాడి నడ్డగించవలెనట శత్రువులు భూమధ్యమున ద్విగుణకరణ నిగంతుకాధికారులై ఈజిప్టు ఇండియాదేశములకు భీతప్రదులగుదురు. కనుక ఇంగ్లీషువారును ఫ్రెంచివారు సర్వయారుసహాయముగ బల్గేరియాతో పోరాడుచున్నార ఇప్పుడు యీ ప్రదేశమునందు జరుగుచుండు యుద్ధమే ముఖ్యమయినది ఇందులో శత్రువులపజయము నొందినయెడల వాశక్తి పౌరుషములకు కొంతగలిగి శత్రుకాలములోనే విరోధాలోకలిగి యుండెడి యాకలాపమంతయు కాగలదు. ఇంగ్లీషువారికిని వారి మిత్రులందరికిని యీసంగ్రామములో జయము కలుగవలెనని మనమందఱు భగవంతుని యెల్లప్పుడు ప్రార్థన చేయుచుండవలెను. ఈమహాసంగ్రామములో మనదేశపు యోధులున్న యుద్ధముచేయుచున్నారు. ఇంగ్లాండు దేశపుజనుల యెలికలలో నుండు కాణాచిరాజ్యము లన్నియు నేల నంది సహాయము చేయుచున్నవి. ఇట్లు యుద్ధము చేయుచుండు అన్ని రాజ్యముల నైకులకు వెదచియుక మనదేశపునేలలు తెగువయు ధైర్యము జూపి యందరిమెప్పుడు పాత్రులై యున్నారు. మన కిట్టికీర్తి తెచ్చిన మనయోధుల కాపాడి వారికి నికకు స్వామికార్య నిర్వహణమున నెక్కువయ్యెనాము కలుగచేయవలెననియు మనము దైవమును సదా ప్రార్థించవలయును.

భారతీయుల రాజభక్తి:— బుగాభాదేశములో ఇదో కారణమునల్ల మద్రవాండు ముఠాజేయుచున్నారను కారణముచే హిందవులందరు రాజద్రోహు లను నొకసందియును కొందరి మనమున నీదేశమున ఇంగ్లాండుదేశమునకు కలిగి యుండెను. ఈయుద్ధప్రమాంభము కాగానే ఆ నేతుహిమావలంకర్యం తము ఈదేశపు జనలందరుమూసిన రాజభక్తియు యుద్ధమునకై వారుచేయుచుండు సాహస్యమును చూచి ఇప్పుడాతప్పు భిక్షాయము నిరర్థియాయెను ఇందువలన మనరాజ్యాంగ విమయములో ఇకముందు మనదొరతనము గారు మనయెడల నెక్కువ నమ్మకమును సుమయిద్ది ము జూపకలుగుదు రని తోచుచున్నది. ఈసందర్భమును పురస్కరించుకొని యుద్ధము నిజురగానే మనదేశపాలనయందు మనదేశములకు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము కలుగచేయవలెనని యిప్పుటినుండియు మనము ప్రయత్ని పడవలెననునదేశాభివృద్ధికై యిన్ని మనజనులక్షేమము కొరకై యిన్ని యెత్తునగా పాటుపడుచుండెను ఆచినిసంటు అయ్యుగాను ప్రముఖులగునారు యామోవమును కోసమ ప్రయత్నిము చేయుచున్నాను. దేశీయమహాజనసభ యీ గొప్ప కార్యమునుగురించి చేయవలసినపనులకు సకాలమున చాలో చించగలదు. ఇప్పుడు మనమిక్కడ నున్నదేశ ముద్దుగునది మనజిల్లాకు సంబంధించిన విషయముల చాలోచించుటకై గనుక ఆనుహోదేశమును నెరవేర్చుట కనుకూలమైనకార్యములు మన చేతనైనచేయిమూత్రము మనమిప్పుడు ఆలోచించవలెను.

లోకజుబోధులు, జిల్లాబోధులు

రాజ్యనిర్వహణయందు జనుల కెక్కువ స్వాతంత్ర్యము కావలసియున్నయెడల అట్టిస్వాతంత్ర్యమునుపొంది కార్యముల నిర్వహించు శక్తి జనులకు మొదట కలిగియుండవలెను. అకగా అట్టిశక్తి పూర్తిగా కలుగునంతవరకు స్వాతంత్ర్యముకై తచి యుండవలెనని నాయుగము కాల. శక్తిచాలనివారు కార్యసాధనము నైతెట్లుకొనినయెడల హాస్యాస్పద లగులగు. కనుక కార్యనిర్వహణసామర్థ్యము జనులు సంపాదించుకొనినశోగాని కార్యము నిర్వహింపవలెను. ఈసామర్థ్యము మనకు కలుగజేయుటకనియే నలువరిసంవత్సరములుగా లోకజుబోధులని మునిసిపాలిటీలని జనుల తోడ్పాటుతో కొన్ని కార్యములు నెరవేర్చు ఏర్పాటు చేసెయున్నాను. ఈ లోకజుబోధులు, మునిసిపాలిటీలు గొప్పపట్టణములలోనుండు నివ్యాసంతులను తక్కువ నిర్వహణయందు సమర్థులను చేసెనని. ఇకముందు మనముకోరెడు రాజ్యాంగనిర్వహణస్వాతంత్ర్యమునకు ఏర్పాదకుంతులగు పట్టణవాసుల తోడ్పాటే చాలదు. గ్రామవాసులకు సమస్తజనులను తోడ్పడిననే మనము కోరెడు స్వాతం

[14 వ పుట చూడుము.]

చెన్న పురి వైద్యపరిషదము

చెన్న పురి పౌరుల యసమ్మతి

ఖండన సభ.

చెన్న పురి వైద్యపరిషదమునకు దాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారి పేరును తొలగించి తనూలనూ ఆయన వైద్యములను నిరాదరణ చేసినందున చెన్న పురి పౌరులు శనివారము సాయంత్రము ౧౧-౧౧ నిమిషములకు విక్టోరియా బస్సు మండలములో సభ చేసి తమ యసమ్మతియును వెల్లడించి కాదు దినములను చూచుచున్న కర్నూలు మర్యాద మండినందున ఆరోజును సభ జరుగరా జనగా యిది కొంత భయము చేసినది. కాని, పురజల యంత్రాసాము పట్టు దల కార్యదీక్షలను వరణదేవు మహిను సాగిరా లేచి. ఈ యంత్రమును విక్టోరియా బస్సు మండలమును, సభా మంటపమును పులలతో నిండిపోయెను. సభ గారి యాద్యక్షుల తో సేకరించుచు కలకత్తా, బొంబయి, పూనా, ముగ్గురు పట్టణములనుండియు, పోలా పుమిఖులవద్దనుండియు తిరి వార్తలు వచ్చినవి. సభ రెండు గంటల పాటు అత్యుత్సాహముతో జరిగినది. పాత్రికావర్తనలు తరచు జరుగుచుండే సేక గ్రీవముగ, రెండు తీర్మానము లంగీకరించిరి. సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారిని సభాధిపత్యము వహించునట్లుగా ఆనర విజ్ఞాపనము చేసి రామచంద్రాపురంతులు గారు సభ్యులయై తానూ ఈవిషయమై పోలాపురమును చూచుచున్నది యొక్క వర్తమానముగ వరయుచున్న స్రవణని యాహ్వానితక సభాధిపత్యమును వహించునట్లు దక్ష చేసి నందునైన మందరమువారికి కృతజ్ఞులమై యుండవలసినదయ్య నెలవిచ్చిరి. దివానులవద్దను పి. రాజరత్న మెదలార్చునగాను దీనినిబల పరచిన పిమ్మట సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

సానుభూతి తంత్రావర్తన.

సభవారి యాద్యక్షులతో సేకరించు జమిందారులను కాననసభ్యులను; కలకత్తా, బొంబయి, చెన్న పట్టణముల లోని ఆయుర్వేద, యానానీ, ఆంగ్లవైద్యులను, రాజధాని లోని వివిధజిల్లాసంఘముల వారెను, పండితసంతతివార్తలను దాక్టరు లక్ష్మీపతి, బి. పి. బి. సి. ఎం గారు చదివిరి. మొత్తముగా ౧౨౦ సంతిపాత్రలవరకు వచ్చినవి. ఈక్రిందివారివద్దనుండి తంత్రావర్తన వచ్చినవి. — దాక్టరు శేక ముఖి. ఎం. పి. ఎం. డి; దాక్టరు నందర రాజఅయ్యంగారు ఎల్. ఆర్. సి. పి. ఎల్. ఎఫ్. సి. ఎస్, తిరుచాపల్లి; దాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య బి. ఎం. బి. సి. ఎం బం దరు; దాక్టరు శే. నారాయణయ్యగారు ఎం. బి. సి. ఎం. సేల మ; దాక్టరు పోట్ల ప్రభురాంజియ్య ఎల్. ఎం. ఎస్, బొంబ యి; దాక్టరు నురేంద్రనాథగోస్వామి బి. పి. ఎల్. ఎస్; కలకత్తా; కవిరాజు బాలచంద్రసేను ఎల్. ఎం. ఎస్ - కల కత్తా; కవిరాజు జననాథసేను ఎం. పి. ఎల్. ఎం ఎస్ కల కత్తా; కవిరాజు యామినీ భూషణ రాయ ఎం. పి. ఎం. బి కలకత్తా, రాజాప్రయమాచార్యులు సి. ఎస్. వి. ఇ. ఉత్త రపారా; రాజాపంచాన ముఖర్జీ ఉత్తరపారా; రాజాశ్రీనివాసదేవరత్న వి. కా. ఖ. పట్టణం; దేవర కోట రాజు; పోలవరము జమిందారు; చల్లపల్లి మహారాజా; రామ నాథము రాజు; సివాపురము దివాను; హెచ్. వి. నంజుండయ్య రెంగు గూరు, ఆనరవిలు వరసీంహయ్య సేలం; ఆనరవిలు పి. ఎస్. కృష్ణారావు నెల్లూరు; ఆనరవిలు చిదంబరనాథ మొదలార్చు, పియాలి; కొచ్చిన రామయ్యగారు; బి. కే. గురదాచార్యులు రెంగుగూరు; ప్రసన్న వేంకటేశ్వరరావు పంతులు శ్రీరంగం; వేంకటేశ్వరరావు పంతులు జమిందారు రంగపురము; వైద్య రత్న యోగింద్రనాథసేను ఎం. పి. కలకత్తా; కృష్ణాజిల్లా సంఘము; సుంటూరుజిల్లా సంఘము; పూనా వైద్యమండలి; పూనా సార్వజనిక సభ; పూనా కలీ సంఘపు కార్యదీక్ష; మధుర, బెజవాడలో జరిగిన పురజర సభాభ్యుదయ; ఇండియా ప్రాచీనవైద్యసంఘము మంథల్లో; బొంబయి వైద్యసభ; భాసాల వైద్యమండలి బొంబయి, జంబూపూర్మునీకల వర్మన బొంబయి.

సర్ సుబ్రహ్మణ్యముగారు.

సభ సభ్యులమందును సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఉపన్యసించి, వారి న్యాయవేత్తల కావున విషయమును న్యాయైక ప్రక్రియతో బదిలీంచుచు, వైద్యపరిషదమువారి చర్య పోలా ఒక కారణ ము మాట యటించి కాననసభ్యులముగా సే

కాదని నడిచిరి. దాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారి వైచారి యంత్రపును పురపరిషదమునకు, వారు న్యాయవాదితో సలహాచేసికొని నిట్టి విషయార్థ సందర్భంక పోవును. ఈ “వైద్య సమాజా కాననము” మన కానన భయంకర చర్యలకు సమతుల్యత కల్పించి వైద్యులకులకు సంతోషాభిముఖ చర్య కారణము కాబోయి అని ఆధికారులు పరిశీలించును అనేక విధముల సమీక్షించిరి. వైద్యపరిషదమువారు ఈనాడు కానిం చిన కార్యములను ఆధికారుల మాటలు కార్యకరణంబున వృ థయై పోయినవి. అప్పటినుండిను అధికార సభ్యుల పుతి కత్తుమును గణములకు వాక్యోన్ముడిన యూ ర డిం పు మాటలేకాని, యంతకంటె నెక్కువ సా గ క ము లు కావకు సందేహము అందలేదు న ను ల ను పా ధిం చు చున్నది. దాక్టరు కృష్ణస్వామిగారివై నా మా వ రణ సేర మాహాపింఛుడినది. కాన: విరుద్ధముగా వారు కష్టపూర్వక నామమేవ్వరి? సమాజాభివృద్ధివైద్యుల ద నెదరా? ఆంగ్ల వైద్యులకే యొప్పున వైద్యపరిషదమునందు ఆయుర్వేద వై ద్యులు సమాజాభివృద్ధికి వైద్యుల? సమాజాభివృద్ధికిరా ఆయుర్వేదవైద్యుల పురస్కరించినదిగాని కృష్ణస్వామి అయ్యగారు నావరణ సేరము నెట్లు చేసినవారగుచున్నా? సమాజాభివృద్ధిని అంగీకరించు వైద్యుల దొకడు తననామమును సమాజా భివృద్ధినికొనకపోవును, అట్టి ఆంగ్ల వైద్యుల పురస్కరించుకొనిన చో, ఆయుర్వి నామాదరణము కానీవును. అట్టి సేరమును చేసి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు చేసినందులేదే! పోనీ, వారు ఆస ముద్దేశముయందు సేరమున కప్పుత్రుచ్చివారా? ఆయుర్వేద వయద్యమును ఆసరించుటకు దాక్టరు కృష్ణస్వామిగారికి ఉన్నటు లుండగానే తగిన స్వాతంత్ర్యము లేదా? సమాజాభివృద్ధి వయద్యము ఆంగ్ల వయద్యము గాక, మఱి యే వైద్యులైనను ఆచరింపవచ్చునని ఈ వైద్య సమాజాభివృద్ధిని యెన్నుచి గదా! ఇట్లుగాక, అట్లు సుగాక, మఱి యేవిధమున దాక్టరు నామవరణ దోషము నుజేసివారు? ఆయుర్వేద వైద్యులు పురస్కరించి కొని నారా? అది నామావరణములు కాగలవు? ఆయుర్వేదము దానంతట నది ప్రత్యేకముగ వొక వైద్యకాస్త్రమును పేరునకు తగదా? ఈకాస్త్రమును జరిగినవారు వైద్యవాసులవనదగరు ఆన అంచెదరా! అపుడుకదా ఆయుర్వేద వైద్యుల పురస్కరించుకొనుట వైద్యుల కాని వానిని బురస్కరించుట యగును. వైద్యపరిషదమువారిటుల వాదించుకొనినచో, లోకమార్గంబును నకల జనోపకారమును నుపసాధి వైద్య భిక్షాంశులచే సంస్తుతించ బడినదియు నగు ఆయుర్వేద వైద్య మును కాస్త్రము కాదనుటయు కదా! వైద్యపరిషదము వారిట్టికార్యములచే కృతజ్ఞ వైద్యులను నిరసించ అచివకొలది యు పుజలకు వానియందు అభిమానమును ఆదరణమును పో చుచుండునను మాట తప్పులు.

మొదటి తీర్మానము

ప్రజ్ఞాపకముగా రావునామము కట్టికొనిన వైద్యుల చింతన వైద్యకాలకు మేలేదను నుండిం బనకు చెన్న పురి వైద్యపరిషదమువారు దాక్టరు కృష్ణస్వామిగారియందు నా మావరణ దోషము సాగిపించి వైద్య పరిషదమునండి వారి పేరుకు తొలగించి ౧౧-౧౧ వ సంవత్సరపు మొదటి రిజిస్ట్రే టు అట్టి నిబంధనలను, ఆననసభ్యుల సమయముకి వెట్టి తేలి పోని కలవరమును పుట్టించినందున చెన్న పురిపౌరులు సే ది సభలో సమావేశమై తమ ఆభిప్రాయము తెలుపుచున్నారు. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు విషయమై పరిషదమువారు వచ్చిన నిశ్చయము మొదటికి బిల్లు చట్టలో నుండినపుడు కాననసభ వారు చేసిన నాగ్ధానములకు శీలము భిన్నముగ నున్నది సభవారి నిశ్చితాభిప్రాయము. ఈతీర్మానమును నుపసాధించుచు పో యు త రావు బ హ దు ర పి. త్యాగరాజునెట్టియారు మాట లాడిరి. ఆ యుర్వేద వైద్యులయొక్క యుప యోగము మీకి స్వాభవములను తెలియను. ఇతరు లావై ద్యులకులకు సెంత సుఖమునుచ్చుచియు మీకి తెలియను. వైద్యులకుదయవారి చర్య స్వతేజవైద్య నిర్మాణసోదోశకు లను నూచించుచున్నది పోయితే కట్టియును నడిచిరి ఆంగ్ల వయద్య నిర్బంధములలో తిథియులను ఉంచుటనే ఆంగ్ల వయ ద్యు గానయోగించుచుండును. అటుల నే మన వారు మన కయర్వ గ్రంథము లుండు వివరిం పబడి యున్ను మండు మన ను పయోగించినచో, దీనిని గుర్తి డ్డి వైద్య మందును. పూర్వకాలమునందు మన సామంతరాజు ల దోషములతో ఈవైద్య మెంతయాధికృతక వహించియుం దెను! ఇప్పుడని నిరసించుచుండు కారణ మేమి? ప్రభువుల యాదరణము లేకపోవుటవలననే కదా!

గోపాలాచార్యులవారి ఉపన్యాసము

వైద్యరత్న పండిత పి. గోపాలాచార్యులవారు తమ అవర్గవాగాటిరై తెలుసున ఉపన్యాసించుచుట్లు నెలవిచ్చిరి:-

“నామావరణ” దోషము ఒక దాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారికే వర్తించుటలేదు. దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు, దాక్టరు మేనుగోపాలాచార్యులు ఆయుర్వేదకళాభివృద్ధికి వారిరకాస్త్రమును వోధించుచున్నారు. ఈ దోషము మీకిరి వర్తించుచున్నది. మీపేరులకు తెలుపవలసినది మొదటికలు సరిపడదుగాని కోరి, తమరు ఆయుర్వేదకళాభివృద్ధి సంబంధ ముండుటలను కొన్నిచిక్కలు తీసివేయవచ్చుననియు, తా మందు చేత సంబంధమును వదలుకొందు ముందు అందుకు తమించవలసినదనియు మీ పేరిటల కాలేజిసంఘమువారికి తెలు పుకొనిరి కలకత్తా బొంబయిలలోని, కొందర వైద్యులు కళా కాలపరీక్షలుగ నున్నవారి వారికట్టిర్యంధము లేదనియులేవు.

గో. దాక్టరు బయలుదేరిన గారు.

యూనానీ వైద్యవిభాగము దేని గో. దాక్టరు జములద్రి సుగారు స్వదేశీ వైద్యులకు ఆంగ్ల వైద్యులకు సామగ్ధాని సా దరములతో ఆయుర్వేదానానుభావి కృష్ణకొత్తై పాటు సదలయునని చెప్పిరి. వైద్య సమాజా కాననము ప్రకారము సమాజా కాబడిన వైద్యులు ఆంగ్ల వయద్యమున గాక మఱి యే వయద్యమునైనను నిరాక్షేపణముగా నుపయోగించవలయు నని యున్నది. దీనియర్థమేమి ఆంగ్ల వయద్యులు ఇతర వైద్యుల సారాంశములనుగూడ గ్రహించి వానిని సుద్విమోగము చేయవలయుననియేదా! ఆంగ్ల స్వదేశీ వైద్యులకు ఎట్టిసంప ర్కమున కూడదనినచో, వైద్యవిషయములకితర్య మేమందును?

పిమ్మట భానుబాదరు గులూము చుహమ్మరు మహాశీరు గారును, దాక్టరు నంజుండరావు గారును, మాటలాడిరి. మనా మ్మరు మహాశీరు గారు వైద్యపరిషదమువారి చర్యలను కలిగిన కలవరమునాడు ఎమ్మెట ఓవే చేసినగుండలను కలిగినదానికంటె మించినది సభ్యులకు చాస్త్యము గొప్పయి మాటలాడిరి. దాక్టరు నంజుండరావుగారు తాము రెండు వైద్యులనుగూడ ను పయోగిం తు మ ని యు, కా స్త్రీ య మని విడంబించుచు నట్టి ఆంగ్ల వయద్య ములను చచ్చు టకంటె ఆకాస్త్రీయము యధిక్షేపించబడినను స్వదేశీ వైద్య ములను రోగినిముట్టలగుట ఉంచినది నుడిచి.

రెండవ తీర్మానము.

పిమ్మట దివాను బహదూరు గోవింద రాఘవయ్యగారు ఈ తీర్మానమును పఠాదించిరి. — “దాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారి విషయమున వైద్యపరిషదమువారు చేసిన తీర్మానములను రా బోవు ఆనరములను ఆహ్వానించుచు ఇది వరకు స్వదేశీ వైద్యులకు దొరతము వారెన్నియో విధముల ఆపుడప్పుడు సహాయము చేసి పోల్చానాపరచిన విషయమును సంస్కరించుకొనియు, వైద్యసమాజా కాననము అంగీకరింపబడు నవరమాన అధికారులు వాత్సర్విక వాగ్ధా నములను నిలుపుకొని ప్రజలకు తిరిగి వచ్చుకముగ పుట్టింపగల కార్యాచరణమును దొరతమునాకు వెంటనే చేయుచుకొని యాసభవారు కోరు చు న్నారు. — మఱి యు, తత్ కాలమునకు స్వదేశీ వైద్యులకు పులిబంధకముగని నిగ త్నానాకరముగను నుండుట్లు ఆయుర్వేద వైద్యులనుపండ దొరతమువారు ఏర్పాటుచేయుటయును యాసభాసంఘము ఒక సంఘముగా కర్పితి దొరతమువారికి విభాగమును నుంపురట్లు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నాను.”

త్రియవ సభేకముగా ఈతీర్మానమును అనుమతించిరి. కడపట వైసెంటయ్యగారు మాటలాచుచు, సమాజాకాలిక వయద్యులకు నిరసింది, వారిపాహ్ కృష్ణుల కారవంతులకు స్వదేశీయద్యోగధరణకాక కాగలది వోపించిరి.

తీర్మానము సభవారిచే సేక గ్రీవముగా నామోదించ బడిన.

అగ్రాపవాదివారికి సభవారితరపున కృతజ్ఞతా పూ ర్ణక వందనమును శ్రీయత విధ సారధి నాయుడు గారాచరించి సభను ముగించిరి.

ఒకవిలేఖను పంపిం.

చుప్పాళువైద్యులకిరకు ఒకవిలేఖరి యిట్లువచ్చియు నున్నాను. — చెన్న పురి మొదటికి అట్టపొకరము రిజిస్టరు చేసికొనిన ఆంగ్లయువ్యులకు ఆయుర్వేద వయద్యులతో సంబంధ మేమియు నుండనూడదని పుస్తకము “కనంగు” అనుపదమును యచ్చిర వ్యాఖ్యానములల్ల బెలియచ్చిరి. గాక ఈక్రింద వచ్చి యుచిన సంవత్సరములలో సంబంధము గలిగి యుండుట సరకులకా కాదా? తెలియగోచరున్నాను.

1 ఒక ఆంగ్ల వైద్యుడు పురాణాభ్యాసములకు పాల్పా ట్టి వైద్యకాస్త్రము ననుసరించి మామల నియ్యగా పోయెద నమేమియు కనబడక తనకు అనుభవసిద్ధమైన ఆయుర్వేదవైద్య ము ననుసరించి చుండుట నెప్పుండు; 2 ఒక రోగికాళ్లు చేరు య పడి గోయి గాని నయము సన్నిధి పోయి గాని వాధవను స

అంతర్ముఖములు.

ఎంత చెప్పినా వినుదు	2
అనంతపురము జిల్లాపరి	3-4
చెన్నైలో నెద్య పరివహము	5
ప్రధాన వార్తలు.	
యధము	6-7
సాహిత్య వార్తలు	11
విద్యా సామగ్రి సంగ్రహము	
విదేశీ తంత్ర వార్తలు	8-9
వృత్తాంతములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్ర వార్తలు	11-12-12 ఎ 12 బి
కాశ్మీర తంత్ర వార్తలు	13
అనంతపురము జిల్లాపరి విశేషము	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది

సోమవారము

యధము.

నేటి తంత్ర వార్తలను జదువు వానికి యధము మొత్తం సంకులము కా నుండునదియు సర్థము కాక పోదు. బాల్కను రాష్ట్రములలో జర్మనుజాతి రాజులు మూర్ఖాభిషిక్తులై యుండి పలుకుబడి కల వారుగ నుండుటచేత పశ్చిమమున బెల్జియమునకు సాధించిన యట్టి యాపదయే సర్వయాకు తూర్పున సంభవించినది. వ్యాయముగా సాధుల ననుసరించి గ్రీనుదేశము సర్వయాకు సాయము చేయవలసి యుండినది. కాని రాజు జర్మనుచక్ర వర్తి జావనునది యగునందున జర్మనీకి వ్యతిరేక ముగా కత్తిమాయుటలేదని అభయమిచ్చియున్నాడు. మిత్రమునలి యంతకాలముగా నంతపట్టుద లతో నంత చాకచక్యముతో రానుబాకములు సర్వినను బాల్కనురాష్ట్రములు సయైరక్రోవ కు నచ్చుట తటస్థమే. బాల్కనులలో ఏదిన ము మిత్రముండలివానికి నెవ రెట్టిమోసము చేయు దురో తెలియరాకున్నది గావున విట్రీ అట్టి సమ యమును కలిపెట్టి పాయముచేయుటకు నవకాశము కలదని మొకానొక ఇటాలియను అగ్రజను చెప్పి నాడను వార్తనుబట్టి బాల్కనులలో నెంతగందర గోళమేర్పడి యుండుననియు సర్థము కాగలదు. సర్వ యా శత్రువులు సర్వయాను ఆక్రమించుకొనుచు వచ్చుచున్నారు. మొన్నాటినుండి సర్వయాప్రజ వెడలిపోవుచున్నారట. నోవబజారునకు నుత్తరమున పడునైదు మైళ్లలోపుగను నిమనకు నిర్మతిమూ లను 25 మైళ్లలోపుగను బల్గేరియనులు త్రోసికొని పోయినారు. ఆట్టియా జర్మనీ బల్గేరియాల యుద్ధే శము సర్వయా సైన్యములను నుత్తరపు వానిని నుత్తరమునను దక్షిణపువానిని దక్షిణమునను వేరు పడునట్లు చేయవలయు ననుటయేముట. దీనిని కొనసాగ నియ్యరాదని సర్వయావా రతిఘోర ముగా పోరుచు వెనుక కొడుగవలసినచోట నతి జాగ్రత్తగా వెనుక కొడుగుచు పనిచేయుచు న్నారు. మిత్రముండలి వారును తగినంత సాయ మును సర్వయాకు మొనటిదూకుడున పంపలేకు న్నను ఆవైపున జర్మనీ పన్నినవన్నుగడకు ప్రతి బంధక మొనర్చుటకు నెంత ప్రయత్నము చేయ వలయునో అంత ప్రయత్నమును చేయుచున్నా

రు. ఇదివరకు మేము తెలిపినరీతిని దక్షిణసర్వయా కడ ప్రాచీనాను వీరమువేసికొని బల్గేరియనులను కట్టి నిలచినారు. ఆంగ్ల సైన్యములును నాస్రాంత ములనై దొరనారంభించిన వని తెలియజేసి యుం టిమి. నేటివార్తలలో మొక్కవాని ననుసరించి మన సైన్యములు మొన్నాటిరువక నడచుచున్నట్లు లిలుచున్నది. ఇటలీ వారును అట్టేయూ గుండా సహాయము చేయుట కష్టతరముగా నుండునని స్పష్టమంది సోనికాలోనికి సైన్యములను దించు టకు నిశ్చయించినారు కివనరుప్రభువు ఈబాల్క నురంగముయొక్క స్థితిగతులను జూచి వచ్చుటకే పోయి యున్నాడు. కెయిజరు సాఫ్యమయినమొకల కానిస్తాంటినోపిలునకు నిరాటంకముగా మార్గ మేర్పరచుకొని ఆసియామైనను మూలకముగా నూ యెనా ఈజిప్టును బెనరింపవలెనను దురాశపెట్టు కొనినాడు. కావున ఈ ఎత్తులకు ఎరురెత్తు చేసి కెయిజరునకు శృంగభంగ మొనర్చుటకుగాను కివ నకు ఏ యిజిప్టులోనో కార్యస్థాన మేర్పరచుకొని దేశసేన చేయవలసియుండునను చూపబడుటచేత నది. అందుచేత నాతడు యధముత్రిపదవినుండి వీడిపోవలసి వచ్చునను నభిప్రాయము కలిగి ఇది వరకే యతడు తనపదవికి రాజీనామా యిచ్చి నాడను సర్థములేని గాలినార్త లాంగ్లభూమిలో ప్రబలినవట! ఆంగ్లపత్రికలప్పుడే తూర్పున మిత్ర ముండలివారు పెట్టుకొనవలసిన యుద్ధేశము లిట్టివని వర్ణించుచున్నది. అబ్బర్ వర్ అను పత్రిక రుష్యా కును మిత్రముండలి భూమికిని రుష్యాసైన్యముల కును మిత్రముండలి సైన్యములకును అంతరము లేని రీతిని బాల్కను ద్వీపకల్పము మీదుగా నడచి స్థానమును దృఢపరచుకొనవలె ననియు కాని స్థాంటినోపిలును పట్టుకొనుటే ముఖ్యముగా గను నింప వలె ననియు నిజమును సముద్రమునకు వుప్పులముగా పంపలను పంపవలె ననియు వ్రాయుచున్నది. వీక్లి డిశ్పాచ్చి అనుపత్రిక వెంట నే జరుగవలసినపని యంతయు ఇండియాకు సంబంధించి యుండుననియు ఈజిప్టు సారక్షణకు ఇండి యాలోనే సైన్యములు సిద్ధము కావలసియుండునని యు జర్మనీ సిలుగులు పెట్టకుండ అల్లరులు కలి గించకుండ చూచుకొనుచు ఆ పనిని నిర్వహించ వలసి యుండుననియు నాక్రుచ్చుచున్నది. ఈ పత్రి కల యభిప్రాయము ఎంతవరకు తీసి కొన దగినను ఎంతవరకు తీసి కొన కూడ కున్నను నొక్కవిషయము మాత్రము నిజము. బాల్కనురంగమున యధము కేంద్రీకృత మగుట స్పష్టము. గల్లిపోలీ ఈజిప్టు పారసీకసింధు శాఖో త్తరభాగములు ప్రముఖములగుట తప్పదు. హైం దవభూమి సాఫ్యమైనంత సాయము చేయవలసి యుండు ననుట నిశ్చయము. జర్మనీ మిత్రము లిచ్చట పారజాలవని యెన్నడో హైందవులు తమ నడవడికచే స్పష్టపరచి యున్నారు. ప్రభువులు కొరుకురేసి సామ్రాజ్య సరక్షణకు ఏ మాత్ర మును జంకు శంకు లేక హైందవవీరులు సిద్ధమగు దగని మేము ప్రత్యేకించి వ్రాయవలసినములేదు. సమయము వచ్చినప్పుడు హైందవభూమి తనకు గల మౌలతేజమును చూపవలయుండగలదని మేము నమ్ముజాలము. ఆంగ్లభూమిలోను నుహాప్రయత్న ములు సాగుచున్నవి. ముఖ్యముత్రి ఆస్పిక్రు

మహాశయనకును సైనికులు జేర్చు కంకణము కట్టి యుండు డెప్పీ ప్రభువునకును జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములనుబట్టిచూడ విచ్చి కపథతి జమువ గలదని డెప్పీ ప్రభువునకు నచ్చుక మున్నను అవ సర మగునేని నిర్బంధసైనిక పద్ధతిని ప్రభుత్వము నారు యువకులును అవివాహితులును నగు పురు షులయెడల ప్రవర్తింపజేయచున్నారని యధముగు చున్నది. మందుగుండు నామగ్రి నిర్మాణము నా లోదించినను మహాత్ముప్రయత్న మే చూపట్టు చున్నది. యుద్ధాదిని నేమియుచేయని లిచ్చుపుర మున సిప్పుడు విరువదల ముచుండు కర్మా గారము తేర్పడినవి మయొ చోట ఒక్కకర్మా గారమే అరువదివేల పనివారలచే పనిచేయుచు చున్నది. స్కాట్లండులో 200 ఎకరముల భూమిపై పరుకొకడు మైల్లట్రాలీమాగ్లములు ల్లిభవనము లను వెచ్చగానుంచు నుద్దేశమున వేయబడిన 20 మైలుల కొలాయిలు కలదని యొప్పుకు మం దుండు కర్మాగారము కట్టబడుచున్నది. అనేకులు ఇంజనీరులు కొరవార్తము మందుగుండు కర్మా గారములలో పనిచేయు చున్నారు. పదిలకుల కర్మ కరులు మందుగుండు, బాంబులు కర్మాగారముల నుండి ప్రవాహముగా బయటికి పంపుచున్నారు. నొకా సామ్రాజ్యము చెక్కుచెదరక పెట్టుకొని ఇంత సంపూర్ణ ప్రయత్నమున నుండు మనవక్షము తుదకు విజయోపేత మగుట కేంద్రదేశమును లేదు. ఇతరరంగములలో జర్మనీ పను నవస్థలను జూచినను నొక్క బాల్కను రంగము కొంతకాల ము జర్మనీ కొకవిధమగు నాడుబారుచుండుము కలుగ జేసినను నిజమును ఫలమును నిర్ణయింపజాల దనుట స్పష్టమగును. ద్వీక్కువద్దను స్టోమియను రుష్యావారు జర్మనులను నోడించినారు. జర్మనులు కొల్లలుగా మడిచుచున్నారు. ఈ శీతకాలమున ద్వీక్కు రీగాలు జర్మనీకి కలగోనిమూలు లయు నవి. అప్పుడే ఋతువిరోధములు ప్రబలము పోయినవి. ఈ శీతకాలము నిచ్చుటిపితియందే జర్మ నులు గడువక తప్పుదనియు రుష్యావారు వీరిని ని కను వెరుకకు తరిమినను తనమునుగనియు తజ్జ లభిప్రాయపడు చున్నారు. మరల వేసవిప్రారంభ మయి యధము బాగుగా సాగునప్పటికినినిరంగ ములయందును మిత్రముండలి బలపడుటనిశ్చయము. మరియొక్క యూపులో నాటికి జర్మనీకి శృంగ భంగము గలుగుటయు నిస్సందేహము. అది దూర మో దగ్గరయో కాని ఆనాడుమాత్రము తప్పగ్గ నాటికిగాని యధమున కంతమును సూచించుచు ముహూర్త ముద్భవింపదు.

అనంతపురము మండలసభ.

ఈ సంతకపు అనంతపుర మండల సభకు నెమలి పట్టాభిరామరావుగారగ్రాసనాధిపత్యము వహించి యచ్చట చేసినయువన్యాసము కొన్నివిధ ముల చిత్రాక్షరముగానున్నది. వారు సామ్రాజ్య సహస్యలపైకిదృష్టినివిరుగించి పుటలుపుటలుంంపక మండలమునకు వెంటనే యిప్పటి సందర్భములలో నవసరమగు సంగతులను పూర్వగ్రుచ్చివల్లు వివ రించినారు. స్వయంసహాయముకంటె నుత్తమసహాయము ఎచ్చటను లేదనిప్రతిసంగతిని చెప్పనభ్య యును నొక్క స్పష్టపరిచినారు.

“శక్తివానివారు కార్యసాధనమున వైఖ్యమున మెడల హస్తాభిరంజనమును కనుక కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమును జనుల సంపాదించుకొననేగని కార్యము నిర్వహించజాలరు..... గ్రామములకు సమస్తజనులను తోడ్పడిన నే మనము తోలెను స్వాతంత్ర్యము మనము నిర్వహించగలము..... ఏ కార్య మవశ్యమున నొనరింపజాలకై మనమేమియు పుయ్యము చేయజాలదు దొంగమువారు మన కిట్టి కార్యములు చేసిపెట్టవలయునని మన మెప్పుడు ఎదురు చూచుచుండెదము ”

అనుమాటలు చూచిన విదవ పట్టాభి గ్రామారావుగారు శ్రోతల కేమిజోధించుచున్నదియు నెట్టి జడచుతులకుగూడ సర్దుము కాకపోదు మండల సమావేశమున జేరిన ప్రజలను గురించి పూర్వము గ్రామగ్రామమువారును బడించుతులను పిలిపించి పాఠశాలను పెట్టించి యున్నాకే ధనముచేతను పాలుపెరుగు కూరగాయలు మున్నగువాని దానముచేతను నుపాధ్యాయుని తృప్తిపరచి గ్రామస్థుల సత్కరణల చేసినరీతినే యిప్పుడేల చేయరాదని యడిగినప్పుడు మన గ్రామస్థులకు నాల్గవతీయు నాటి స్వయం సహాయత్వమును నేటి యసహాయత్వమును గట్టిగా మనమునకు నాటియుంక మానవు. పట్టాభి గ్రామారావుగారు గ్రామోపాధ్యాయులు క్రజలకు గ్రంథములు చదివి చెప్పవలసిన దని చేసిన సలహాను విద్యాకాఖాధిపాదుగారుగమని తునుగాక యిది కొరుచున్నాము. గ్రామకక్షలకు గురించి పలుకునప్పుడు పట్టాభి గ్రామారావుగారు సూక్ష్మానుభవనే ప్రయోగించిరి.

“మీలో కలతలవలన మీరే చెడుచున్నారు. మీర గలగద్యకష్టము ఇతరుల నెకరినోధనముల చేయుచున్నది.” నీకు మండలవాసుల యెదుట ఆదర్శముగా నైదు గొప్ప యాదర్శముల సడలేదు. జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులు కలెక్టరులే యుండిన నుండుదురుగాక యిది! నోకలుబోర్డుల ఆర్టులు సవరణ కాకపోయినను కష్టము లేదట!

“జనుల వికమస్థియుకహించి దేశక్షేమమునే యభ్యసయించిగా భావించి తమతమ గ్రామనిచారణలను తృప్తికరముగ జేయు సామర్థ్యమును

సంపాదించుకొనవలెనట! పట్టాభి గ్రామారావుగారికి నెక్కుడు ఆదర్శములు లేవని తలంపరాదు. బీసెలను గారి కార్యములను దేశీయుల హాసభా కార్యములకు ప్రశంసించునట్టివానికి నుత్తమాదర్శములు లేవనరాదు. కాని ఎంత తగ్గించి యోచించినను ఎన్ని నిర్బంధములున్నను తలంచి ప్రారంభించినను మనము చేయవలసినదని యోజించినది తెలియజేయుటకే పట్టాభి గ్రామారావుగారింత దూరము స్వయం సహాయమును నొక్కచెప్పినా రని వారి యుపన్యాసమును చదువుచు నందరును గుర్తింపగలరు. తుదకు దేశమునకు బాగ్యమేటలమునకు కారణముని చెప్పుచున్న కార్యపరమలలో మన మధోగతియు నున్నామని నుడువుచు

“ దొంగతనము వారే మన కీ కార్యముగా నహాయము కావలెనని కాలము నెగురుచు మనము కర్మలచక్క ధనవంతులగుచు దేశోపకార బుద్ధిచేతనో స్వభావియైన పాటిలామ చేతనో తగినవారిని ఇతర దేశములకు బంపి మనకు కావలసిన కస్తువుల సత్పత్తిచేయు విధానములు వారు నేర్చుకొనినప్పు నటులచేసి యాదేశమున నానువుల సత్పత్తిచేయు ఏర్పాటుచేయుటకు పుయ్యించుట యందుకై దేశమునకు శ్రేయస్కరము ”

అనుచున్నాడు. స్వయముగా కష్టపడి మదన పల్లె, వాయిల్ పాడు, పుంగురూరు తాలూకాలలో గ్రామ గ్రామమునకు వెళ్లి లోటుపాటులకనిపెట్టి ప్రజలను సంస్కరణాభిలాషుల కొనర్చుచు తమ నిదర్శనముచే మదనపల్లె డివిజన్ సర్దుమునారిని కార్యపరమ నెనర్చియుండు పట్టాభి గ్రామారావుగారు సూక్ష్మ కార్యనిర్వహణానందము నింత

స్ఫుటముగా వ్యక్తమిచ్చినందుల కాంధ్రదేశము వారికి కృతజ్ఞతాబద్ధములు యుండవలసి యున్నది. ఈమాత్రాంతములపై వృష్టి పట్టాభి గ్రామారావుగారిని నొకటి రెండు విషయములలో మూలనవంధలను ద్రోక్కించినది. ఏదికి గ్రామమున సబులను గట్టినట్లు కానరాదు.

“ఇప్పుడు గ్రామమున సబులు పూర్వకాలమునందు వలె గ్రామములో జనుల గౌరవమునకు ప్రాప్తులగు ధనవంతులను గొప్పవంశస్థులను నగు మర్యాదగలవారుగా కేవలము కల్లు జీతములనే జీవనాధారముగా గోరు కల్లుజీతలకు చుండుటచే జనుల వారసులకు నమ్మకములేక ఎక్కడ జీతముగల ఉద్యోగస్థులచే న్యాయాన్యాయములు విమర్శించబడు కోర్టులకచేరిలకు వెళ్లుటకును యభ్యుకారణమైనది.

అని పలికి గ్రామమున సబులను తీసివేయవలసినదని స్పష్టముగా చెప్పకున్నను వారి స్థానముల పంచాయతుల నేర్పరచి న్యాయవిచారణాధికారము కొంతవంతులయతుల కిచ్చి రెవిన్యూ వసూలుగూడ కమిషనువద్దతి మోదవంచాయతులకు పెట్టుచు లెక్కలకు గ్రామకరిగమును జవాబు చారిత్రమువలసిన దనుచున్నాడు. పంచాయతులకు స్వాతంత్ర్యము లిచ్చుట మాకును సమ్మతమే. ఆస్వాతంత్ర్యము లిచ్చిన పింప గ్రామమున సబులకు పట్టెడి పోయి వారిని తీసివేయవలసినను రావచ్చును. కాని గ్రామమున సబులను పట్టాభి గ్రామారావు గారొక్క పెట్టున ననునట్లు లోపభూయిష్టులనియనుటకుమాత్రము మేము సాహసించజాలము. పట్టాభి గ్రామారావుగారు ఆంధ్రమండల విషయము ననుకటుత్వములేక ప్రవర్తించుచుండుటకు చింతిల్లవలసియున్నామని. ఆంధ్రరాష్ట్రము కేవల మంగీకరింపదగినది కాదట! పరిపాలనా సౌకర్యమునకై అవసర మేర్పడినప్పుడు భాషను పురస్కరించుకొని రాష్ట్రముల నేర్పరచునట్లు మనము ప్రయత్నముచేయవచ్చునట! ఇప్పుడట్టి యవశ్య మేర్పడియుండ లేదట! కావున ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమమును బలపరచక తక్కిన విషయముల నాంధ్రుల శ్రేయోభివృద్ధికై తగు ప్రయత్నములు చేయుటలో ఆంధ్రోద్యమములో శక్తిభవింపవలెను! ఏరే మజీయుకచోట ఆయాభాష మూలములవారు తమతమ శ్రేయోభివృద్ధికై పాటుపడుట అత్యంతావశ్యమని చెప్పిరి. ఈవాక్య మునుచుచేతను కేవల మంగీకరింపరాదనుటలో కేవల పదయుండుటచేతను విభాగము కావలసినవచ్చినప్పుడు భాషా విభాగమే కావలయుననుటచేతను ఏను మానసమున నాంధ్రరాష్ట్రము కొనుగోలు యైనను, ఈ యుద్దేశము వెలువరచినతోడనే అరవలకును ఇతర భాషాపాషకులను మనోవైకల్యము కొంచెము గనో గొప్పగనో కలుగుటకు కారణమాయెను. అను కారణమువలన నెనగంజవేయుచున్నా రని తీర్మానింపక తప్పదు. కావున ఆంగ్లించినయెడల భాషాపుత్రుల యభివృద్ధికి రాష్ట్రమే తయన సరమో తమకే తోచగలదనియు ఏ యుపక్రమమైనను తాత్కాలికముగా నివారణ యొకటి కొంచెముగనో గొప్పగనో మనోవైకల్యము కలిగింపక జరుగజాలదనియు తెలియచేయుటకంటె మేమెక్కువ వ్యాఖ్యాన మొనర్చుట యవసరము.

మొన్న తేనివారపు సభ

మనుగడగినియున్నను ఆ నేడు సభయే నిలిచిపోవు నేమోయని సంకోచించుచున్నను నిండు సభజేతుట జాడగా నెట్టివానికిని పుజలలో వైద్యపరిపత్తు వారియెడల కలిగిన యాగిహము అర్థము కాకమాడదు- ఆ పితౄహాసమానుడు సరో- సుబ్రహ్మణ్యయ్య గంట పరులై నుండుమను అన్ని దృష్టిపథములనుండి విషయములను గాలించి విషయము వినినవారికి ఇంకను మిగిలిన పుభుత్వమువారు నోకల్యము కలగజేసికొనక యుండురాదను సంశయము జనింపకపోదు. వందలలకు నుపండితులనుండి లక్షీపురులనుండి ఆంగ్లరయు

ద్య వికారములనుండి దేశపు పదిచెరగులనుండి వచ్చిన తంతి వాల్తలను. గొల్ల జయిపల్లెల్లిన సాహెబుగారు ఖంతున మోగియించిన కంఠమును పుజల యయికంఠ్యతకు నిదర్శనములయి చెలగింపి- నాటిదినము దాక్షు నంజుండగ పుగారి యుపన్యాసము సాక్షాత్త కయ్య దిపరీతాభిమానుల గర్వభంజకమై తనరారిన- అనిబీసెటమ్మగారు నడిచి జలుబు రిజపట్టు చేసికొనిన వయస్కులను పుజలు సిలువకున్న నడియే వి.ఎమ్ ఎన్ లకు తగిన శృంగ భంగోపధమకునని నాటిదినము తలంపరాదును ఆ సభాధనమున నుండియుండను- బునాదులలో పాఠల మానసములను కలంచి వయచిన వయద్యరి వత్తువారి యన్యాయమును సకాలోచితముగా మార్గవృష్టి ప్రేరితమునగు కార్యమును పుభుత్వమువారు రద్దుపరచి రామ పత్తపాతులను నిండుకు పాత్రులుగాక న్యాయవృష్టిగో పురస్కరించి పుజలకృతజ్ఞతను బడయించుచుగాకయని నమ్మచున్నాము.

మోదవ క్రైస్తవుల మద్య పాననిరస సూపుము:- ఈసంఘమువారు శ్రేణుసాయంకాలము ౧-30 గంటలకు కై-యం. సి. ఏ భవనములో సమావేశమగుచు రెవరండు కె. ఆర్ గోపాలయ్యగారును సి. వెల్మరింజుగారును “చెన్నపురిలో మద్యసాన నిరసము” అను విషయమునూర్పు ఉపన్యసించుచు. నివాళిబహదరు న్యాయమూర్తి టి. సదానీయ్యరు గారు అధ్యక్షతను వహించుచు

ఏడవ అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ:- క్రిందటి శుక్రవారము ౧౧-వ తారీఖున ఈమహాసభ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నివాళిబహదరు కె. క్రిష్ణస్వామి రావు సి. వి. ఇగారి అధ్యక్షతకరింప సమావేశమై రాజోపు మహాసభకు కలకత్తాలోనుండు కవిరాజ యామినీభూషణ్ రాయకవరత్తు యం. ఏ. యం- బి. యం. సి. యుగారిని అధ్యక్షులుగా నెచ్చుకొనటకు నిశ్చయించిరి. కవిరాజుగారిండుటకు ఆనందించుచున్నాము. ఈమహాసభ మునుపు దెలియబడిన ప్రకారము డిశంబరు తేదీన జరుగబడును. మరునాడు ౧౧-వ తేదీన జరుగును.

[5 వ పేజీ శేషము]

యమున ఆంగ్ల వైద్యుడు చులూ వైద్యులవద్దప వెల్లి “వర” అను చికిత్సను పుచ్చుకొనుటకు; ౨) ఆంగ్ల వైద్యుని భార్య సాక్షాత్త వైద్యుల మంలముల వద్దను లేక ఆయుర్వేద వైద్యుని లింగంపించి డబ్బిచ్చి మందుపుచ్చుకొనుట. (4) ఒక ఆంగ్ల వైద్యుడు బయటిజిల్లాలలో బ్రయాణము జేయుచుండెపుడు తేలువట్టిక ఆయుర్వేదవైద్యుని లిలిచి నవమూలికలచే రాధ నివర్తికేసికొనుట; (5) ఆంగ్ల వైద్యునికి నాగువా మెరుయరడిన తోటలనాని! ముత్యసోమమున తనప్రాణమును కాపాడుకొనుట. (6) ఆంగ్లవైద్యుడు మరణమునకు ఏదో ముగ్రామమునతోమునుండుపుడు అరికి విషవ్యసమో, అతి నారమో, తెలుకో సంభవించినపుడు గావు ఆయుర్వేద వైద్యునియొద్ద నుండు పుచ్చుకొని దానిని నివర్తికేసికొనుట. (7) ఆంగ్ల వైద్యుడు ఆయుర్వేద వైద్యునికి శత్రుచిత్తించేసి కాపాడుట దేశమైద్యుల సభివృద్ధికి దెచ్చుటకు ఆంగ్ల వైద్యుడు ఆయుర్వేదవిద్యార్థికి పుస్తకంబు, మూలికల కొనుటకు ద్రవ్య నిహాయము జేయుట లేక యితరులచే న సహాయము చేయించుట; (8) ఒక ఆంగ్ల వైద్యుడును ఆయుర్వేద వైద్యుడును పులిసాయంత్రము కలసి సుజ్ఞప్రబంధిగో మి కామబోవుట లేక ఆయుర్వేదవైద్యునితో సంబంధము జేయుట లేక దేశమైద్యుల సభివృద్ధికి దెచ్చుకొనుట నాటికి ఆమహాయుగా ఒక బహిరంగ సభ లో మాట్లాడుట; 10. ఒక ఆంగ్ల వయ్యుడును. అతిస్నేహితుడును రైలులో ప్రయాణమై పోవుచుండగా తిం మిక్రు కి కలరాగిల్లింపుడు బండిలోబోవు ఆయుర్వేద వయ్యుచే ఇకిత్తిచేయించితిని ప్రాణము గక్షించుట. 11 ఒక ఆంగ్ల వయ్యుడు గోగితో ఆయుర్వేద వయ్యునివద్ద నాడినతో జేయుమనోని న్యాధిని నిర్ణయము జేసుకొనమా చెప్పట 12. శ్రీ గవర్నరుగారు గాని కలెక్టరుగారు గాని ఒక గొప్పరచ్చుకజేసి ఆయుర్వేదవయ్యునికి లిఖదమచ్చుకాలములో ఆంగ్ల వయ్యుడు అదర్శులకు వెళ్లుట; ఇట్టిపందర్శులు లింకును ఆనేకములు గలగగవచ్చుగా. అందుచే నేరమరువా కాదా తేలవని యున్నది వయ్యుడు రిజస్టరు జేసికొనన వయ్యుడా చేసికొననవయ్యుడా అని కోగిల్లెంపబడు వయ్యుడు త: న్యాధిని నిర్ణయ చేయుటదా లేదాదని మాత్రమేకోగి మాయకొనను గాని వయ్యుడు వయ్యుడు పాపదములోచేసినవాదా లేదాఅని యింతడెప్పుడును చూడకు.

అంధను నడంబర్ గొఁ:— ఈనాకలొని పరుకుల తీసి వేయదున్నాడు. పిమ్మట నాకను తేలదీసివేశాడు.

TELEGRAMS.

Dr. J. C. Bose on His Discoveries.

CALCUTTA, November 20.

At a crowded meeting with the Honourable Mr. Lyon as President, Doctor J. C. Bose gave an address giving a history of his discoveries about "Properties of Electric Waves." The address was illustrated by original experiments. Dr. Bose said that his research began twenty-one years ago on properties of electric waves. In this he was greatly encouraged by the appreciation of the Royal Society which not only published his researches but also offered a Parliamentary grant for the continuation of his work. The greatest difficulty was the construction of a receiver to detect invisible and other disturbance. For this a most labourious investigation had to be undertaken to find the action of electric radiation on all kind of matter. As a result of this very long and patient work a new type of receiver was invented so perfect in its action that the leading journal the "Electrician" suggested its use in ships and in electro magnetic lighthouses for communication and transmission of danger signals at sea through space. This was in 1895 several years in advance of the present Wireless system. The practical application of the result of Dr. Bose's investigations appeared to be so important that Great Britain and the United States granted him patents for his invention of a certain crystal receiver which has since been proved to be a most sensitive detector of wireless signals. Dr. Bose next gave a detailed account of the various stages of his numerous experiments, and referring to his scientific mission to England, France and America, said that the mission exceeded his sanguine expectations. Apart from the full recognition, that the progress of world's science would be incomplete without India's special contributions, mutual appreciation and better understanding had probably resulted from his visit. India had been drawn closer to great seats of learning in the West, to the Universities of Oxford and Cambridge. Some of these Universities had asked for the supply of the apparatus specially invented by Dr. Bose which would mark an epoch in scientific advance.

House Searches at Dacca.

CALCUTTA, November 21.

There were several house searches at Dacca on Thursday morning, the places chosen being mostly students' messes. At Sakha Press in Patuati, the police seized two revolvers, more than 300 cartridges, 83 sovereigns, two gold bangles, two necklaces, and a pair of earrings. Aboni Mohon De, Proprietor of the Press, one compositor and an outsider living in the premises were arrested. The police also arrested an inmate of Barisal Mess at Farashganj. The searches and arrests are believed to be in connection with the recent dacoities.

The Late Sir P. M. Mehta.

CALCUTTA, November 20.

The Gujarati and Parsi residents of Calcutta held a meeting this afternoon at the Anglo-Gujarati School to express sorrow at the death of Sir Pherozshah Mehta. Shet Ram Chand Jethabhai presided. A resolution was adopted expressing sorrow, and letters of condolence were sent to Lady Mehta, Mr. D. E. Wacha, and Mr. Dadabhai Naoroji.

Calcutta Town Planning Exhibition.

H. E. Lord Charmichael's Speech.

CALCUTTA, November 21.

Before a large and representative gathering of officials and non-officials H. E. Lord Charmichael formally opened this evening at the Town Hall Professor Geddes Town-Planning Exhibition. Sir Lancelot Sanderson, the new Chief Justice, was among those present. In the course of a speech His Excellency said that town-planning was a complex matter, and experts in some of its branches were not necessarily authority on the whole subject. His Excellency had served on Improvement Trust Committees and was once surprised to see that the widening of streets in London sometimes had the effect of very considerably lessening the value of property.

The Bhowanipur Dacoity.

CALCUTTA, November 21.

In connection with the Bhowanipur dacoity which took place on the night of the 7th instant in the house of a pleader's clerk, the Police arrested last night one T. C. Roy, clerk in the employ of India General Steam Navigation Co. His house being searched two incriminating documents are reported to have been found. The accused is a friend of the often alleged political suspect Kali Kalpateru Ghose who was an accused in the Faridpur political dacoity case. The latter's house being searched the Police found a five-chambered revolver.

An Arms Act Case.

CALCUTTA, November 21.

At the Kyd St. Police Court to-day Mr. Keays had before him the case in which Mr. D. C. Russell stands charged under the Arms Act with aiding and abetting a Bengalee named Satis Chandra Ghose, an accused in the Krishnagar Dacoity Case, in possession of arms without license. Several Police witnesses deposed to the arrest of Satis with a revolver given to him by the accused. The case is adjourned to the 29th.

New Chief Justice of Bengal.

CALCUTTA, November 19.

Sir Lancelot Sanderson, new Chief Justice of Bengal, visited the High Court to-day and inspected the Court rooms and offices, the Court being closed on account of Moharrum. To-morrow he takes over charge from Justice Woodroffe, officiating Chief Justice, and sits on the bench from Monday next when the court reopens after the long vacation.

The Taxicab Dacoity.

CALCUTTA, November 22.

Further enquiries in the last Taxi-cab dacoity in the Cornwallis street have disclosed that dacoits made good their escape in a dark red motor car bearing no number or light. On Friday night telephonic information was

TELEGRAMS.

received at Lall Bazaar that an identical car in which were seated some young Bengalis had been seen in the vicinity of Bhowanipore. Several European sergeants were immediately sent down in three motor cars but no trace of the dark red one could be obtained.

Railway Theft.

An Anglo-Indian Passenger's Bag Stolen.

CALCUTTA, November 22.

An impudent theft from a sleeping passenger took place on the night mail between Lakhar and Hardoi. (Oudh and Rohilkhand Railway) in the early hours of Friday morning. Mr. Lackersteen, Pleader of Calcutta on his way back from Dehra Dun changed trains at Baksar there being no through carriage now from Dehra Dun to Calcutta and entering a sleeping compartment placed a brown brief bag beneath his berth which was a lower one. The bag contained a nickel plated large bare revolver with the name "Stanley" engraved on the barrel, a box of cartridges, a chubbs cash box with about Rs. 200 in notes and silver, a cheque book on the Alliance Bank of Simla, two pairs of gold-framed bifocal spectacles, some toilet requisites including a pair of brushes which had the initials J. L. on their backs, these being in Leather case, a nickel-plated pocket hunting knife, a pocket fruit knife and a red china silk handkerchief of a kind now procurable in India. The train left Baksar between 12 and 1 o'clock and Mr. Lackersteen saw the bag safe before going to sleep at about 1-30. Waking at about 6 in the morning as the train was approaching Hardoi station he missed the bag which had been stolen with all its contents somewhere between Baksar and Hardoi. The door of the carriage on the platform side was noticed to be slightly open. The train had made the usual stoppages between Baksar and Hardoi. Mr. Lackersteen reported the theft to the police at Hardoi and subsequently to the police at Lucknow where passengers had again to change trains, and at Mogul Serai. The bag and its contents are valued at between Rs. 600 and Rs. 700.

PUNJAB.

Proposed Punjab Air Fleet.

A Patriotic Fund.

LAHORE, November 20.

An appeal is published for funds for a fleet to be presented by the Province and the residents in the N. W. F. and Delhi Provinces which should consist of armoured aeroplanes named after the five rivers of the Punjab, the Sutlej, the Ravi, the Beas, the Chenab and the Jhelum, and if funds permit of others to be named after the Indus and the Jumna. It has been ascertained that a fully equipped armoured aeroplane of the latest type costs £5,000 or Rs. 75,000 and the appeal is made for funds to furnish His Majesty with a complete fleet of seven vessels. His Honour the Lieutenant-Governor has consented to be patron of the fund, and Rai Sahib Amarnath, Messrs Broadway, T. P. Ellis and the Hon'ble Khan Zulfikar Khan have consented to act as Secretaries. The proposal is to present a fleet at Christmas or the New Year.

Nepal Prime Minister's Nephew at the Front.

BOMBAY, November 21.

Rana Jodha Jang, a nephew of the Prime Minister of Nepal, writes the London correspondent of the "Times of India" on the 4th November, has been wounded in Flanders. He passed through the Imperial Cadet Corps and received a Commission as 2nd Lieutenant in the native Indian land forces in 1913. He was the Commandant of the Imperial Service Sappers in the State of Tehri, when the war broke out. Volunteering his services he was attached to the First Battalion of the Garhwals. He had been through the heavy fighting in Flanders as a Company Officer and was reported as having behaved with gallantry and coolness. He was wounded in the arm on the 12th October and struck to his men. On the 13th he was struck in the neck by the fragment of a high explosive shell and was taken to England in the Queen Alexandra Military Hospital "Millbank." He has been successfully operated on for the removal of a splinter from his throat and is doing well. He is a brother of the Dowager Rani, of Tehri, known as the Maharani Nepalia, who is the president of the Council of Regency of the Tehri State during the minority of her son.

Intemperance in the Punjab.

Government Opinion on Suggested Counter-Attractions.

LAHORE, November 20.

In connection with certain suggestions made by the Temperance Societies Deputation to H. E. the Viceroy in 1913 advocating provision by the Government of counter-attractions to drink, the Punjab Government recently consulted a large number of officials and leading non-officials. The enquiry resulted says a "Press Communique" in the accumulation of large weight of official and non-official opinion which is almost unanimously condemnatory of the proposals as being either trivial or impracticable, or even prejudicial to the cause it intended to promote. Except for certain sections of the community the people of the Punjab are, as a whole, by no means addicted to intemperance, and it may be hoped that example and education will gradually wean the section prone to indulgence in strong liquors and drugs from the evil courses. The real reform, however, where it is needed, can only come from the people through its own leaders and societies, and the increasing number of activities of the Temperance Associations indicate that public opinion is moving in the matter slowly, perhaps, but in the right direction. At the same time the Government has shown, and will continue to show willingness to consider and give effect to well-considered and practicable suggestions from these or other bodies interested in the promotion of temperance.

A Shooting Accident.

LAHORE, November 21.

Regarding last Sunday's shooting accident, in which a young lady named Miss Violet Hughes was seriously in-

TELEGRAMS.

jured, it appears her uncle, Mr. McCabe, Civil Engineer, and a friend and his wife with the young lady went out shooting near Shalamar Gardens. The men left the ladies on the top of a hillock with a gun and some wounded birds, when Miss Hughes loaded the gun and asked her companion to help her practising shooting, in the course of which a bullet hit the girl near her right lung. She was removed at once to the Albert Victory Hospital, but, owing to the X. Ray apparatus not being in proper working order, the bullet could not be located. She was removed to her home on Thursday last and is progressing favourably under treatment, although the bullet has not been extracted as yet.

The L. G.'s Garden Party.

LAHORE, November 21.

Sir Michael and Lady O'Dwyer gave a garden party this afternoon. Numerous guests were delighted to see that Lady O'Dwyer had sufficiently recovered from her illness to be present and to welcome Miss O'Dwyer who has just come out from England to join her parents.

BOMBAY.

Alleged Boy Murderers Acquitted.

POONA, November 20.

An interesting case was decided yesterday by Mr. Balak Ram, I. C. S., the Sessions Judge, who was occupied with it during the last four days. Two young boys, named Khandu and Pandu Ganpat, aged respectively 13 and 10, were charged with having murdered another boy Laxman aged 7, by throwing him in a well after robbing him of his earrings. The Jury at the conclusion of the evidence returned a verdict of not guilty. The Judge agreed with the Jury and acquitted the accused boys.

Commercial Congress.

Proposed Associated Chamber of Commerce.

BOMBAY, November 20.

At the forthcoming Sessions of the Commercial Congress to be held during the Christmas week in Bombay, over which Sir Fuzulbhoy Currimbhoy presides, the chief business will be the consideration of a proposal for the establishment of an Associated Indian Chamber of Commerce. The objects of the proposed Associated Chamber set forth in the draft constitution are as follows:—(1) To discuss questions affecting trade, commerce, manufactures and shipping interests at the meeting of the delegates from the Indian Chambers of Commerce and the commercial associations and to collect information on matters affecting common interests. (2) To take concerted action in the matter of petitioning Government on matters affecting commerce, to promote legislation in the same interest and to oppose the measures, which, in the opinion of the Chamber, are likely to be injurious to those interests. The registered office of the Associated Chamber will be in Bombay. Among the other powers assumed by the Chambers are (1) To establish an office either in England or in India in order to ensure to the various Chambers early and reliable information on matters affecting their interests and to facilitate communication between the Chambers or individual Chamber and Government; (2) To organise commercial Associations or Chambers of Commerce in different trade centres and (3) To convene the Commercial Congress at such places and at such times as determined by the resolution of the Chamber.

Lord and Lady Willingdon.

BOMBAY, November 21.

H. E. the Governor and Lady Willingdon were given a warm reception by the inhabitants of Karwar during their visit there last week, as already reported, and on Thursday afternoon they landed at Vizardrug, where they visited the old fort and attended the local Flower Show, giving a special prize there. Their Excellencies visit Ratnagiri on Saturday morning and to-morrow they land at Alibag, where there is an important magnetic observatory to see. They reach Bombay the same evening.

There will be no levee or party at Government House this season, an inaugural reception being the only function announced.

All-India Moslem League Secretaries.

Leave for Lucknow.

BOMBAY, November 20.

Wazir Husain, Honorary Secretary and Arzhan Ali, Joint Secretary of the All-India Moslem League left Bombay this evening for Lucknow as their business in Bombay in connection with the session of the League has been handed over to the Reception Committee already formed.

MYSORE.

Railway Cess in Mysore.

BANGALORE, November 20.

The Mysore Government having called for the views of the Kadur District Board in the matter of levying railway cess and the formation of a fund to guarantee interest on the loans to be raised for constructing the railway line in the District that body replied that the cess of one anna in the rupee be levied for the purpose.

The Mysore Government decided to make a survey extending Tarikers Narasingarajapura (Yedaballi) tramway to Sringeri via Koppal.

In response to His Highness the Yuvarajah's appeal for war funds the Lady Members of the Bangalore Seyasadan Society met in the Hall of the Government A. V. School. A Contribution were promised.

THE MYSORE UNIVERSITY.

Scheme in the Process of Drafting.

Mr. Ramalinga Reddy's Views are not Mysore Government's.

BANGALORE, November 22.

With reference to the article in the "Madras Mail" on "A University for Mysore" it may be authoritatively stated that there is no truth in the allegation made there in that the proposed University will be modelled on the

TELEGRAMS.

views expressed by Mr. C. Ramalinga Reddy in the article contributed by him to a recent issue of the "Mysore Economic Journal." No scheme has yet been completely worked out. One scheme is being drafted by Mr. H. V. Nanjundayya, M. A., M. L., C. I. E., First Councillor and Mr. Thomas Denham, M. A., Principal of the Maharajah's College Mysore. The latter was one of the two Mysore officials who visited the various countries in the world, for studying old and new foundations in connection with the proposed University scheme. The scheme as drafted will contain many distinguishing features, some of which may be expected to win general approval of the people in every part of India. There is from all accounts absolutely no belittling of the Madras or other older Indian Universities. The scheme as worked on, will, it is expected be one which will recognise on the other hand the handsome work of those older foundations. It will be placed out of passing through the crucible of a Committee before the public for criticism. The scheme as eventually adopted will be one formed in the light of public discussion taking place. It may be added that Mr. Reddy's views express his own opinion and do not reflect either the policy or views even in part of the Mysore Government. It is expected that the Government scheme will be before the public ere long.

Enquiries made from high quarters show that several of the statements made in the article of "Madras Mail" regarding primary and other grades of education in the state are not correct while the inference drawn from Mr. Reddy's article as to the Government's intention as to the University and kindred matters are held as altogether baseless. A high official interviewed on the matter said that there is as much connection between Mr. Reddy's views and the Government's plan as between the views of a doctrinaire and a statesman.

Sanction to Construct a Railway Line.

The Mysore Government has accorded sanction for a floating limited liability company in Bangalore for constructing tramway line from the City to Kunnigal via Nelamangalam.

UNITED PROVINCES.

Dinner to Sir George Knox.

ALLAHABAD, November 20.

A complimentary dinner was given in honour of Sir George Knox, Judge, Allahabad High Court and Lady Knox at Government House, Allahabad on Saturday night. The company which numbered 60 persons included many who in response to invitations issued by Sir James and Lady Weston had come in from distant stations to celebrate the jubilee of Sir George Knox. Sir James Weston proposed the health of the guests of the evening. Sir George Knox while expressing his inability to make any adequate reply to the Lieutenant-Governor's kind and eloquent references to Lady Knox and himself thanked His Honour very heartily for the manner in which he had proposed the toast and the company for the cordial reception they had given to it.

SOUTH INDIA.

A Meeting of Protest at Madura.

MADURA, November 20.

At a meeting of the Madura-Ramnad District People's Association a resolution was passed placing on record the loss sustained by the country in the death of Sir P. M. Mehta.

The meeting also discussed the action of the Government in removing the name of Dr. Krishnaswami Iyer from their register and passed the following resolution unanimously:—

"This meeting is strongly of opinion that the resolution of the Madras Medical Council suspending Dr. Krishnaswami Iyer from the membership of the Council for the reasons assigned is highly detrimental to the best interests of the people of this Presidency and strikes a blow at the indigenous systems of medical treatment in this country and is opposed to the express declarations made by the Government that the Act would not be detrimental to those systems and respectfully requests the Government to veto immediately this illegal, arbitrary and unjust act of the Council.

An Oriya Doctor to the Front.

BERHAMPORE, November 22.

A successful send-off was arranged by the Youngmen's Association last evening at the Town Hall to the Oriya Doctor Mr. Moni Patro who is proceeding to the front. The Secretary detailed Mr. Patro's brilliant career. Ganjam rejoices Utkal's practical help. The Jubilee Hospital thus sends Mr. Patro after Major Russack now in France.

A Child Murdered Out of Jealousy.

TINNEVELLY, November 22.

News is to hand of a disabulous case of murder of a young Mahomedan child of Kadianalloor, the alleged cause of the murder being revenge. The mother of the child was for sometime kept by a Mahomedan whom she recently discarded in favour of a new paramour. In order to revenge himself on the woman it is alleged that the man strangled the child and threw the body into an "odai" at the outskirts of the village. On a hue and cry being raised the suspected man was secured by the police but somehow was released after Mr. C. Karunakara Nair the Deputy Superintendent of the police on receipt of the information of the occurrence hurried to Kadianalloor and opened an enquiry and recorded statements from the villagers as a result of which the Sub-Inspector and Head Constables Shunmugasundaram Pillai and Subba Naidu were transferred and it is understood they will be proceeded against for allowing the alleged murderer to escape.

A Lady Passes the London M. B. B. S.

TRIVANDRUM, November 22.

Miss Poonen, the only daughter of Dr. Poonen, is the first Syrian Christian Lady in Travancore to have passed the London M. B. B. S.

TELEGRAMS.

COLOMBO.

Floods in Colombo.

COLOMBO, November 21.

The water in the low-lying land in and around Colombo is spreading to a serious extent, for though rain practically ceased two days ago in Colombo, it has evidently been coming down further inland. The Kalani has risen two inches since yesterday, when its depth at the old Bridge of boats was 7 feet 2 inches. The adjoining land is under water, and south of Colombo is also flooded in parts. Some districts are under 6 feet water. The average height of the flood in the total area is put at four feet.

Brief Telegrams.

Sir Valentine Chirol is paying a short visit to Lahore and will be the guest of Sir Michael and Lady O'Dwyer at the Government House.

Mr. Manindra Nath Lahiri, B.A., son of Dr. Durgadas-Lahiri, of Rungpur, has been interned in his native village twenty miles off from Pabuna town.

Mr. R. D. Mehta, C.I.E., returned to Calcutta yesterday after a month's sea voyage for the benefit of his health. He visited Rangoon and the Straits Settlements.

Mr. N. Subba Rao, Joint General Secretary of the Indian National Congress, is visiting the Punjab in connection with the Congress work. He was to arrive at Lahore to-day and will be the guest of Mr. Harkisen Lal.

Four Bengalees arrested on suspicion in connection with the recent taxicab dacoity in a cloth shop are still detained in custody. This morning an application for bail was made on their behalf but it was refused.

The Collector of Benares is acquiring under the Land Acquisition Act 1,164 acres of land in eight different mouzas in Pargana Dehat and Amarat in Benares District for the buildings of the Benares University and the usual notifications have been issued.

An All India Poultry Show will be held at Agra on the 4th December under the patronage of Sir James Weston who is presenting a cup for the best bird in the Show. The proceeds of the Show will be devoted to the Belgian Relief Fund.

The "Bengalee" published the report of a serious incident from its Madaripur correspondent which happened at the village Baghia in the beginning of October last. It is said that there being an apprehension of a breach of the peace over a newly formed land the Police at Palong went there and found the rival parties assembled at Char. It is reported that the Police opened fire and three men were killed.

The following telegram has been received by the Governor of Bengal from the Secretary of State:— I am commanded by the King to convey to Your Excellency for transmission to the subscribers to the Statesman Fund an expression of Their Majesties appreciation of the generous gift of Ambulance Cars by the citizens of Calcutta. Her Majesty the Queen has graciously expressed her willingness to inspect the cars now ready on behalf of the King.

The Moharrum has passed off without any trouble in the United Provinces.

Yesterday being the last date of Moharrum there was some disturbance over Tazias. There were also some Hindu marriage procession fixtures and unhappily the time of Tazias and one marriage procession collided. The Mahomedans stopped their Tazia procession by the way of protest and also withheld their removal to Karaia. Some bricks were also thrown upon Tazias from the roof of a house occupied by the Hindus. Two men were arrested, but thanks to the timely action of some City Fathers all dangers of any further trouble have disappeared altogether.

His Highness the Maharaja and the palace party visit Gersoppa Falls on the 27th instant and return on the 30th to Bangalore.

The derailed wagons at mile 371 have been removed and thorough traffic resumed between Berhampore, Ganjam and Chatrapur at 8-20 A. M.

All-India Weather.

SIMLA, November 20.

Rainfall has diminished in North-east India but extended over the south of the Peninsula. Minimum temperature and humidity remain higher than usual in North-east and Central India. The chief rainfall amounts are:—Port Blair 1½ inches, Maymyo 1, Chaibasa 3, Tinnevely and Pamban, Nagapatam and Madras 1½, and Cuddalore and Nellore 1.

Forecast:—Further decrease of rainfall in North-east India.

SIMLA, November 21.

The weather is disturbed in the south of the Bay, and rainfall has been nearly general on the east coast of the Peninsula. A few falls have occurred in other parts of the country, chiefly in the north-west and south of the Peninsula.

Principal amounts are:—Port Blair 1 inch, Maymyo 3, Pamban, Madras and Masulipatam 1½ Nellore 2, and Waltair 1.

Forecast:—Increase of rainfall in the south of the Peninsula.

LATEST TELEGRAMS.

Fighting in the Cameroons:
German Position Taken.

LONDON, November 21.

It is officially announced that a British and French force on November 3 occupied Tibati in the Cameroons ninety miles south-west of Ngaoundere. The British on the 6th occupied the summit of the Banyo mountain to which the Germans had retreated after the capture of Banyo on October 10.

Latest French Communiqué

LONDON, November 22.

The French Communiqué is confined to details of artillery and mining activity at various points, the enemy's works suffering severely from French artillery. Since the repulse of the Bulgarian counter-attacks against the French positions in the direction of Kosturino—all involving considerable losses to enemy—all has been calm on the French front in Macedonia.

Disembarkation of the British and French troops at Salonika continues without incident.

LONDON, November 21.

LATER:—Signor Orlando concluded by comparing the Pope's position in the previous wars with the present preservation of all rights, liberty, security and prestige as sovereign of the spiritual sphere. In conclusion he said that Italy had engaged the enemy in the recognised ordeal of war but inexcusable crimes such as sinking innocent ships had brought hate and vengeance into their fight which would be waged to the last drop of blood and last contesimo.

ALLAHABAD, November 21.

LONDON, November 21.—Piper Laidlaw's own account of winning the Victoria cross states:—Our gas was drifting towards the Germans when their high explosive shells sent it among the K. C. S. B's Laidlaw's Company was disconcerted when the Lieutenant exclaimed "For God's sake". Laidlaw piped them together mounting on the parapet. When Laidlaw was wounded and obliged to stop he saw his comrades well through the German third line. (Pioneer cable.)

The Members of the Austrian and German Parliament have published apparently independently pamphlets advocating the ending of the war by depriving the inhabitants of invaded districts of all food and preventing a supply from outside. The Germans also advocate the slaughter of 10,000 prisoners of war. (Pioneer Cable.)

The New Chief Justice Takes his Seat.

CALCUTTA, November 22.

The High Court re-opened to-day after the long vacation. Sir Lancelot Sanderson the new Chief Justice took his seat for the first time to-day on the Appeal Bench with Justices Woodroffe and Mukherji. The Court Room was crowded with members of the legal profession and general public.

The Advocate-General, the Senior Government Pleader and Mr. Mitter, the Senior Attorney, welcomed Sir Lancelot Sanderson. The Chief Justice after thanking them said: "I rejoice to think that the relations between myself and those who practise in the High Court have begun in such a friendly and cordial manner. It is my sincere hope that they may always continue in the same spirit. I can assure you that while I occupy the high and responsible position of Chief Justice my principal object will be to promote and maintain the efficiency of the Court."

సెన్టిమెంట్లు.

అంతకు నవంబరు 22:—కోస్తాలో సాల్వే ఫరాసు వారిచే బల్లెర్ మాన్ కోడింపబడి చాల నష్టమును పొందిన మొదట ముసిదాని మాన్ చాలకలవరము కేగినది. అంగ్ల రాసు సేవలు సహాని కాజా దిశమన్నది.

యధ్యక్షగమనకు హాపు నుండి ఒడ్డునకు నొక డాక్టరు... మునిపా తో అది నటించు యధ్యక్షగమనకు హాపు నుండి డాక్టరు బరంపురము యువనసంఘము వారికి గౌరవార్థమే పురము దిరము ఈ సేవ అది వ తేది సాసుం కాలమున నొక సభ కావించిరి. ఆ సభ నుంచి హా తో గారి జీవితమును కార్య దర్శనపుల కెళుక పరచెను. వ్యాచి కైద్యాలనుండి మేము రజాక్ గారి యనుచరమున యధ్యక్షగమనకు పంపబడిన వారు హా తో గారే.

అనంతపురమునకు త్వరిత గమనము చేశము, కనీసము నవంబరు-2 తేదీ వారము ఉదయము మూడవ అనంతపురమునకు బయలు వెలి అం-న తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ చలపతి రావుగారి సత్కరించు సహజేశముయ్యెను. హాజరమైనవారు రోడ్డిన్ సా హాజ్ గారు ఆహ్వానకార్య నిర్వాహకులుగను హట్టి శంకరరావు బి.ఎ. ప. వెంకటరమణప్ప నయన వారము కార్యదర్శకులుగను నుండిరి. (బ్రహ్మశ్రీ పరమాత్ముని నరసింహ య్యగార గౌరవాధిపత్యమున హాజరించిరి. సభ మేజిస్ట్రేటును చుండూరావుగారు స్థలచక్రమును సూర్యము, ప. నరసింహ య్యగారు తత్వజ్ఞాన సుబాషకు సూర్యము, శంకరేశ్వరయ్యగారు సునాపురము దేశరంజనదేవిన యావశ్యకతను గురించి యువనసంఘమును వివరములు ముంచి వ్రాయబడున. ఉదయము ౧౧ గంటలకు సభ ముగిసెను.

రంజిట్టింగ్ రాజామారునికృతజ్ఞత.

అండను నవంబరు 20:—రీజిస్ట్రార్ సుపరగ్యహమున తనకు ఆహాయము తబ్బింపిన తరువాత స్వస్థతపరచిండులకై కృతజ్ఞతానాచకము. రంజిట్టింగ్ రాజామారును ప్రతిసాలు నందును తన జన్మదినోత్సవమునాకు ౧౦౦ గిలీలను లీజులలోని వైద్యుల కిత్తునని వాదానము జేసిరి.

నేపాలు దేశ ప్రధానమంత్రి గారి మేనల్లుడు.

బొంబాయి, నవంబరు 21:—రాజాజోడాజింగు గారికి ప్లాండర్స్ లో గాయములిగింద. అండనులోనున్న విశేషమైన ట్రైన్స్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు ప్రాసెస్ చేయబడిన టైటిల్ టేబుల్ కోసం పటాలమును పంపిణీ చేయంతరము ౧౯౧3వ సంవత్సరమున “నేటివ్ ఇండియన్ ల్యాండు ఫోర్స్” లలో 2వ టైటిల్ టేబుల్ కోర్స్ లోను బడినది. యుద్ధాంధమున వీరు టైటిల్ రాజ్యమున నొకసేనకు అధిపతిగనుండిరి. ఐరోపా సంగ్రామమునకు బోవనిచ్చుగింప దొరతనమునొనరించునను ఘర్షణల పటాలమున చేర్చిరి. ప్లాండర్స్ లో భీమంకరమున యుద్ధమున కడు శౌర్యవైర్యములతో పోరాడెను. ౧౭-౧౦-౧౯13 తేదీని జొడజంగుగారికి చేతయించు గాయము శరణియ నరకునేనకు వీరు తన పటాలములతో బోయిరి. మన కాకు కంతమున మరి యొక గాయము లిగిరి. ఆ భారమున వీరినిగొడుగున గొనిపోవడిరి. వీరికి తగు చికిత్స జరపబడెను. వీరి కారోగ్యము కలుగుచున్నది. వీరు టైటిల్ రాజి గారి సోదరులు.

ఫాన్సు

జర్మను విమోచములు.

అండను, నవంబరు ౧౯:—పేస్—అల్సేసులో భయంకరముగు ఫిరంగిదళముల మొకటి జరిగినది. జర్మనివారి విమోచములు లూనిబెల్లియంగు పోడలచెనియు, శరాసువారివిమోచములు వాని పారదోలి పెటలదరును చున్నచుయును ప్రయత్నించెను.

క్రొత్తసంగతు లేమియులేదు.

అండను నవంబరు 20:—పేస్—పశ్చిమరంగము మామూలుగ నున్నది యీసాయంకాలము ప్రయత్నించెను.

అగ్గోని మున్నగు ప్రదేశముల విడిపోరాటము

అండను నవంబరు 18:—పేస్—అగ్గోని లోయను, అగ్గోనిరంగముల రాత్రిభాగమున అచ్చటచట ఫిరంగులతోను చేలి వాంబులతోను యుద్ధము జరిగినది ప్రయత్నించ బడినది.

లూస్ వద్ద మిత్రముండలి సేనలు.

అండను నవంబరు 20:—లూస్ వద్ద పోరాడుచుండిన క్రొత్తసేనలు టైటిల్స్ లును సేనలు యుద్ధమున అధికులగు క్రొత్తమున కనుపరచెనది ప్రధానస్థానములను యాటగ విలేఖరి భుజితరుగ చెప్పుచున్నాడు. వీరి పరాక్రమము యొక్క వికరము లింకను క్లిష్టంబున ముండలేదు. ౧౯13 ఫ్యాబ్రవరీ, ౨౨ అండను టైటిల్స్ లును డివిజనుల నై డివిజనులను అత్యంతకార్యముల నీవిలేఖరి నూపించెను. మొదట విజరించినది నై విజ లతిత్వరీతగిరి ప్రధానమున ౨౦ వ పర్వతమునై గలియుట యుద్ధమునందొక్క విడిచుకు కార్యములన్నిటి కంటె చాల కాలమువరకు ప్రభుత్వము ఫలకముల చిత్రించ బడి యుండును.

వారు తాముబట్టి యుద్ధించిన ప్రదేశములన్నీటి బట్టు కొని వానినై శత్రువులనున్న మట్టుకులొగగొట్టుచుండిరి. ఎడమభాగపు చిరగన్న పరాసుసేనలు అండనుసేనలు ముందుకు పోవుచుండ వాటివత్సాహము గొప్పచర్యలనొనర్చెను. ఈసైనికులు ముందుకుపోవుట పరాసుసైన్యము కడు సుత్సాహముతో యాచుచుండిరి. ఇంకొక అండను సేనలకు కొంతదూరమున ముందున ఒకసైనికుడు బులి నొక దాని కాలితో దట్టుకొనుచు ముందుకు పోవుట పరాసు సైనికులకు గోచరమయ్యెను. ఈసైన్యమున విచ్చియెల్లినదని వారు తలంచిరి. ఈసైనికుడు అండనువాని. ఐరెండుదేశి యుడు. తన సహకారులకంటె కొంత ముందుకునుండి కాలి బంతి మెల్లగ పడుచు ముందుకు పోవుచుండెను.

పరాసువారి ప్రకటనము.

అండను నవంబరు 21:—పరాసు అధికారులు ప్రకటించిరి. పరాసువారి ఫిరంగిదళము తక్కువ గుండ్లను వదలినది. చాలవోట్ల జర్మనుల రక్షణస్థానములు నాశనముచేయుచున్నది.

రుష్యా

ద్వీపవద్ద జర్మనులు వెనుకకు తరుమబడుట.

అండను నవంబరు 20:—క్రీడిట్ స్టాటుకకు వాయవ్యమున జర్మనుసేనలు మగల ద్వీపము దాట యత్నించినది. కాని వారి తలంపు నెరవేరనిది కాదు. స్విట్ నదికి సమీపింప వారు యత్నించినది. గాని జార్వోరిను స్టేషను ప్రాంతమున వారోడించబడిరి. పురప్రాంతమున రష్యనులు వుండియునకు పోయిరి. ఫిరంగిదళములు జర్మనులనై సగ్గిని కురిపించుటచే జర్మని వారు పోవుచుండిన రష్యను సైనికుల నెదురింపబలరైరి.

స్విట్ నదివద్ద భయంకరముగు యుద్ధము.

లూహోరు నవంబరు 20:—అండను నవంబరు 18:—స్విట్ నది ఎడమగట్టును తాము దాటితిమని శత్రువులు చెప్పిరి కాని ఆ వచనములు సత్యముకావు. కోవెల్, సార్ని యిరువదారిచెనుండు టూల్ టోరింగువద్ద దుష్టములు శత్రువులకాపుచున్నట్లు నెట్లోగాడుకోనున్న విలేఖరి మార్చింగు పోవు పత్రికకు తెలియపరచెను. స్విట్ నదికి తిరుగ దాటుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్న స్థానమునకు మూడు రిమైలులదూరమున దుష్టముసేనలు ఇరువదారి కుత్తరమునకు దక్షిణమునకు అతుగదస్తానుల నిలిచియున్నవి. జర్మనుల కెదురుగ స్విట్ నది ఉన్నది. ఈనది కిరపావ్యములను రుష్యావారి సేనలు కడలుటలేక. ఇంకతన ఆయుధసామగ్రిన రవరాలు బురదనే లలమార్గమున చేరుబడిన యిరువదారి ద్వారా రావలయును. ఈయిరువదారి రష్యనుసేనలు తరచుగ చుట్టడించుటకు వీలై యున్నది.

ట్యూర్నింగు స్టేషనువద్ద పోరాటమునకు విరామము లేదనియు ట్యూర్నింగువద్దని శత్రువులు పట్టుదలతో ముట్టడించుచుండి రనియు, శత్రుసైన్యములు సదిగట్టును పొలిం చింతలే కష్యను ఫిరంగిదళములు వారిని చెల్లాచెదురొనర్చుచున్నదనియు రష్యను ఉద్యోగులు ప్రకటన సల్పిరి.

జర్మను సేనలు పరుచుండిన కష్టములు.

అండను నవంబరు ౨౦:—నెట్లోగాడు- జర్మను సేనలు నెట్లో రొవ్వు యిరువదారికి సమీపింప యత్నించుచున్నవి. ఈ యత్నములలో ఇరావాక్ గారి సేనలు వీరి సభిక కష్టముల పాలు చేయుచున్నవి. వీరా యిరువదారికి చేరుట నిరాశ అని ఇదివరకే స్పష్టమైనది. జర్మనివారి ఇరువదారికి చేరలేదని యుద్ధ వ్యాపారముల అభిప్రాయమై యున్నది. ట్యూర్నింగు ప్రాంతమున నొక బురదనేలలో జర్మనులు తమ స్థలముల నెర్పరచుకొనిరి. సైనికులు, గుర్రములు ఫిరంగులు మున్నగు నవి బురద నేలలో కూరకొని పోవుచున్నది. పాక్షకుల విస్తారముగ జరియుచుంటే రుష్యావారు ముందుకును ఆకస్మికముగ వెక్కుపాల్ జర్మనులనైబడిరి.

కెయిజరుగారి క్రొత్తము.

లూహోరు నవంబరు 20:—అండను నవంబరు 19:—నొవ్వువెయ్య ఆంధ్రపత్రిక ఒక చిన్నకథ వ్రాసెను. సైనికులను శిక్షకాలమున వెచ్చగతుంచుటకై కొన్ని పుస్తకల నొసకలసినదని జనరలు వాన్ హిండియన్ గారు కెయిజరుగారిని కోరిరి. ఇట్టిపుస్తకల నొసగిన శిక్షకాలమున నీసయినిట్లు ద్వీపాలోనే ఉండిపోవుచుననియు, ఇయ్యకపోయినయెడల చలివాళకోర్క బాలక రిగడ్వీన్ స్కూలను త్వరగ పట్టుకొందురనియు. కెయి జరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి.

ప్రస్తుతము తామున్న స్థానములలోనే శిక్షకాలమున ఆగుటకు జర్మనుసైనికులువైదొలిచుచుండిరినియు, ఉత్తరమున నన్న సయిన్యములకప్పుక ఆచ్చటనే ఆగననియు కర్నలు నుడిపి గారికి పుచ్చమెన్ను కాననచ్చుచున్నది.

రష్యావారి ప్రకటనము.

అండను నవంబరు 21:—నెట్లోగాడు- వాల్మిట్ పరగణాలో జర్మనులు మగల నోడింప బడిరి. రీగా ప్రాంతమున ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్చ బడినవి. ద్వీప్సు-యొద్ద శత్రువులు మాత్తుగ్ సైనికులను ఫిరంగులను మందుకుండుట వదలి పారిపోయిరి స్విట్ నదివద్ద జర్మను లాడిపోయిరి రష్యా వారు చార్టోమ్యూను నుడియొక ముఖ్యులగు గ్రామమును ఆక్రమించిరి.

జర్మని

ఒక జర్మను నాశనముగుట.

అండను నవంబరు 21:—కొ ప ను పో గ ను—బుధవారమునాడు టూండెను పట్టణముయొద్ద నొకజర్మను నాశనమైనది. 9 మందికి హానిలిగినది. జర్మనుసైనికులు గానును దానిలోని కెక్కించుచుండగ నది పేలి తగులబడిపోయినది. ఆకాల వైకప్పుగూడ ఎగిరిపోయినది. ఒకడు చనిపోయెను. తక్కినవారికి గాయములులిగిరి. ఇది చాల గొప్పజర్మను.

సర్వీయా

అల్బావియులకు సానుగ్రులు లోటుగానుండుట.

అండను నవంబరు 19:—సర్వీయా సరిహద్దులో అల్బా నియా వారికి సానుగ్రు అందక అల్బాకు చున్నారు. ఇసుకపాపా గారియందు గ్రీకు ప్రజలకు గౌరవము తీడించుచున్నది.

సెర్వీయాలో సంవిగ్ధత.

అండను, నవంబరు ౧౯:—సెర్వీయావారి స్థితి చాల ప్రమాదకరముగనున్నదని వార్తాపత్రికలు వ్రాసినవి నిన్నటిదినమున ఏదెప్పుచుండి తొలి వార్తాచ్చినది. బల్గేరియను సైనికుల సంఖ్య అధికముగంటే మొనాస్టీరుకు గురతీంచుట దుష్కరమని తలంచుచున్నారు. సెర్వీయావారి సేనలు ప్రాతసర్వీయా కెచానీక్ కనుగూనుండి శత్రువులతో బలముగ పోరుచున్నవి. పరాసుదేశ సైనికులస్థితి వాగుగనున్నట్లు తెలియవచ్చినది. త్వరలో సహాయార్థము పరాసుసేనలు పంపినయెడల వారు సెర్వీయులవలన బల్గేరియను ఇతరరంగములనుండి తోసివేయగలుగుదురని తలంచుచున్నారు.

సెర్వీయును సేనల విభాగంప బల్గేరియను

లుద్దేశించి యుండుట.

అండను నవంబరు 7:—బల్గేరియను మొనాస్టీరు నగరమునిండు ప్రదేశంపలేరు కాని ఆ నగరము ప్రమాదస్థితి నంటమాత్రము సర్వీయు అల్బీయా సరిహద్దుకంటే సెర్వీయా వారి ఉత్తరదక్షిణ సేనల విడదవ్చి దక్షిణసేనక్రీములోనికి జొచ్చునట్లు చేయుట బల్గేరియకు ఉద్దేశమైనట్లు కానవచ్చుచున్నది. 16 లోజులవరకు వెజె కనుమకు కాపాడి నట్టముల సెర్వీయులచెందకుండ తమొదిరించిన రెండు మూల బల్గేరియనులకు రెండు సైన్యములు నట్టముగాంచి సెర్వీయులు వెజె కనుమకు విడదించి గ్రీకుకుండి ఇటలికి వార్త పంప బడెను. ముందునుండి తా మెదిరింపబడుటచే కొందవారులకుండి పునబడిన బల్గేరియనులు కనుమ రెండవట్టుకు చుట్టుకొనకుండ సైనికుల బంతుటకు సెర్వీయులకు విజయిగిరికాదు.

పోరాటములో చిరభాగము కలు భయంకరముగ నుండెను. ముప్పునుండి పీడితులగుచు మార్గసమీపమున పర్వత స్థానమునై సెర్వీయులు బల్గేరియను వెజెకనే కావలిర్టులు కతులతో పోరాడుచుండ మిగిలిన సెర్వీయులు మొనాస్టీరు నకు పారిపోయిరి. ఇరుట జరిగిన కొన్ని దారుణకృత్యముల పోవరిగూనివిలేఖరి తెలియజేసెను. ప్రాతసెర్వీయాలోని ప్రజలందరు గ్రీకు సరిహద్దున కలితీరతతో పారిపోవుచుండిరి. పట్టణము సరిరరకే ప్రదేశించిన బల్గేరియను తమ్ముకొడుకుతే తా అకభయమున నీర్రజెల్లి పారిపోవుచుండిరి.

బల్గేరియనుల మట్టి తొలగగొట్టుట.

తూర్పు సేన అంతయు కాంతముగ నే యున్నది. గాని ట్యూరినిట్ట జిల్లాలో మాత్రము కొంత యలజడి కలిగినది. ఇరుట బల్గేరియనుల మట్టి నలిగిరి. గాని పారదోలబడిరి.

సెర్వానదివద్ద పోరాటము.

అలహాబాదు నవంబరు 19—అండనునవంబరు 17:—సెర్వానది మొత్తమునై ఉత్తరముగ దిగిపోయిచున్నది. గాడిస్పా సంతానమువద్ద నది వర్షాయనంతో కలియుచున్నది. సెర్వానది ఎడమగట్టు జరుగుచుండిన యుద్ధములకాల్చి ఇటీవల కొన్ని సంగతులు తెలియవచ్చినవి. బల్గేరియను వెక్కుపాల్ల తీర్చియిగ పరాసుసేనల మట్టివెరిచి. తాను పరాసు సైన్యపంతుల భేదింపవలసి బల్గేరియను గ్రహించి ఇప్పుడు వెజెకట పోవుచున్నాను. ఇండువలన వెజెకను చురుగునొంటిండుండిన సెర్వీయుల పరాసు సేనల ముక్కును తమ సేనల బల్గేరియనుల చొప్పున లేక పోయినది స్పష్టముగ తెలియును. పశ్చిమమున నుండి బయలు వెడలి న సైనిక గడుదకల కారణమున సెర్వీయావారు వెజెకట పోయినను ప్రీకోలివ్ మార్గమున మొనాస్టీరుకట్టున పోయి పరాసు సేనల వారుతప్పకలసికొందురు. చిరీటిపుసేనలు మొనాస్టీరునకు పోవుచున్నవి ఆ నీకతంతి వార్తలువచ్చినవి. వీరవత్త రిమననున్న యిరువదారి బలవరకుట స్యాభావికమగు సుపాచుములు చాల నీటగలవు.

రుమేనియా

రుమేనియాలో శత్రువు పోచ్చి సెర్వీయులు.

లూహోరు 20:—రుమేనియాతట్టుననున్న దామ్యాదు సదిగట్టున విచ్చేసిన బాల్కనురాష్ట్ర నిలేట 800 ల మంది సెర్వీయులకు ఆహార మొనగ బడుచున్నదనియు, వీరికి తగు వస్త్రములును మందులును లేక యిబ్బందికలు చున్నారనియు, వీరిని కాపాడుదుమని లిఖితములకమగు భరారునామా నొసగ అట్టియములు నిరాకరించినందున ట్రైపు ప్రతీకట తెలియజేసెను.

ఇటలీ

ఇటలీనాగు మూల ముట్టడి ప్రారంభించుట.

లండన్ నవంబరు 20.— 18-11-15 వ తేది ఇటలీ యన సేనలు కాన్సోరసియం శత్రువుల మూల తలపడెను. సాన్ మిగెలిన్ శివారు నీరుట్టి ఆరితీరముగ నుండెను. ఇటలీయనలు అన్ని ముట్టడులును చూచుచుండిరి. సాన్ మిగెలిన్ నుండి విశాఖ వరకు వ్యాపించి యుండిన పర్వతండ్రి నంతయు వెలుగించు పటాలము వశమొచ్చునను. శత్రువులు మరల వీరిని తలపడిరి. ఆ ప్రాంతమునందు యీ పటాలము వెడలగొట్టిరి కాని పింగియా పటాలము వారిని తిరుగముట్టడించి పర్వతండ్రిని వారు స్వాధీనపరచుకొనెను. గాలిభాగమున శత్రువులు చాలసార్లు తీరముగ ముట్టడి సలిపిరి. ఇటలీ నాగు నైస్య పంథుల నాడునైన ప్రతిపర్యాయమున ఇటలీయనలు వారికి అధికమగు నష్టములు కలిగించి సేనల కలవ పరచి వెనుకకు పంపుచుండిరి. తుదకు చీకటిలో ఇటలీయనలు కందకములనుండి నై కురికి శత్రువుల వైపుకి వారి చెల్లాచెరువొచ్చిరి.

ఆస్ట్రీయను విమోచములు.

3 వ తేది విరోస, విసెంజ, గ్రాడో, యూడె నుల వై ఆస్ట్రీయను విమోచములు బొంబుల విడచెను. విరోసవద్ద ప్రజలలో నలుగురికి మృతిమె గాయములు తగిలినవి యూడెవద్ద 12 గురు మృతివొందిరి. 27 కి గాయములు తగిలినవి. పిరిందరిలో 800 మృతిమె నైకులు.

ఇటలీ వారి ప్రకటనము

లండన్ నవంబరు 21.— రోము— అధికారులు ప్రకటించిరి. ఇసోస్టోరంగమున వారు తీరముగ జరిగినది ఛాంపు నాగళాని రక్షణస్థానములను ఇటలీ వారి కైదుండి గ్రాడియా నమీతమునకు ఆస్ట్రీలియాకు వాయవ్యమునకు మట్టల మీద ఫిరింగులను కాల్చునాగిరి. కాన్సోరసి సానుమిల్లే కొండవై కాల్చునాగిరి. శత్రువులు తీరముగా తలపడగ వాటిని చాలయందిరి హతముచేసి తిరిమి కాన్సోరసి కొల్లీలా వా వాక్రమించుటకు ఆస్ట్రీయానాగు ప్రియత్నించి పూర్తిగా నోడిగోయి చెల్లాచెరుగ పారిపోయిరి. వారు చాల ఫిరింగులు మున్నగు నాడుధులును వదిలివెట్టిగోయిరి.

ఇటలీ వారు ప్రత్యేక సంద్భ.

లండన్ నవంబరు 21.— పారిస్— ఇటలీ వారు ప్రత్యేకముగ సంద్భవనకొనున మిత్రమండలి నాటి గలసి యుడెం బడిక వ్రాసిరి.

ఇటలీను శత్రువుల వాత్సల్యము వచ్చుట.

లండన్ నవంబరు 20.— పారిస్— సిగ్గున సలేం ద్రాగారును సిగ్గున ఆర్డెండ్ గాగన పారిస్ వచ్చిరి. ప్రజలశ్రద్ధాహముతో స్వాగతమొసంగిరి. ఇటలీ కేళము మిత్రమండలి వాతో కలయినతో ఆస్ట్రీయానాగును తెచ్చి వెట్టుకొనుట తలపించునగాన కట్టి ప్రతిహతమునాగును మిత్రమండలి వాతో కలయగజేచిచ్చిరి. తీవ్రస్వాత్మ్యము కొండ పొరువాటిలో ఇటలీ వారు లసి శత్రువుల నెడిచిరును. మిత్రమండలి వారిలో కేళిభాగము సేరము. ప్రత్యేక విజయము ప్రత్యేకమంది అనంధనము ఒకరికొకరికందమున అందరికొకరి కును పోగుటయే సిద్ధాంతము నైతికముతగాక ఆశక్త్యములుకూడ నిండెటకు ప్రార్థనలు జరగనుల విచ్చిబదాయ యాన ఆస్ట్రీయనుల అపేక్షితయను నింద్యములు అని సిగ్గు ఆర్డెండ్ గారు నడిచిరి.

గ్రీసు

పరానుమంత్రి గ్రీసుదేశమునకు వెళ్లుట

లండన్ నవంబరు 20.— ఈడినును ఒకటిన్నర గంటలకాలము పరానుమంత్రిగారు గ్రీసురాజుగారితో యువ్వటింది. గ్రీసు ప్రధానమంత్రిగారిని యాహ్మయిసంభాషించిరి. వెరిజిన్ గారిని కూడ చూచిరి. మిత్రమండలి వారికి విజయము కలుగునని తమకు దృఢనమ్మకము కలదని వెరిజిన్ గారనిరి. గ్రీకులకు తమయెడల గలదముట తమసంతోషమును మంత్రిగారు వెరిజిన్ గారి కెరుకజరిచిరి.

కిచనగు ప్రభువుగారి సంచారము.

లండన్ నవంబరు 21.— విధన్సు— కేదు కిచనగు ప్రభువుగారు విధన్సుకు వచ్చిరి ఆంగ్లముంత్రి సర్. ఎస్. ఇలియాటు గారితో కూడ కనసాటం ప్రెసు రాజు గారిని దర్శించిరి. ఒక గంటసేపు సంభాషణ జరిగినది. పిమ్మట స్కాట్లాండునాగితో 1 1/2 గంటల సేపు మాటలాడి వెడలి పోయిరి గవ్య స్థానము తెలిపి లేచిరి.

జర్మనీ

గాలిపోలి ముద్ద స్పికి.

లండన్ నవంబరు 20.— మిగ్నోరును విశేష ఆక్టోబరు 22 వ తేది సిగ్గున వై యు. పత్రిక కిటుల వ్రాసెను— గాలిపోలి ముద్ద మాపి కేయట ఆస్ట్రీలియా వారి కెంతమాత్ర ముగి కాగను గారు. నీడ్విలో జరిగిన సభలో ని. వెల్లడియెంది. కేళానేపు కమ్యూనికేషన్ గారు నైసికుల సమావేశముచేయు సభలో కిటుల నడిచిరి. చుండు గాలిపోలిని వదిలరాదు. (గొప్ప కలకలము) అది ఈ యుద్ధమునకు ముఖద్వారము. ఎందరో మిల్ మండలివీయు తమ క్రయ సభి మేకింబి దానిని పరిశుద్ధముగావించిరి ఈ యుద్ధమును మోసలె నను వారు జేకడ్రోహము (మరింత కలకలము) గాలిపోలి మెట్టలలో తమపుకొరంగిన ఆస్ట్రీలియావీరుల గౌరవముకొరకు వేలకొలది ఆస్ట్రీలియా వా గాయుధముల ధరింపవలెను. (చుండు కలకలము)

దక్షిణ ఆఫ్రికా

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో సైనికుల జేర్పు.

లండన్ నవంబరు 20.— కేప్టౌను— విశేషములగా నహాయ మొనర్చు మిత్రము ప్రజలను నైస్యములలో కేరదని కొరవారు ఈ దాఖలుతో నర్తించుట కెంతయు సంకేపించితినియు, నైస్యములకు ఖర్చులలో కొంతభాగమును దక్షిణ ఆఫ్రికా వారితమునాగు భరింతురనియు పార్లమెంటు సభ ప్రాతిభము కాగనే లాభపర్చుటకు గారు సభలో వెల్లడించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో యుద్ధము.

లండన్ నవంబరు 20.— ప్రెటోరియా— సౌతు వెట్టు ఆఫ్రికాలో దక్షిణ ఆఫ్రికా వారి పటాలమున కొక దానికి నాయు టుడగనన్న కన్నలు వెయిన్ గారు తూర్పు ఆఫ్రికాకు బంపనన్న దక్షిణ ఆఫ్రికా సేనానిగ నుండును.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో రాజద్రోహాల విచారణ

లండన్ నవంబరు 20.— కెయిరో— ధనికడకు జేరియా మీదను ప్రిన్సు సెఫిడెటుగారి మీదను కేషీనునా కప్పుమీదకు కేసుచేయుచుండిరి. ఖిడీ రిలు వాక పున అన్యత్తుడ కు ఖిడీ పాషా విచారణ పూర్తియైనది గి సురక్షరకుల క్రితము యుద్ధ మంత్రి గానుండిన మొరారుము పాషాయొక్కయు జేరియాయొక్కయు సి ఫెం డైన యొక్కయు విచారణ ముగియువరకును 10 గి నెలలు తాళి తీర్చు చెప్పెదమని. ఈ కేసులలో సమఖులందయు సాక్షులు గారును సురకుల అలన సాక్షులులో మిక్కిలి సంఖ్యధికమగు విషయము తెలియవచ్చినందున ప్రాంత వారులకు మహమ్మదీయుల చాలకలము కలిగిరి. వెనుక కేడిపు గారు అపేక్షితకరమున అగౌరవకరమున ప్ర వర్తనమును అప్పుడు హంతకామ విషయమును విక్రయించిన విషయమును కేరిపాషా విచారణలో వెల్లడియెంది. వెనుక కేడిపు గారు రాజ్యాధీశుల కగౌరవమును విధమున అపరాధకనయగు రీతిని కాల్చు పాపుకూర్చి కేషీన కనులే ఆయనను సింగి సురకులతో తొలగి కుటరు తగిన కారణములై నున్నవి.

పారిస్ కి ను

పారిస్ కి నున శాంతి కైంకొల్పుట

లండన్ నవంబరు 19.— శాంతి నెలకొల్పుటకు ఆంగ్ల రష్యా వారితములవారి మాచులసౌకర్యము పారిశీకపు వారితమునారు సర్వవిధముల పరిచేయుచున్నాడు కాన్సోరసిండి పారిశీకమునకు వచ్చిన ఆస్ట్రీలియా వారి నందరిని నిష్పంధము నుంచి. ఆంగ్ల మిత్రమండలి రాయబారుల కార్యాలయముల నుంరక్షణము కొరకు ప్రిత్యేక సేనల నియమించిరి. మొహము యూరేగింతులను నిలిపి కనీరి. దక్షిణ పారిశీకపు గవర్నరు జనరలు ముఖులెలు ముల్లాక్ గారి స్థానము (ప్రిన్సు) మురలెలు ముల్లాక్ గారిని నియమించిరి ఈయన పారిశీకపు రాజు గారికి పిరిగిడి.

ధిల్లీ

శ్రీ రాజప్రతి ధికారికి వచ్చిన తులీవార్త.

సెర్వయా

లండన్ నవంబరు 19.— శత్రువులు సెర్వయా వారిని ముట్టడించుచున్నాడు. నోవీబానారు టు తరమున 10 గి మెళ్ళ దూరముననున్న గుట్టలను ఆస్ట్రీలియా జర్మనీ సేనలు చేరుచు న్నవి. నిమిట ఈ కాన్సోరసి 25 మెళ్ళలో నున్న రాడరు గుట్టలను బల్లగు సేనలు చేరినవి. చెర్వా వర్తా గుండుయద్ద ముఖ్యమైన జేరియను జరుగలేదు గోబనోవత్త రహం బల్లరులు ముట్టడించిరి. కరాను నారు నలించలేదు.

రష్యా

మార్కులేదు. నీ గామిల దారిని జర్మనులు తలపడి తరచుచుండిరి. ప్రియొక్క యెడమతిట్టున కొకటసార్మి ఇనువగా నదినిదాటు స్థలముననూడ జర్మనులు తలపడి యోడినోయిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫిరింగులను మందుగనులను విస్తాముగ కాల్చిరి. మెస్సీ న్నయొద్ద శత్రువుల కందకములు వై నాంగ్ల సైనికులు వాడి సలిపి విజయమైరి.

ఇటలీ

గొరిజియా యొద్ద ఇటలీ వారికి విజయము కలుగుచున్నది. తిరుదములు

కులవీరతాపాయును భారత యాధునిక విజ్ఞానియ కాను. ఇత్యుబడినది.

ధిల్లీ నుండు 20— 21 వ తేది ఇండియా మంత్రి గారికిట్లు తండ్రి వార్తవచ్చి—

స్మృతి— ప్రాంతమున తమ్మిడిరించిన బల్లెరులు పరాణులను వెనుకకు కొట్టిరి. సెర్వీయులు ముగిసినను పోవుచున్నట్లున్ను. మొహమ్మదీలోని ప్రజల తురమును వినుచుట ప్రారంభించినందున తెలియవచ్చినది. ప్రిన్సి నామ తాను 10 మెళ్ళ దూరముననుండి బల్లెరులు తెలియ పరచిరి. ఫీడిగిట్టాటుకు వాయవ్యమున శత్రువులు డ్విసు నదిని దాటు సమకట్టి విధమనోధులైనవి. వారు చెప్పిరి. డ్విస్ గున్న నుండి ప్రి వెటు కనకునును యుద్ధరంగమున మార్చేయియు కలుగలేదు. ప్రి నది టుడిగట్టున చాన్సోరసి ప్రారంభమున తాను వెనుకకు పోవుచుంటిమని రుష్యా వారి యొక్కనిరి. చాన్సోరసి కుట్ర సేర లాకగిమించుకొనిన కని తలపడవచ్చును పశ్చిమరంగమున మార్చేయి ముకలుగ లేదు. ఆల్బెనులో తమ ఫిరింగులతోను చేతి పొంబులతోను తిప్పముగ యుద్ధము జెను. జర్మను విమోచములు లూసెనెలి నై నాడి సలిపినవి. కాన్సోరసిగమునను ఆస్ట్రీలియాను స్థానముల వై తాను మరల ముట్టడి నాగించుచున్నాను ఇటలీయనులు పోర్టుచేసిరి. మిగెలి పర్వతండ్రి నంతయు ఇటలీ వారి నైస్య రియును స్వాధీన పరచుకొనెను. శత్రువిమోచములు విరోస పసింజి, గాగో, ఓడెనుగ వై పొంబుల విడచెను.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమించు కేయము

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల నుండునట్టి ఆపూర్వవాసనయును కలదు. ఆరకహాలో సారాయి మెదలగువాటియొక్క సంబంధము భాత్తుగాలేదు. వేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాను నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచివేసియు ఒక నిండమునను మధ్యలోనుండు ముంజు నుఖమున వాసనను అనుభవించ నచ్చునో అతితృప్తిగనుండును. ఇతర వాసనలు డేవేని యుండినా యీ ఆటో దిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుయును. ఈయను ఒక బుడ్డికి వ్రాసినపుడు వెల 1/2 ద్రామా 1-కిరూ. 0-8-0
,, 1 ద్రామా 1-కి ,, 0-12-0 వి.వి. చాన్సో మా. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

ట్రాన్స్ మిల్లీ హార్ నుగంధకాన్సో ఒకటికి వెల 0—1—0.
వీటిని తయారుపపు బుట్టో దిల్ బహారు పేరున సరిక్షించి రీ ఆకలి. ఈయన ప్రత్యేకము ప్రతి మహానంది గొప్ప గొప్ప పేరుగల మహానందిగారి కొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోదావిజెంట్లు సోదావిజెంట్లు—ఆంగ్లో ఇండియన్ ప్రెస్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15కి జూమారుసీరు, బాంబాయి. మద్రాసు విజెంట్—మీరుగా పునబుద్ధికు ముల్తి, నెం 20, వై నామబార్ రోడ్, గ్రూంగడిన హుం, మద్రాసు.

THE GREAT WAR.

I. C. S. Bill Discussion in the Commons.

UNENDING STREAM OF MUNITIONS OUTPUT IN BRITAIN.

Earl Kitchener Visits Greek King and Premier.

GALLIPOLI POSITION: AUSTRALIAN DETERMINATION NOT TO ABANDON

FIGHT FOR MONASTIR: STUBBORN SERBIAN DEFENCE.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

MUNITIONS OUTPUT.

Pouring out in Unending Stream.
Statement by Lord Murray.

LONDON, November 21.
Lord Murray stated in an interview that ships' guns, armour, shells, rifles and bullets were pouring out from factories in an unending stream, which would increase steadily until Germany was overwhelmed by her own weapons. A million women and men were working in countless factories, the rapid construction and extension of which constituted an engineering record. For instance, there are five hundred munitions works in Leeds compared with none at the beginning of the war. Elsewhere in England one armament firm is employing sixty thousand persons as compared with a negligible fraction of that number before the war. A new factory in Scotland covering two hundred acres with eleven miles of trolley lines and twenty-two miles of heating pipes to warm the buildings only began to be erected six weeks ago. Lord Murray is greatly impressed by the indomitable spirit and energy of the workers, particularly the enthusiasm of the women. Another feature is the great number of the country's most able engineers directing work without salary.

British Ministers' Return. Premier Interviews with the King.

LONDON, November 20.
Mr. Asquith had an interview with King George to-day to report to His Majesty on the Ministerial visit to Paris.

A MOST IMPORTANT MISSION. British Ministers Visit to Paris, Britain and Peace.

LONDON, November 20.
In the House of Lords, Lord Lansdowne described the visit of the British Ministers to Paris as the most important mission involving recognition of the vital principle that there should be the closest contact and co-operation between the allied statesmen and naval and military advisers.

Referring to the hope expressed by Lord Ribblesdale that when we came to make peace it would be a peace consistent with reason, and our dignity and honour Lord Lansdowne agreed with Lord Ribblesdale that this was hardly the moment to discuss peace. (Cheers.) The country had been forced into a great struggle, and it would be found that we were wanting in neither material resources nor moral qualities to carry the struggle to an honourable and successful issue. (Cheers.)

Lord Derby's Optimism.

ALLAHABAD, November 21.
A "Pioneer" special cable states:—Lord Derby in two speeches in Scotland said he hoped to make the voluntary service an unqualified success. He considered that Mr. Asquith's speech of the 22nd November was not ambiguous. Others differed. Therefore, Mr. Asquith handed him the communication given to the Press on the 11th instant.

Prince Ranjitsinghji's Gratitude.

LONDON, November 20.
Prince Ranjitsinghji out of gratitude for the treatment given him after his accident in a nursing home in Leeds, has undertaken to present to the Leeds Infirmary one hundred guineas annually on his birthday.

THE I. C. S. BILL.

The Debate in the Commons.
[Colonel Yate Welcomes the Bill.]

LONDON, November 20.
Colonel Yate welcomed the Bill most cordially. He would have liked to go further and confine selections exclusively to men who had served in the war. Also provision should be made in the rules to include as many as possible of those patriotic Indians who had given up study not only for the Indian Civil Service, but for Law, Medicine, Engineering, etc., whether they were at the front, in hospitals, or in whatever was the best way they could serve. These were more deserving of appointments than those who had remained behind to cram. He would have liked to see a proportion of one-fourth retained for these men. He hoped that the Bill would give the Indian Civil Service a certain number of men who had faced the realities of life and had learned to know and appreciate the Indian sepoy in trenches or through intercourse on active service.

He suggested the transference of British candidates serving in British battalions to Indian battalions.

Sir John Jardine urged the importance of maintaining the high qualities required and a high educational standard. Sir Philip Magnus did not oppose the Bill, but thought that the reasons for suspending examinations were inadequate.

Sir John Rees on the contrary wished that the breach in the examination system was going to be longer.

Mr. Austen Chamberlain's Reply.

Mr. Austen Chamberlain expressed gratification at the reception accorded to the Bill by both sides of the House. He agreed that the Committee of Selection ought not to be too large, but he undertook to make it a Committee commanding the respect of the educational world. Regarding the point raised by Colonel Yate, he was not aware that Indian candidates were being precluded from competing in the present circumstances. If they were their case must be considered, but he did not contemplate bringing in new clauses under the Bill.

The Stranded Pembrokeshire.

LONDON, November 19.
The cargo of the steamer "Pembrokeshire" is being discharged. It is hoped to float her when lightened.

Exemption from Enlistment.

LONDON, November 20.
Certificated officers of merchantmen are exempted from enlistment owing to the paramount importance of maintaining British shipping.

FRANCE.

Nothing to Report.

LONDON, November 21.
PARIS. The Communique says there is nothing to report.

Nothing New.

LONDON, November 20.
PARIS. This evening's communique says there was nothing new on the western front.

Shelling and Mining Continues.

French Maintain their Positions.

LONDON, November 21.
PARIS.—A communique says that during the night there were only artillery and grenade duels at isolated points in Artois, Argonne, and Lorraine.

More Stories of Loos.

Territorials and the New Army's Good Work.

LONDON, November 21.
Reuter's correspondent at headquarters dwells on the work of the New Army and Territorials at Loos which has hitherto not been described in detail. He refers especially to the deeds of the Fifteenth Scottish and Forty-seventh London Territorials Divisions. He says the former's initial charge over Hill Seventy at tremendous speed will always be remembered as one of the great feats of the war.

They took their objectives and held them against all attacks. With regard to the Londoners he says the French on the extreme left watching and cheering the Londoners as they advanced saw a man kicking a ball ahead of the others. They thought he had gone mad, but it was a London Irishman dribbling a football towards the goal. We held it for fourteen hundred yards.

German Defences Destroyed.

LONDON, November 21.
PARIS.—A communique says:—Concentrated French artillery fire continued. Very effective destruction of German defences was noted at several points.

ITALY.

Italian Premier's Visit to Palermo. ENTHUSIASTIC DEMONSTRATIONS.

"One For All and all For One."

LONDON, November 21.
PALERMO.—The visit here of Signor Salandra and Signor Orlando, Minister of Justice led to tremendous patriotic demonstrations and ovations with shouts of "Long live saviour of Italy." Signor Orlando in a speech said the reason why Italy joined in the war at an unfavourable moment was that if she had not joined she would have signed her own death warrant. He referred scathingly to Austria's disloyalty and Germany's mad pride. Italy

TELEGRAMS.

was impelled to side with the nations fighting for right to live. He said that Italian solidarity with the Allies was absolutely essential. Isolated victory or isolated peace was impossible. The proper formula was all for one and one for all. Not only, ethical but practical considerations made this imperative.

Italy will not Conclude a Separate Peace.

LONDON, November 21.
PARIS.—It is stated in Rome that Italy has signed an agreement with the Allies not to conclude a separate peace.

Direction of Italian Assistance.

Discussion between Politicians and Militarists.

LAHORE, November 20.
The "Civil and Military Gazette" cable:—
LONDON, November 19th.—The "Petit Parisien" learn that Italian militarists now favour co-operation via Salonika, the difficulties in Albania being excessive in proportion to the results attainable. The politicians prefer Albania. It has been understood that for some days these alternatives have been under discussion with the Allies who favour Salonika.

Italian Offensive Renewed.

Important Position Captured.

LONDON, November 21.
ROME.—A communique says Italian infantry in the Carso zone on November 18th renewed their attacks with marked success, particularly in the San Michele sector. The Perugia Brigade succeeded in conquering the whole mountain ridge which descends from the third peak of San Michele to the Isonzo. A violent counter-attack ejected them, but the Brigade returned and re-captured the position. The enemy made severe furious onslaughts in the night. Every time they reached the Italian lines every time they were repulsed in disorder with enormous losses. Finally the Italians sprang from the trenches in the darkness and dispersed the enemy.

Australian Air Raid.

Austrian aeroplanes dropped bombs on Verona, Vicenza, Gardo and Udine on the 8th. Four civilians were injured at Verona, and twelve killed and twenty seven wounded at Udine, only eight of whom were soldiers.

Italians Gain firm Footing.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, November 21.
ROME.—A communique says:—The battle on the Isonzo front continued vigorously. The Italians stormed the defence works in the Fonda Valley and successfully opened an attack on the heights north-east of Ostavia near Grozia. They gained a firm footing on the crest of Mount San Michele in Carso, and violent enemy counter-attacks were repulsed with heavy loss. An attempt by the Austrians to recapture the summit of Coldilana in Cordevole ended disastrously, the enemy fleeing in disorder and abandoning arms.

RUSSIA.

German's Terrible Sufferings.

Quagmire Positions in Russia.

LONDON, November 20.
PETROGRAD.—The Germans are suffering terribly against general Ivanoff's army in a desperate effort to reach the Saray-Rovno railway. This has hitherto been absolutely hopeless, and experts say that the German chances are nil. The German positions near Tcharatorysk are a quagmire. Men, horses, and guns flounder helplessly, and light bridges are submerged. The Russians under cover of autumn fogs are constantly launching surprise attacks.

ENEMY'S CLAIM UNJUSTIFIED.

Desperate Fighting on the Sty.

LAHORE, November 21.
The "Civil and Military Gazette" cable:—
LONDON, November 20th.—The enemy's claim to have cleared the left bank of the Sty is evidently unjustified. The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that the Russians are holding the enemy. Tcharatorysk station and the Kover-Saray line, are two miles west of the river and six miles north of Tcharatorysk township. The Russians are admirably placed north and south of the railway, some six miles westward of the point where the Germans are attempting to recross the river. Thus the enemy is desperately trying to drive a wedge between the Russian positions. Before him lies the Sty, with Russians on both banks, and he has to bring his guns and ammunition across the marshes by a railway subject to constant interference by guerrilla bands.

A Russian official communique mentions continuous fighting near Tcharatorysk station, and obstinate enemy attacks near Tcharatorysk, the Russian artillery dispersing the enemy when he approaches the river.

Germans Repulsed on the Dvina.

Heavy Fighting on the Sty.

LONDON, November 20.
The fresh repulse of German attempts to cross the Dvina, north-west of Friedrichstadt is recorded in a communique. Attempts to reach the river Sty were repulsed in the vicinity of Tcharatorysk station, out in the neighbourhood of the town, the Russians withdrew to the right bank covered by fierce artillery fire, preventing the enemy from even attempting to attack.

German Reverse in Baltic Province.

LONDON, November 21.
PETROGRAD.—The Germans have suffered another reverse in the Baltic Provinces. A communique mentions violent artillery fire at several points in the Riga region and says that the enemy have been compelled to fall back westward of Drisk, abandoning arms, ammunition and unburied dead. The Germans have also been defeated on the Sty. The Russians have re-occupied Tcharatorysk and captured an important village.

TELEGRAMS.

SERBIA.

GRAVE POSITION AT MONASTIR.
Bulgarian Plan to Divide Serbian Forces.
Heart-rending Scenes in the Town.

LONDON, November 21.
Reuter's correspondent at Athens disposes of the Italian report that the Bulgarians have already entered Monastir, though the position of the town is admittedly grave. It appears that the object of the Bulgarians is to reach the Albanian border, cut off the northern Serbian army from the southern, and force the latter to enter Greece. Italian despatches from Greece state that the Serbians evacuated the Babuna pass without the loss of artillery or prisoners after holding it sixteen days against fifty thousand Bulgarians, whose losses exceeded the total number of defenders, namely five thousand. Owing to a frontal attack the Serbians were unable to detach men to meet the enveloping forces, which crossed the mountains in single file by a goat track, crossing torrents and deep gorges.

The last phase of fighting was ferocious. The Bulgarian and Serbian rearguards fought with knives on the mountain position enclosing the road from Kuprulu to Prilep, while the remnant of the Serbians were retreating towards Monastir. A correspondent at Florina describes heart-rending scenes at Monastir. The whole population of old Serbia was hurrying through to the Greek frontier. The population was in terror lest the Bulgarian Commitadjis who were already in the town should massacre them.

Bulgarian Attack Repulsed.

The eastern army was quiet except in the district of Strumnitza, where the Bulgarians attacked us, but were repulsed with considerable loss.

The Fighting on the Cerna.

Bulgars Realise French were Unbreakable.

ALLAHABAD, November 21.
LONDON, November 20th.—The latest reports of the fighting proceeding on the left bank of the Cerna river running almost due north, and joining the Varder near Gradska State, that the Bulgars after many furious attempts realised that the French were unbreakable and are now retiring. This means a failure to drive a wedge between the French and the Serbians defending the Babuna Pass. Should the latter owing to the outflanking movement from the west retire, they will doubtless pass through Prillip towards Monastir joining up with the French enroute. More than one telegram states that the British are going to Monastir. The line northwards thereof offers natural advantages for being fortified.—("Pioneer's" cable.)

Critical Situation in Serbia

Immediate Action by Allies Necessary.

LONDON, November 20.
A telegram from Athens of yesterday's date says that the newspapers state that the position of the Serbians is very dangerous. It is feared that Monastir cannot be defended against the numerically superior Bulgarians. The main Serbian forces are in the Katchanik pass in old Serbia, and are still stubbornly resisting. The position of the French troops is reported to be favourable. It is hoped that the prompt arrival of reinforcements will enable the French General to attack and save the situation, compelling the Bulgarians to withdraw the troops from the other fronts.

Serbian Refugees to Rumania.

LAHORE, November 20.
The "Civil and Military Gazette" cable.
LONDON, November 18.—The "Times" Balkan correspondent, who visited the Rumanian side of the Iron Gate, says that 8,000 Serbian refugees are being supplied with food, but they lack warm clothes and medicines. The Austrians refused a written guarantee of security.

GREECE.

LORD KITCHNER VISITS

King Constantine and Prime Minister
A Lengthy Meeting of the Greek Cabinet Held.

LONDON, November 21.
ATHENS.—Lord Kitchener arrived here to-day and visited King Constantine with Sir F. Elliot, the British Minister, the audience lasting upwards of an hour. Afterwards Kitchener called on Mr. Skouloudis and the interview lasted an hour and a half. Sir F. Elliot was also present. A lengthy meeting of the Cabinet followed. Earl Kitchener afterwards left for an unknown destination.

French Minister at Athens.

Audience with King Constantine.

LONDON, November 20.
M. Denys Cochin had an audience of King Constantine to-day lasting one and a half hours.

Importance of the Visit.

ATHENS.—The mission of the French Cabinet Minister and Ex-Premier M. Denys Cochin is assuming great importance. Yesterday he had three interviews with M. Skouloudis, and also saw M. Venezelos. The latter reiterated to the French statesman his faith in the victory of the allies, and M. Denys Cochin expressed the pleasure at the enthusiasm of the Greek people for the cause of France.

The Greek Elections.

An Unrepresentative Chamber.

LAHORE, November 20.
The "Civil and Military Gazette" cables :—
LONDON, November 18th.—The "Daily Chronicle's" Salonika correspondent quotes a most prominent paper, referring to the elections during mobilisation, and refusal of leave to mobilised Venizelist deputies as saying that martial law and oligarchy hold power. The new Chamber will not represent the nation. Greek (Government) attitude is not the nation's attitude. It is important for Europe to know that.

TELEGRAMS.

PERSIA.

Preserving Order in Persia.
Government Meeting Anglo-Russian Views.

ALLAHABAD, November 21.
The "Pioneer" special cable :—
LONDON, November 19.—Reuter learns from an authoritative Persian source that the Tehran Government is doing all that is possible to meet the Anglo-Russian views for the preservation of order. It has interned all Austrian prisoners who escaped from the Caucasus into Persia, and it has provided special guards of soldiers for the Entente Legations.

Reuter learns from an authoritative Persian source that the Persian Government is doing everything possible to meet the views of Great Britain and Russia. She has prohibited Moharrum processions in streets, interned Austrians who escaped from the Caucasus to Persia, and supplied guards for the Entente Legations. Mukuber-el-Sultaneh, former Governor-General of Southern Persia, who has been recalled in deference to the wishes of Britain, has been succeeded by Prince Masrat-el-Sultaneh, uncle of the Shah. He has proceeded to his post with an adviser who is strongly pro-Entente.

GERMANY.

A Zeppelin Destroyed.

While Pumping Gas.

LONDON, November 21.
COPENHAGEN.—A Zeppelin was destroyed while being inflated near the town of Tondern on Wednesday. There were nine casualties. The destroyed airship was Zeppelin No. 18, which had just arrived and was being installed unfinished in the shed. German soldiers were pumping gas when an explosion set fire to the Zeppelin, which was destroyed. The roof of the shed was blown off and those directing the pump was killed and others were wounded. It was a huge Zeppelin, larger than its predecessor in the same shed.

Kaiser's Harshness.

Warm Clothing for Troops Denied.

LAHORE, November 20.
The "Civil and Military Gazette" cable :—
LONDON, November 19th.—The "Novoe Vremya" prints a story that General Von Hindenburg asked for warm clothing for the troops and the Kaiser replied that without warm clothing they would take Riga and Dvinsk quicker for the sake of warmth; if supplied they would certainly winter on the Dvina.

German Winter Quarters.

Colonel Shumsky is apparently convinced that the Germans are already resigned to winter in their present positions at least in the northern sector.

German Air Raid Checked.

LONDON, November 21.
PARIS.—There was a very lively artillery engagement in Alsace. The communique adds that eight German aeroplanes attempted to fly over Luneville, but were driven off and pursued by French aircraft.

SWEDEN.

Naval Activity in Scandinavian Waters.

LAHORE, November 20.
The "Civil and Military Gazette" cables :—
LONDON, November 19th.—Copenhagen telegrams report movements of British and German warships in the Cattegat.
An Exchange telegram states that twenty or more German torpedo boats went north on Wednesday, the 17th. One cruiser returned yesterday as if the devil were following them.

Interned Naval Officer Escapes.

LONDON, November 20.
The Admiralty announces that Lieut.-Commander Layton, of the Submarine "E-13," which was destroyed by the Germans in Danish territorial waters, has succeeded in escaping from the internment barracks in Denmark. The statement in the German wires as news that Layton broke his parole is false. He was not on parole.

UNITED STATES.

German Liar's Flight.

LAHORE, November 20.
The "Civil and Military Gazette" cables :—
LONDON, November 19th.—Reuter's New York correspondent says the Captain of the British steamer "Torugero" reports that the Hamburg-American ship, "Prince August Wilhelm," hitherto refuging at Santa Maria, Columbia, has gone to sea.

EGYPT.

Trial of Director of Khedival Wakfs.

ALLAHABAD, November 21.
"Pioneer's" Cairo correspondent writes :—In connection with the Khedival Wakfs, prosecutions of a wealthy Dava and of H. H. Prince Saifeddin, about which I wrote you some little while back, are now taking place. The trial of the director of Khedival Wakfs Khairy Pasha, has just concluded, but judgment has been postponed for about a fortnight, by which time the trial of the Ex-Curator of Saifeddine Dava, Moharram Pasha, who some five years ago held the post of the Under Secretary of State for War, will have been finished. The cases have created quite a sensation in the local Moslem world, not only by reason of the prominent personages called as witnesses, but also on account of the startling evidence given. The disgraceful and dishonest conduct of the Ex-Khedive has been revealed in a full Court, and public confirmation of the scandalous traffic in titles and decorations indulged in by Abbas Hilmy Pasha was given by those called upon to participate in Khairy Pasha's trial. Apart from political con-

TELEGRAMS.

siderations which dictated the step, the criminal and unprincipled behaviour of the Ex-Khedive in the matter of Wakfs property, as now publicly affirmed, would have fully justified his removal from the Throne of which his conduct rendered him unworthy.

AFRICA.

WAR IN EAST AFRICA.

LONDON, November 20.
PRETORIA.—Colonel Bayes, Commander of a column in South-West Africa, will command the Union contingent for East Africa.

Call For Volunteers in South Africa.

Gratifying Response.

LONDON, November 20.
CAPETOWN.—Opening Parliament, Lord Buxton announced that there had been a most gratifying response to the call for volunteers for service outside the Union, which would defray part of the cost.

AUSTRALIA.

The Situation at Gallipoli.

Australian Opinion.

COLOMBO, November 20.
The Melbourne correspondent of the "Times of Ceylon" wrote on the 22nd October:—The general opinion throughout Australia is distinctly adverse to any idea of abandoning Gallipoli. This was made plain at Sydney, yesterday, when Sir Joseph Carruthers was the chief speaker at the midday recruiting Meeting at Martin Place, outside the General Post Office. Sir Joseph Carruthers, in the course of his remarks, said:—"We should not give up Gallipoli. (Great cheering.) It is the key of this war. It is sanctified by the graves of thousands of our best, and the man who proposes retirement from there is a traitor to our hopes. (Prolonged cheers.) For every Australian hero who lies on the hills of Gallipoli there should rise up from our manhood a score of avengers." (Loud applause.)

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 20.
The following telegram, dated yesterday, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State :—The enemy are closing on the Serbians. The Austro-Germans are reaching heights 15 miles north of Novi Bazar and the Bulgarians have reached the heights of Raden, 25 miles south-west of Nish.

The French report nothing of importance on the Cherna or Vardar. The Bulgarians attacked north of Rabrovo, but the French maintained their positions.

The Russians report generally speaking no change. The Germans attacked on the road Riga-Mita but were repulsed. The enemy also began an offensive on the west bank of Styr immediately north of the point where the Kovel-Sarny Railway crosses the river, but were repulsed.

The French report considerable mining and artillery activity.

Sir John French reports a successful rail on the enemy trench.

The Italians report that later information emphasises the importance of their successful offensive north-west of Gorizia.

Among the recipients of the Victoria Cross is Kulbir Thapa, 3rd Queen Alexandra's Own Gurkha Rifles, 2nd Battalion.

DELHI, November 21.
The following has been received by the Viceroy, from the Secretary of State dated the 20th November. The Bulgarian attack near Strumnitza was repulsed by the French. The Serbians, are reported retreating on Monastir and the evacuation of Monastir by the civil population is said to have begun. The Bulgarians report they are 12 miles from Prishtina. The Russians report that the enemy attempted to cross the Dvina north-west of Friedrichstadt but failed. No change is reported from Dvinsk to the Pripet. The Russians admit retirement on the right bank of the Styr near Chortorisk which is presumably in the hands of the enemy. On the western front there is no change in the general situation. Serious artillery and grenade actions took place in Alsace. The Germans made an air raid on Luneville. The Italians reported renewed attacks with marked success on the Austrian positions in the Carso then the whole ridge of Mount San Michele was captured. The enemy aeroplanes raided Verona, Vicenza, Grado and Udine.

CALCUTTA.

A Threatening Letter.

CALCUTTA, November 20.
A threatening letter it is reported has been received by the rice merchant of Bellaghatta whose shop was looted about an year ago to the effect that his shop will again be visited and that his life will only be spared if he is prepared to hand over a certain sum of money.

Alleged Arrest Not True.

CALCUTTA, November 21.
Noakhali, November 17.—Regarding the alleged arrest of one Nagendra Kumar Roy, B. A. of Durgapur (Police Station, Begumganj) in connection with the Krishnagar Dacoity case as reported before, further enquiries elicit that neither his house was searched nor was he arrested.

కాత్రిక తివానులు.

కాత్రికను పొందవలసిన యిట్టి లు. ప్రజలు విజ్ఞాన సంపన్నులు. కృషి కర్మాదులు. కాపాటకలు. ఇది కేవలము ఉష్ణదేశము కాదు, శీతలదేశము కాదు ఇవట శీతోష్ణ నితి ననుసరించును. పూర్వకాలమునుండియు ప్రజలకు పరిశ్రమభిలాష. యెక్కువ. ఏకమత్య తయారుచేయుటయు, పదార్థములకు కొడువలేక కానిసేర్పి సుపుద్దిగ లభించును. కాత్రికముయొక్క ప్రకృతి రమణీయమును పర్ణింతుటకు కాలివానాది సహకృతులైనను తరములు. పచ్చని యాకులతో మార్పులు మూటకట్టు సుందరరంగులతోను, నయానంద దాయకములగు పుష్పములను మునుగోను, అల్లిబిల్లిగ తిరిగి ప్రవహించుచుండుతోను, నిద్రరంగ శరీరములతోను, చిరాబిల్లును, ప్రకృతియొక్క సహజ సౌందర్యమును చాచుచుండు ప్రదర్శించుచుండును.

కాత్రిక తివానులను, బాగుకలును ప్రసిద్ధములు. వీనిని జేయుటలో కాత్రికలకు సమానులైనవి చేసిన నతిశయోక్తి కావలయు. నేటికిని కాత్రికకాలము, తివానులు, అమెరికా, ఐరోపాదేశములతో కొనియాడుటయున్నది. 1428 ము. 1471 సంవత్సరము కంటకును కాత్రికమును పాలించిన జైను బుద్ధుడు కాలములో తివానుల పరిశ్రమ ప్రలయైతి. ఇంద్రగుణ సంపన్నుడు, ప్రభావిత చింతకుడు, పుత్రుడు సోమనా విలాసుడును, నరు సీరాజు పోషణముచే కరీం కాలములోనే నానాదేశవాసుల దృష్టి నొకర్పించెను. జైనుబుద్ధుడు మహారాజు కాలములో నీపరిశ్రమ యెట్లు తలయైతి వృద్ధిపొందినదియు క్రింద వ్రాయుచున్నాము. తండ్రియ వంశముడగు తామరేన పరిష్కా, తుర్కీస్థానములను జయించి, 1897 సంవత్సరమున హిందూదేశము మీదకు దండెత్తి వచ్చినప్పుడు సికందరుబట్టి కను కాత్రికమునకు పాలకుడుగ నుండెను. తామరేన అటువలెను పట్టణములో నుండినప్పుడు తన్ను ప్రభువుగ నంగీకరించుచుంటే నది సికందరు తెలియజేయుగా, తామరేన ప్రభువార్షముతో నొక ఏనుగును, అమూల్యభరణములను కానుక గావించి, తన సమృద్ధిమును ప్రకటించెను. దానిమీద సికందరు తానుపొందిన గౌరవమునకు సంతసింది, తిరిగి అమూల్యవస్తువులను పంపించుచు, తాను వ్యయముగ వచ్చినందుకై, కొనించుటకు అక్షర దయచేయుటకైనదని జేసుకొనెను. తామరేన కంగీకరించి, తాను హిందూస్థానమును జయించుకొని 'అటకు' పట్టణమునకు తచ్చినప్పుడు దర్బ నము జేసి క మ్య నది. సమాధాన ముచ్చెను. హిందూస్థానమును రక్షిస్తామనచేసి. తామరేన సుమర్కాండుకు తిరిగివచ్చుచుండెప్పుడు, సుధామూల్య పదార్థములతో సికందరు బయలుదేరి బారానుట్టాపట్టణమునకు వచ్చునపుటికి తామరేన సామర్కాండుపురాభిముఖుడై కన్ను చుండెను. తెలిసికొని, తనరాజధానియగు శ్రీనగరమునకు మరలి వచ్చి బాటడుగు తనరెండవమారును పువెను. సికందరుకుమారుని తామరేన తిరిగివచ్చున గౌరవించి 7 సంవత్సరము శ్రీగ రమునకు రానియ్యక తనదగ్గరనే యుంచుకొనెను. సుమర్కాం డు పట్టణమును రాజధానిగ జేసికొని తామరేన మహావైభవ మతో పాలించుచుండెను. సుమర్కాండు సకలసౌభాగ్యము లతో తులనాగుచుండెను. సకలకలహను, పరిశ్రమలకును నిలయమై యుండెను. సికందరుకుమారుడు తానక్కడ ఉండిన కాలములో వివిధపరిశ్రమలను నేర్చుకొని, తామరేన చనిపోయి న తరువాతి శ్రీనగరమునకు తిరిగివచ్చెను.

1416-వ సం॥లో సికందరు నెద్దవయసునకు పట్టముగట్టి క్రిశ్మశవయ్యెను. సుల్తాను అలీషా 7 సం॥ల దేశమును పాలించి చనిపోగా, నాతనిసోదరుడు ముషీ ఖాన్ జైనులబుద్ధుడు అనుచేత తో సింహాసన మెక్కెను. రాజధిన్నములన్నియు జైనుల బుద్ధుడనందు మూర్తి భవించి యుండెను. తాను రాజ్యమునకు వచ్చిన వెంటనే జైనులబుద్ధుడు పరిశ్రమలను ప్రోత్సహ పరచుచు, తన్ముఖమున దేశము నభివృద్ధి పరుపనెంచి, సుమర్కాండునుండి తివానులనుజేయు పనివాండ్రును పిలిపించి, తన దేశమునందా పరిశ్రమను నెలకొల్పెను కాగితములు, తుపాకులు, గుర్రపుడికలు మున్నగు వానిని తయారుచేయుగల నిపుణులను, వజ్రములను సానబెట్టువానిని, గాయకులను, కూడ రప్పించి వారికి నిర్వహణ తీర్మానుజేసి ఆయాపరిశ్రమలను దేశ నందభివృద్ధి జేసెను.

1504 వ సంవత్సరమున కాత్రికమునకు వచ్చి అప్పుడు దేశమును పాలించుచుండిన సుల్తాను నజాబ్ షా యొద్ద మంత్రి త్వముచేసిన మీర్జా హైదరు, తాను రచించిన తిరభీ-రక్షిధి యను గ్రంథమునందెట్లు వ్రాసెను:— "గొప్పగొప్ప పట్టణము లందు కూడ లేని పరిశ్రమలు, కళలు, కాత్రికము నందున్నవి ఇక్కడ వజ్రములను సానబెట్టుదురు. సీసాలను చేయుదురు. మంచి మంచి కాగితములు తయారు చేయుదురు. ఇంక

నెన్నియో పరిశ్రమలు కలవు. ఒక సుమర్కాండు, ఇకరా పట్టణములలో తప్ప ఆ కృషి ను వదిలి కిది గున నున్న దేశములో నెక్కడను పట్టిరంగి శ్రమలు లేవు. కాత్రికములో పరిశ్రమలు తెక్కవలెమిది యున్నది. వీరికంతకును సుల్తాను జయములబుద్ధి చే కారణము."

జయములబుద్ధి చే రాజ్యకాలమున కాత్రికములో పారి క్రామిక బట్టి స్వేచ్ఛ గ విహరించుచుండెను. ప్రజలు పారి క్రామిక తత్వమై భవమార్థింబి నుభించుచుండెను. దేశాభి వృద్ధివాడు వెట్టింపేగ నుండెను. జీతశుల సుఖవాదుకు ముగచేసికొనఁ దగ్గ వాడునుండెను. సుయో తూనికలు, కొలతలు నెలకొల్పబడింది. ప్రజలెరిగి మోసముచేయుటకు వీలులేదు. వ్యాపారుగ వ్యాపారముజేసి భవమార్థింపచుండు ను. భర్త్యురహితులగు నీతిమారులు అట్టి హరికపరి ముండెను. ఈవర్త్యులను జయించుబుద్ధి వర్త్య ముగగొంది పరికట్టు బట్టములనుజేసి, ప్రజలకు నీతిపద్ధతులగ జేసెను. కాత్రిక తిట్టి భర్త్యుబుద్ధిగలవారు గనుకనే సంవత్సరమున విలసిల్లు లయాసాయల కానుకలకాగ్రపారము చేయుచుండెను. ఆకాశ లో కాత్రికమున తిరగదేశలతో సుబంధ మంతగాజేతు. వర్తకాభివృద్ధి కనుకను గాక సాకలతేవు. ఇన్నియిబ్బందు యుండినను సంవత్సరమున కేవలపెరులయారాదుల కావల లకాగ్రపారము జరుగుచుండెను. ప్రస్తుతానికి, పూర్వపు లెక్కత్యయమును ఎంత వర్త్యమునందె? ప్రస్తుత మాపారి క్రామిక నైపుణ్యమేమైనది. ఆపరిశ్రమలతేవు పరిశ్రమాభివృద్ధి యు, వాణిజ్యమును, భాగనములకు మూలము. భవంతు లగు ప్రజలకు కపటరక్షము, వక్షగతియు ననసరముండెను.

జయములబుద్ధిను గెలి సంవత్సరమున క్రిందవ్రాయుగ రాజ్యముచేసి కాలగతుడయ్యెను. ఆతని మరణమునకు ప్రజలు చిరకాలము దుఃఖించిరి. ఇప్పటికిని ప్రజలు వీనిని పూజ్యభావ మతో స్మరింపుచుండురు. కాత్రికప్రజలు వీరికి చాల ఋణ పడియున్నారు. పారసీకభాషలో నొక కవిశేఖరుడు, వీరి మరణమునుగూర్చి ఇట్లు వ్రాసెను.

"సుల్తాను జయములబుద్ధిను వివికేటటతోడనే, కాత్రిక రాజ్య శోభ యనుమించెను వసుంధర చిన్న బుచ్చుకొనినది. వ్యా యోవాక్యములు విస్తృతములు నాయెను. విజ్ఞాన సామర్థ్యములు అగుగంటిని ప్రతాపోమ్మ బల్లారింది. కాంతి సహాయు లుతరించినవి"

తరువాత కొంత కాలమునకు తివానుల పరిశ్రమలనుచిరక లుండే యుండెను కాని, రానురాను నశించిపోయినది. ఈపరి శ్రమ తెలిసివారొక్కరును కాత్రికములో లేవండవోయిరి. మూడువందల సంవత్సరములకు పూర్వము మొగలాయి చక్ర వర్తి జహంగీరు రాజ్యకాలములో, ౧౬౧౮, ౧౬౧౯ వ సంవ త్సరము మధ్య కాత్రికనివాసి అభయరహు వ్యాపారు నతకు అసియా మధ్యభాగము మీదుగ హజీమా తిరువెల్లి తిరిగి వచ్చునప్పుడు, తివానులను నేయు సానసీకముగాని అది బాను పట్టణమును దర్శించి, తానా విస్తృత సాంగోపాంగముగ నేర్చుకొని, కొందరు నపుణులను వెంటబెట్టుకొని వచ్చెను. ప్రజలలో కొందరి కొనిదగ్గరనే తివానుల పరి శ్రమ ను పున్నది రాజముచేయుగా, నారు భవంతు లైరట. తనవాతి కొంతకాలమునకు రహు వ్యాపారిదగ్గరకు వెళ్లెను, వారు భవంధాంధతచే నాతని నిరాదరణ చేసినదియు, "బ్రతికిన వాడుగో జాలెంత విశ్వస్య ముభవింపినను మారుచుగోయి నప్పుడు మీద గవ్వలకు చిగిగోయి నుద్ధ పాతయెను లేక పోవును గాక" యని శపించెనదియు, నప్పటినుండియు. తివా నులు నేయు వారెంతబుద్ధి సంపాదించుచుండినను యుండున రాతదయు, వచ్చినదంతయు తిండికి సంపాత్రుయే గాని గవ్వ యైనను మిగులుటలేదనియు, దీనికి రహు వ్యాపారి మే కారణమనియు చెప్పుచును. రహు వ్యాపారి నేటికిని శ్రీ నగరములోనున్నది. తివానులను నేయు వారు నేటికిని దానిని భక్షిత్వో పూజించుదురు.

పరిష్కాలో ఆవాసినుండి నేటికిని, చక్కని తివానులు తయారుచేయుదురు. విలువల తివానుల నిక్కడ తయారు చేయుదురు. ఇక్కడని చాల కాలము మున్నెండుకాడ చెప్పె యును. మనీయలు, ఉద్యానములు మున్నగు చిత్రములతో పూర్వ ము కాత్రికములో తివానులను నేయుచుండిరి. 250 సంవత్సర ములకు పూర్వ మిక్కడనేసిన తివాసి శోకదానిని ధిల్లి నగర ములో జరిగినచిత్రప్రదర్శనమునకు వివాపురమునుండివచ్చిరి. కాని కాత్రికములో నిప్పువంత ప్రశస్తముగ తివానులనుతయారు చేయుట లేదు. అనైపుణ్యము త్వరలోనే నశించినది. చతుక నస్తులచి వృద్ధియైతరువాత, హస్తలాభురము చాల కనకు పోవుచున్నది. కృత్రిమరంగులు వచ్చి తరువాత ఆఫసును పోయినది. రణవీరసింహుమహారాజు కాలములో నీ పరిశ్రమ వాగుచేయుటకై కొన్ని ప్రయత్నములు జరిగినవి. తివానులను

తయారు చేయించి ఐరోపాదేశముల కెగురించేముట్లు 1876 వ సంవత్సరములో చాక్లరును అను అంగ్లేయు వర్తకుడిక్కడవచ్చెను. మహారాజు వీరికి చాలసహాయము చేసెను. రెండు సంవత్సరముల కాలము వీరు క్రొత్త క్రొత్త చిత్రములతో తివానులను నేయించిరి. కాని అవి ఐరోపా వారి కంతగా నచ్చుకనావుటచే తన ముద్యుకుడును మారుకొని వారు వెళ్లిపోయిరి తరువాత విజే అను పరాసు దేశముడు వచ్చెను. వీరును క్రొత్త చిత్రములతో తివానులను నేయించిరి. విజే గారికి సులహా శిస్టులకై అగర్దు అను నిపుణుని కూడ పం పిరి. కాని వీరివలన అంత ప్రోత్సాహము కలిగి యుండలేదు. తివాసిని కనుచున్నంత కాలము దాని మంచి చెప్పలను చెప్ప క తయారైన తరువాత వీరు "హాగోగు" లను నిర్ణయించుచుండెదవారు. విజే గారు చాల తివానులను నేయించిరి. కాని, తయారైనవెతక అగర్దు గారు తమచి బాగుండలేదనియు, తను కక్కరలేదనియు నిరాకరించి నేయుచుండిరి. ఇందువలన విజే గారు కెంతయో ఘమము కలిగి తనవ్యాపారమును మారుకొని వెళ్లిపోయిరి. ఐరోపాదేశములు చేసిన ప్రయత్నములవలన కాత్రికములో పరిశ్రమ వాగుచుండలేదు సరికదా, కొంతవరకు నష్టము పాటిల్లినదని చెప్పవచ్చును. అనాదినిధ మైన దేశము పద్ధతులను బదులుగ వారో క్రొత్తక్రొత్త పద్ధతులను తెచ్చి పెట్టిరి. దీనివలన ప్రాతకదతి పోయి క్రొత్త కదతి పట్టుబడక ఉభయ ప్రవృత్తికలిగింది. వారువాడివరంగులు చాలకాలము నిలువలేదు. విజే గారు వెళ్లిపోయెంతవరకు దానిని గా రించు లో పు కలిగింది. వీరు నిపుణులు, రంగులపరిశ్రమ వాగుగ తెలియును. కానుకల పరిశ్రమలో చాల అనుభవముకలదు. ఐరోపావారి కెట్టితివానులు కావలయునో, ఏభటుగ తయారు చేయించినవానికి నయ్యనో వారుగా నెరుగుదురు. ఇందువలన వీరి వ్యాపారమును నిర్విస్తముగ సాగించిరి. వీరి కర్మా గారమును తరువాత మిమ్మెకం వెనెవారు కొనిరి. వాడొ కం వెనెవారు మరయుక దానిని పెట్టిరి. ౧౯౧౧ వ సంవత్సర ములో జేయబడిన లెక్కలపరీకార మీ రెండుకర్మాగారము లలోను ౨౦౦౩ నేతగాండుగి పనిచేయుచున్నట్లు తెలిసెను. ఈకర్మాగారములు నేడు వాగుగ పనికి నుండున్నవి. పూర్వ మునలేక ఉంచుచుంది చిత్రములతో వీరు తివానులను తయారు చేయించుచున్నారు. ఇక్కడ తయారుచేసిన తివానులను ౧౯౧౦ వ సంవత్సరమున ప్యాంసుపట్టణములో జరిగిన ప్రదర్శన మునకును, ౧౯౧౩ వ సంవత్సరమున అమెరికాలోని కాగ్ నగరమునందు జరిగిన ప్రదర్శనమునకును, పంపగా వారు మెచ్చుకొని, పతకములను యోగ్యతాపత్రములను బహుమాన ము చేసిరి వీరు తయారుచేయుచున్న తివానులు అమెరికా ఐరోపాదేశములలో వేలవకేలు అమ్ముకుపోవుచున్నవి.

పారసీకమునకు రాజధానియగు తెహరాను పట్టణము నకును, ఇచ్చోడును పట్టణమునకును మధ్యవారిలో కావనులను పట్టణమున్నది. ఇక్కడ తివానులు, బాగుకలు, పట్టుపంచెలు మున్నగునవి తయారుచేయు పరిశ్రమకాల లెన్నియో నేటికిని కలవు.

వాడొకొ వెనెవారు తయారు చేసిన తివాసి నొకదానిని కర్తవ్య ప్రభుత్వ 1500 రూపాయలకు కొనియూండెను.

ఈ పరిశ్రమను వృద్ధిచేయుట కెంతయో వీలున్నది. తగిన నట్లుచేసిన ముందెంతయో వృద్ధి పొందిగలదు. మనదేశమున కిప్పుడుదిగురుతియగుచున్న కృత్రిమరంగులు వాడక కాత్రిక కొండలమీద సుపుద్దిగ దొరకు పట్టువులనుండి రంగులతయారు చేసిదాని నుపయోగింపవలయును. దేశవాళీరంగులకు అప్పు అధికముదీంతో ఒకసేరు ఉన్నకిరంగునేయవలెను. 12రూ॥ లగుచి విశేషరంగు జేసిన అద్దూపాయుచూచును. ఈ రెంటికిని ఇంత వ్యత్యాసమున్నది. కృత్రిమరంగులు చతుకగ దొరకును గనుక ప్రతికారిదానిని చాచుటకేబుద్ధివుట్టును. కాని పరిశ్రమాభి వృద్ధిని చూచువాడు బచ్చకు ఆలోచించ కూడదు ఇంతియో కాదు. నూతన పద్ధతుల వలన కొంత వ్యయ మధికమగుచున్నది. ఇట్టి ఖర్చును సాధ్యమగు నంతవరకు తగ్గించవలయును. ఇట్లు జరిగినయెడల కాత్రిక తివానులు తిరిగి గోరంగులుగా మంచి ధరల కమ్ముకుపోవును. వీనిని తయారుచేయువారికి బోలెడు లాభము వచ్చును. పారిక్రామికవిద్య అభివృద్ధిపొంది నగాని ఇక్కడి పరిశ్రమల నూతనదేశరాకు కాత్రికపాలకు లొకపారిక్రామిక విద్యాలయమును స్థాపించి ఈ బోటును కొంతవరకు దీర్చివారు. దీనివలన దేశమున కెంతయోయహోద కారముకలుగు చున్నది. ఎస్. హెచ్చి. ఆంధ్రప్రదేశ్ గాగి విద్యాలయమునకు ప్రధానాధికారిగ నున్నాడు. కాత్రికము లోని పనివాండ్రిత బుద్ధి సంపదకు లోకముతము. వారిబుద్ధిని వికసింపజేయు ననకాశమును, వీలును మాత్రము కావలసియు న్నది. అట్టివారందఱు నీని బ్యాలయము సహాయకొగిగనున్నది. పారిక్రామికవిద్య కాత్రికములో వ్యాపించి నూతన యుగ ము ప్రవేశించి తన పూర్వవైభవమును నిలుపుకొననని కోరు చున్నాడు.

[4 న వుట తేమము.]

రించి కేంద్రీయమున గలచి కొంచెము చెప్పవలసి యున్నది. ఆదేశము ద్వారాను జను బాధలను వ్యాపిచకగా తెలిసి మిజిల్లాలో గుర్తి నివాసముగా చేర్చుకొని 20-25 సంవత్సరములుగా జనుల తేరుము కొరకు పాటుపడుచున్న కార్యముగా కిందియు కట్టకొని మిజిల్లాలో కృషిజీవనము నిలిపి జిల్లావారీయే కొనియాడబడుటకు పాత్రులైన గౌరవనీయులగు కేరళేశ్వరగారు కానన సభలో నలుమారు దొంతమువారికి తెలియపరిచి ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయించి ఆ కమిటీలో ఎంత కష్టపడి పనిచేసినదయినాను నేను చెప్పవలసిన యశ్యము లేదు. ఆ కమిటీలో ఏర్పడిన పరిస్థితి పానమేమనగా? పశువుల మేతకు కంటచెరుకులకు ఉపయోగమున రెజిస్ట్రీ అడవులను పంచాయితీసభయన నమ్మించి వారు వారిని విచారించుకొనే లాగు చేయవచ్చునని గవర్నమెంటువారు ఆజ్ఞాపించిరి. ఆ ప్రకార మేర్పాటుగా పంచాయితీల సేర్పరచువచ్చునో విమర్శించి పంచాయితీల సేర్పరచుట రెవిన్యూబోర్డు అడ్డు మెంబరు ఉత్తరజిల్లాలో సంచరించి కొన్ని పంచాయితీల సేర్పాటుచేసిరి. తీర్మానజిల్లాలోను మదనపల్లి వాయిల్ పాడు తాలూకాలోను ఇటీవల కొన్ని పంచాయితీలు సేర్పాటు చేయబడినవి. ఈ జిల్లాలోని పంచాయితీల సేర్పరచుట యెడల ఆ పంచాయితీలో చేసేవారు అడవుల విచారణలో గడ్డతెచ్చి వహించి రైతులకు ఇబ్బందులు కలుగకుండున పశువులమేతలోనూ కాకుండున పశువులపాటుచేసి కీర్తి సంపాదించుకొని అందు కృతజ్ఞత పాత్రులు కావలయునని కొరకున్నాను.

తాలూకా పరిపాలనము.

గ్రామపంచాయితీల పంచాయితీల జనన ఏర్పాటు గల పయ్యయెడల ఆటవైని తాలూకా పరిపాలనలో జనుల స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుకొనట మిక్కిలి ముఖ్యమగును. లాకల్ బోర్డులకు గవర్నమెంటుకే తాలూకాబోర్డులు జిల్లాబోర్డులకు జనుల కనకూలముగా పనిచేయుటకు చేయవలసియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ తాలూకాబోర్డులలో ముడింట రెండు వంతుల మెంబర్లు జనులే నేర్పకొనబడవచ్చును. గ్రామ విచారణ స్వతంత్రించి తృప్తికరముగ చేయు గ్రామపంచాయితీల సేర్పరచుట తాలూకాబోర్డులకు యోగ్యతైన మెంబర్లకు ఈ పంచాయితీల సేర్పరచుట అటులే జిల్లాబోర్డులకు ముప్పాటికమంది తాలూకాబోర్డులకు నెన్ని కొనబడవచ్చున కనుక యోగ్యులై జనులతేరుము కొరకు పాటుపడువారల ముఖ్యముగా నేర్పకొనబడవచ్చును. జిల్లాబోర్డు ప్రెసి డెంటుగా ఇంకా కొంతకొంత జిల్లాలెక్చరే యుండువలెనని ఒకవేళ గవర్నమెంటువారు ఆభిప్రాయపడినప్పటికిని జిల్లాబోర్డు ప్రెసి డెంటు తాలూకాబోర్డు ప్రెసి డెంటు జనుల యెన్నికమీద ఏర్పాటుచేయవచ్చును. ఈయెర్పాటు సమకూరు కాలము వచ్చియెడల మనదేశమున చేయుచువచ్చున సభలకు దు కొడుచున్న పరిపాలనాస్వతంత్ర్యము చాలాపట్టుకు వనకుకొనినట్లే పిమ్మట గవర్నమెంటువారు గవర్నరు జరలుగా రియు కానన సభలో జనుల ప్రతినిధులు బోర్డులలో పరి పాలన విషయములను చెప్పుకొని ఏర్పాటు చేయుటకు తృప్తి గలవారగుదురు. ప్రస్తుతము ఇంత వరకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుటకు మనము మొదట పాటు పడవలెను. ఇందుకు మనగ్రామములలోని జనుల యోగ్యతయు, నడవడియు ఆసాధనయ్యున్నవి. గనుక నేను మైన విస్తరించిచెప్పవలయు జనుల విశిష్టతను వహించి దేశ తేమమునే ముఖ్యమైనదిగా భావించి కమితము గ్రామపంచాయితీలను తృప్తికరముగ చేయు సామర్థ్యమును సంపాదించుకొన వలయును.

మనము చేయవలసినవి.

మనదేశము గొప్పనీటికి రాకలసియున్న మనము చేయ వలసినవియన్నము లింకను నన్నవి. భాగ్యకంఠుడెట్లు బల వంతుడో దీక్షిదట్లు దీక్షిదడట మనకు సహజముగా తెలిసినవియమే. మనభూమికి భాగ్యము బలకారణమైనట్లు జేరిమనకును భాగ్యమే బలమనకు కారణము. దేశమునకు భాగ్యము కాని వర్తక వ్యాపారమును మనదేశమే ము గొప్పది. వస్తుసంపత్తియు దానిననుసరించియే విశేషముగా కలదు. అయితే సమస్తముల ధనముగా మార్చుటకు మనకు శక్తిమార్పిడు లాభముగానన్నది. ఇచ్చట సన్నతలయగు వస్తువులన్నిటిని యితరదేశములకుపంపి అచ్చటనుండి వానినిగొనియే చేయబడిన సామగ్రిలను మనకు యెన్నియో వడుగు తెచ్చుకొనవలెను. మరల గొనుచున్నాము. ఇందువలన సంతోషమును తెచ్చుచున్నది. ఇతరదేశములలో చేయబడిన వస్తువుల మనము ఎప్పుడువల నిచ్చుట ఒకటి ఆపవల నిచ్చుట చేయవల క పోవుటచే ఆ పనులు చేయుటకు కావలసిన జనులకు జేతన ము లేకుండ చేయుట రెండవది. ఈ రెండు విధముల నన్నములు

మనదేశమున దినదినము ఎక్కువ వీధి దళిత తెచ్చుచుండుటచే మనము దినదినము బలహీనులగుచున్నాము. మనయోజనాగ మునకు అవశ్యము కావలసిన సామగ్రిలన్నియు మనము వనదేశ ములనుండి తెప్పించుకొనుచుంటేమో యిదివరకు మనకంతగా తెలియదు. ఇప్పుడు దేశోపాదేశములలో జనులయొక్క యాదానం భమైన వెలక చక్కగా తెలిసికొనుచున్నాము. ఈ కాలమున మనకు కావలసిన నిర్వహణలు లేకున్న పనులు జరుగునా? ఈ రెండు వస్తువులు యింక దృష్టాంతముకై చెప్పితిని. ఇంకా యెన్నియో వస్తువులు మనకు వనదేశమునుండి వచ్చుచున్నవి. అవి యెప్పుడో యెట్లు కారణమున రాక పోవుటచే మనకు కలిగిన చిట్కాలు నేను నేడుగా చెప్పవలసిన యిక్కరయ్యుండదు. అయితే ఆ వస్తువుల మనదేశమునకు మనమేల యెట్లు తెచ్చెడు రాదనితోచును. తోచిన నేమిప్రయోజనము. పడుగురుకుడి దానికై పయ్యత్నము చేసినరా? నుండాపకలుచేసి మనము గుర్రుగను గుర్రక యెప్పుడేమియు చేయలేక విక్రమిస్తామట మారుచున్నాము. ఇతరదేశమున గవర్నమెంటువారి సేవకు మేల చేసకూడదని వారల నిందించుచుండు నున్నాము. దేశము నెప్పుడీ కలిగి యేమియుగా నన్న కాలమున మనదేశము లెప్పుడైనా ఇతరదేశములకువెళ్ళి వారల సేవకునుగొనెట్లు చేయుచున్నారో చూచి సేర్పరచుట వచ్చియుండినయెడల ఇప్పుడెంత యోజనాగకారిగానుండును. ఆప్పుడు కార్యము చేయ నెక్కడను సాహసించుమయితిమి మనవారు ఇంగ్లీషువారిని ఉద్యోగములు చేసియోజనములనుగొనెదమో ముగ్గులూపాస్త్ర యోధులను సంపాదించుకొనగలిగినదియే గొప్పకార్యమునీ తలంచి తృప్తి తెందియుంటిమి మనము ఆశ్చర్యమై వేలమాత్రులవారు మందగానే జనులను అమెరికా దేశములకు మనకు కావలసిన సామగ్రిలను చేసివచ్చుటకు మన దొంగిలించుచున్నామని ఇప్పుటి కై నను మన దొంగతనమువారే మనకే కార్యములలో సహాయము కావలయునని కాలము నెదురుచూచుచు వ్యర్థపుష్పక ధనము లగుచున్న దేశోపాదేశము బుద్ధిచేస్తో కృషియోజనాభివృద్ధితో నో తగిన వారిని ఇంకాదేశములకుపంపి మనకు కావలసిన వస్తువుల సత్పత్తిచేయు విధానములు వారు సేర్పరచుట వచ్చు నటులచేసి యాదేశమున నావస్తువుల సత్పత్తిచేయు ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నించడము ముందుకైన దేశమునకు చే)కున్నాము.

మనదేశమున విద్య.

మన బాలరవిద్య యిదివరకు నేలము పుష్పజ్ఞానమును ఉద్యోగములనుగా జీవనమును సంపాదించుకొన తగి గానున్నదే గాని వర్తక వ్యాపారములను వస్త్రాభ్యుత్థిని ఆభ్యుత్థిచేయు శక్తికలిగించు విద్యకాదు ఇందు వల్లనే కాదు కష్టకర్మము నీవనని మనబాలకు వానినందు విముఖులగుటకు కారణము ఇతర సాగుకరదేశములలో కానుకవస్త్రములను నా ద పుష్పజ్ఞులతోపాటు చేప్పించు వృత్తి ఏర్పడి యున్నది. ఇచ్చటనున్న ఆట్టి వృత్తి ఏర్పాటు చేయవలసిన ఆభిప్రాయ ము మాత్రము కలిగి యున్నదేగాని వారి నాచరగణానికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నము లేమియు జరగదుమలేదు. ఆట్టివృత్తి సేర్పరచుటకు గవర్నమెంటు గలగు కార్యస్థానము లీదేశ మున లేకుండు సాధ్యము కాకనున్నదని మనగవర్న మెంటువారు ఇటీవల నిషేధమును చక్కన రచ్చివచ్చును కాణము చెప్పిరి. ఆట్టికార్యస్థానముల సేర్పరచుట దొరకడనువారి పని కాదని నేకటిరి ఆవే నేటుగాని ఆభిప్రాయపడిరి. ఆట్టికార్య స్థానములను జనుల వస్త్రాభ్యుత్థి, దొరకడనువారున్న ఏర్పరచు. పోయియెడల తదంగ మైనవిద్యగల ప్రతిఅసాధ్యమైనకార్యమే కదా? కనుక మనదేశమున విద్య సేర్పరచు ఇతరదేశములకల భాగు జడలసియుండినయెడల మనలో ధనవంతులు ఆట్టికార్యస్థాన ముల సాధించి కానుకవస్త్రములను జనుల సేర్పరచు వరకు సేర్పరచవలెను మనలో జమిందార్లుభూస్వాములుధనవంతులెంద రులే? విద్యార్థులనుల నెంతసేపు వారల వ్యయవెట్లు చున్నారో? దేశాభివృద్ధికై పాటు పడుట భగవదనుగ్రామముచే లభించినధనములలో కొంతవినియోగించుకొని భగవంతుడెప్పుడు పీరులే? రేపించునో అంతకును మనదేశమిదినదిన కృషిచేసికొ నుచుండవలసిచేసా? సంఘీభక్తి అనుభావోక్తి యింకను తెలిసినదే. పడుగు రొకటియైన నాకం చేసాధింప గూడదని జను ఎంతకష్టమైనదని నైనను అతిసులభముగా చేయ సాధ్యమనను. ఇట్లు పడుగున చేరి కావలసిన భగవంతుల పాగు చేసి అక్కడకక్కడ ఏయేపనులు చేయుట వీర్చున్నవో ఆయాపనులు చేయుటకు కావలసిన కార్యస్థానముల సేర్పరచు చేయవలెను. ఆగమిజనులనుండు బహులలో ఆకార్యస్థానము లో జరుగువలెను రుపయోగమున సాధకము బాలరకే చేయించుచు వచ్చియెడల ఆట్టి జనులయందు బుద్ధిచోరణము నిపుణతము! చేయవలెను. లాకల్ బోర్డులు అసగా జిల్లా తాలూకాబోర్డులు ధనవంతుల సేర్పరచుట పో)కానామ చేయవలెను. మరయు తమచేతనే సహజముగా చేయవలెను.

మన కార్యస్థాన సభలు

మనదేశమున దేశీయమహాసభ (కేమల్ కాంగ్రెసు) 80 సంవత్సరములుగా కార్యస్థాన విషయములలో జనుల చేయ వలసిన ప్రయత్నముల విద్యావంతులగు వట్టణవాసులకు బోధ పరచి ఎంతయో మేలు చేసింది. అటులే రాష్ట్రసభలు ఆ యా రాష్ట్రములలోని జనుల కావశ్యకమున విషయముల నా బోధించి వానిని సేర వేర్వే సాధనముల సంపాదించుచున్నవి.

జిల్లా సభలు ఆయా జిల్లాల కనకూలమున కార్యముల విష యములు తమ ప్రయత్నములు చేయుచున్నవి. ఇటులే తా లూకాబోర్డులు గ్రామములలోని వానివాని కనకూల మగు కార్యముల సేర వేర్వే సాధన ప్రయత్నించు సభలు కూడ వలెను. గలగలమున కొకసారి ఒకటి రెండు దినములు సభలు కూడిన బాలరు. ఈ సభలన్నియు సంలగమంతయు పనిచేయు చుండిననే ఉపయోగకార లగును. ముఖ్యముగా తాలూకా సభలను, గ్రామసభలను ఈ కార్యములకు ఎక్కువప్రయ త్నములు చేయవలెను. జనులకు రాజ్యాంగ కార్యముల యందు అక్కరిగించి అవధమునుకలుగజేయుటకు ఈసభలత్యా వశ్యకములు. మదనపల్లి వాయిల్ పాడుపుంగనూ తాలూకా లో ఇప్పుడే పయ్యత్నము మదనపల్లిదేవిజగ్గ సంఘమువారుచేయు చున్నాడు గ్రామములకుత్యా అచ్చట గ్రామసభలద్వారా జనులయోగ్యముబాలరకవిద్య సేర్పరచుటవ్యవసాయవిషయ మగు కార్యములగొడ్డు చెట్టులకాలల మరమ్మతులు మొదల యివి స్వయముగా విచారించి వారికితమ ఏర్పాటుచేయుట యేగాక జనుల కావిషయమై బోధచేయుచు కొంతవరకుపని చేయుచున్నార. అచ్చటచ్చట గ్రామసంఘములుకూడా ఏర్పాటుచేయుచున్నార. ఈజిల్లాలోని మిలో తేకాభి మానము గలవారు తాలూకాసంఘములగనో దీవిజగ్గ సంఘ ములగనో చేరి గ్రామజనులకు మార్గ దర్శకులగుచు రని నమ్ము చున్నాను.

గ్రామపంచాయితీ చట్టము.

గ్రామమునీటి యెక్కువ మార్గాదర్శకుగ నుండక లేకు. జనులయందు భాగ్యభావము కలిగి పనిచేయువాడుగ నుండవలెను. మార్గాదర్శక రుసలేక యోగ్యముగ నుండవలెను. ఇట్టివాడు ఇప్పుడు ముగ్గులూపాస్త్ర కేంద్రీయమున స్వల్ప చేతముకు దొరకడు. గనుక సివిల్ క్రిమినల్ చట్ట సంబంధించిన స్వల్పదావాలను విమర్శించుటకు గ్రామపంచాయితీలను చట్ట ప్రకార మేర్పరచవలెను. ఈపంచాయితీదర్శకతనే రెవిన్యూ కమిషనరుచేయించి వారలకు 1000కి రెండో మూడోవంతున కమిషన్ ఇయ్యవచ్చును. ఇదియే జమిందారీలలో సర్కారు కిస్తుల వనూటచేయుటకు ఏర్పడియున్న వృత్తి. ఈ వృత్తి గ్రామములలో నరెట్లు ప్రకరముగ జరుగువలెను చేమము సంధియును లేదు. గ్రామలెక్కలు తయారుచేయుటకు గాను కరణముక దుండవలసినదే. ఇతర గ్రామములలోని యెన్ని విషయములయందు సర్కారు వారికి నుత్తర వాదిగా నున్నట్లు తని కిపో)త్యా హము కల్లుటకై యతినికొట్టి జీతముకంటె ఎక్కువ జీతము నేర్పరచ వలెను. ఇతర గ్రామపంచాయితీలలో మొదటగా నుండ కూడదు వారలకు సహాయడగు నొక ముగ్గులగిగా నుండ వలెను. రెవిన్యూ కమిషనరుచేయుటకు పంచాయితీలకు సరియ యైన లెక్కల నిచ్చుట ఇతనికి విధియెయుండవలెను. వనూ టలలోని తప్పులను ఇతర సర్కారువారికి ఉత్తరవాదియై యుండవలెను. పంచాయితీల సివిల్ క్రిమినల్ విచారణలో చేయు తీర్పులవైచి. మనసుకు అప్పులు విను సభికారము కలుగ చేయవచ్చును. ఈ యెర్పాటు కలుగుటకు నేమనలో కాంగ్రెసు సభివారు ప్రయత్నములు చేయవలెను

ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము

ఆంధ్రదేశములో విద్యావిషయమునకు జనులతేమార్ మునకును పాటుపడుట ఆంధ్రోద్యమ ముచేర కృష్ణా గుంటూరు, జిల్లాలలో ఇప్పుటికి మాకు సంవత్సరములుగా అచ్చటచ్చట సభలుచేసి జనులను బోధచేయుచున్నాము. ఈ ఆంధ్రోద్యమము భాసనీయయినదే. మనదేశములో నెన్ని యో, భాషలు, యెన్నియో కులవర్ణములు, ఉండుటచే ఆయాభాషములలోను వారు ఆ మాటలద్వారములకు తమతమ శ్రేయోభివృద్ధికై పాటుపడుట అత్యంతవశ్యకము అయితేఈ ప్రయత్నములకుల తాముప్రత్యేకముగా స్వప్రయోజనమునేత దగ్గుముగానుంచుకొనుటదేశపురోవృద్ధికి ఆటంకకారణమగును. అన్ని భాషలందువారును అన్ని జాతివర్ణములవారును హిందూ దేశమాతకు పుత్రులేమనియు అందరను సాభ్యాభివృద్ధియతో నడుచుకొనవలయుననియు స్ఫురణ యుండుచికిని తమ తమ ప్రయత్నములొట్టి నీటికి భంగమురాకుండా సేర వేర్చుటకు నడవ మించవలెను. ఈయాంధ్రోద్యమమున యాంధ్రజిల్లాల ప్రత్యే కరాష్ట్రము చేయవలయునను ఉద్దేశ్యము ప్రాధాన్యముగ నెంచుచున్నాను. ఇది కేవలమంగీకరింప తగినదిగాదని నాయ భిప్రాయము. ఈయాంధ్రదేశము తరింపనోడనే అరవలకును ఇతర భాషాసాహిత్యములను మనోవైకల్యము కొంచెముగనో గొప్పగనో కలుగుటకు కారణమయెను. ప్రత్యేకరాష్ట్ర మేర్పరచుట పరిపాలనా సాధకమునకైనయెడల ప్రభుత్వము నా రావిషయమై యాలోచించవలసియుండును వారట్లు ఆలోచించు సమయము తలపించినప్పుడు జనుల భాషను పుర స్కరించుకొని రాష్ట్రముల సేర్పరచుట మనకు ప్రయత్నము చేయవచ్చును. ఇప్పుడట్టి యశ్యమేర్పడియుండననున ఆంధ్ర రాష్ట్రోద్యమమును బలవంతకై తక్కిన విషయముల నాంధ్రో లతోయోభివృద్ధికై తమప్రయత్నములు చేయుటలో మనమాం ధ్రోద్యమముతో నేకీభవించవలయును. ఈవిషయమున జిల్లా లో అచ్చటచ్చట చర్యలు జరిగియున్నంతన యంతమట్టుకు నాయభిప్రాయమును నూచించితిని.

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము. ప్రపంచమునందును ప్రతిమానపుడును, తెలిసికొనదగినది మాడుమాత్రమే. అది యేనియన భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములే గదా. మియొక్క ఆయురాయు, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళిత్రము మొదలగు వానిని గురించి మీ కుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయవలసిన దేమిదన:- మీ జన్మజాతక మున్నయెడల దానితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాలమును వ్రాసి పంపును. అది లేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అవియును లేనియెడల కొంచెమించుమించుగ తమవయస్సును తెలుపును తమతమ స్వహస్త లిఖితముగ గాని లేక వ్రాసితో మాత్రముగాని ఒక యత్నము వ్రాసి పంపవలయును. అప్పుడు నామమును బట్టియు, వారివారి వ్రాసినబట్టియు గూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుదుము.

ఇందుకు మాచే జేయబడి ప్రశ్నోత్తరరూపముగనున్న జాతకఫల పణిపంజరి యను 220 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణలు గల జ్యోతిష గ్రంథముయొక్క ప్రశ్న గుచ్ఛమును, దానితో జాతకమును భగ్గుసంహిత మొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మాయనభవ జ్ఞానమునుబట్టియు, ఫలములను వ్రాసి పోస్తేజి ౪వో రు. 1-12-0 లకు పి.పి. గా పంపుదుము. ఈ గ్రంథమును కొనుపానికి మాత్రమే ఈరబంధము వర్తియను. 220 ప్రశ్నోత్తరములు గల యీ గ్రంథముయొక్క నిలువ తాము చదివిన పిమ్మట తమకే తెలియగలను.

మఱియును తమ జాతకఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మట విశేషపు సామ్య వ్యయముచేసి మఱియుకరిచేత వ్రాయించుకొనినను నింత ఋణపుగా నుండలేదని మీరు నమ్మి మమ్మకు స్తుతించకమానరు. వేసేణి మాకు యోగ్యతా పత్రికల సంపియన్నాడు.

వి. యమ్. శర్మ అండు బ్రదర్స్.
ఆమలాపురం, గోదావరి జిల్లా.

కూష్మాండ లేహ్యము

ఇది సారవంతములగు మూలికాదులతో సాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. ఈ లేహ్యము ఉపయోగించుట కలన పయిత్యములు అజీర్ణ శూలము తీయములు పొందుకొగములు శేష్మములు కుగ్గమేహములు కుసుములు సుఖవ్యాధులు మొదలగు శర్యకోగములు నివారణగావించును. మరియు ఇది 40 రోజులు సేవించిన బలము వీర్యవృద్ధి ధాతుపుష్టి యావనము గలుగజేయును. రోగము లేకనే సేవించ వచ్చును: 40 దినములకు 2 డబ్బాలు చాలును డబ్బా 1-కి రు 2-5-0 (2) ఇదిగాక అనేక వంట ఆవుపదార్థములే లేహ్యము భస్మాదులు వగైరా దొరకును రోగ తీయములు తెలిసిన వారికి లేగిన అవుపదం పంపుదుము కోరిన వారికి కేటాగు పంపుదుము.

మేనేజరు సరస్వతివైద్యశాల
మామూడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రనచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 118 పటములున్నవి. ఇందు ఆతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి నుండుటకల్ల శీఘ్రములోనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. బాల, ఆయోధ్యాకాండములు గొప్పానుల కాగితములు కాళికోటైండు గిల్లుపేస ౧ సంపుటం రంగిలములు 3-౮-౦ ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గొప్పానుల కాగితము కాళికోటైండు ౧ సంపుటం రంగిలములు ౪-౮-౦ యుద్ధకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦ తైబ్రీమౌడిషక్, రంపానుల కాగితములైన మంచి అచ్చు మేలైన కాళికోటైండు బాల, ఆయోధ్యా కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౧-౦-౦ డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం చేరి ౧సంపుట ౧-౮-౦ డిటో యుద్ధకాండము మూడుభాగము చేరి ౧ సంపుట ౪-౮-౦ శ్రీరామ కాలక్షరణము ౦-౮-౦ (255) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో, ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

అపారమేయము (శ్రీమహాదేవీభాగవతము)

ఇందు రాధకు యాదవ పాండవాది సత్కృతలు మిగుల మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి. వివృతపటలకు సకల ముముక్షుజనులకు నుపయుక్తములగు పారమార్థిక విషయములును ప్రవృత్తినిరతులగువారికి నావశ్యకములగు వెక్కు ధర్మములను సపందర్శముగ వర్ణింపబడినవి. మరియు పరదేశ తాత్పర్యము సాకల్యముగ నుపదేశింపబడినది. ఇట్టి శ్రోత్వము గల్గింపజులను చెన్నపురిలోని శ్రీ గవర్నమెంటువారి ఓడియం యంటర్ మేన్యూస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని పుతి ననుసరించి సమర్థకధనము నిచ్చి వ్రాయించి మహాపండితులచే సంశోధించి ఒకల లోకోపకారార్థముగా నాంధ్రలిప్యితే మేలి కాగితములపై మహారాజశ్రీ రాజా శ్రీచంద్రకేశవమొరటం జగ్గారావు బహుద్దాయవారు శ్రీమేరుమహమ్మదపురం జమీన్ దారువారిచే శ్వేతేను సత్కృత్యోధనముదాగిలయమున ముద్రింపబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రాణాదికమునకు దయచే వదలిన సామ్యులలో నగ వాలు మాత్రము కర్మయరూపమున రాజుట్టదలచి వెల కులభము చేయించిరి.

వారబట్టితో బైయిండు చేయించిన పుస్తకము. 1కి రు 1-0-0 మార్బులు కాగితముతో బైయిండు " " రు 0-14-0 అబ్బరు జేటరీమిషన్ ప్రెస్ ని కాళబట్టిగం వాల్తేరురయిశ్వరస్వామి,

మహామహోపాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువా కీక్రింది విలీనమునకు వ్రాసికొనవలెను.

1 బిశ్వేశ్వరీయము	౦-౨-౦
2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము	౦-౧౨-౦
3 సింహచల యాత్ర	౦-౨-౦
4 గోదావరి వర్ణనము	౦-౪-౦
5 గయోగి దీక్షితచరిత్రము	౦-౮-౦
6 సరకాసురవిజయ వ్యాయోగము	౦-౮-౦
- పోస్తుఖుస్సులు ప్రత్యేకము
కొక్కొండ కుమారనరసింహం,
(251) రాజమహేంద్రవరము.

స్టెర్నస్ వైన్ ఆఫ్ కాష్టివరుఎక్ స్ట్రాప్

లోహముతో గూడినది. పాలి పోయినట్టియు, బలహీను లగునట్టియు జనులకు యధా బలమొసంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మండు యెండలలో సయితము తృప్తికరముగ బని చేయగలదు. విస్మయకర, పొందు, కుష్కధీనులకు బాగానర్పగల చక్కని యావధము. అన్ని మందుల మాపులలో ఏకైకమిం చబడును.

మోటారు బండ్లు

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయునగు తరీకీయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఏట్లు నడుచునో యేరేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అవి చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీ హుక్ముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాతశాలలో, యూరోపియన్ వీరనల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్నమెంటువారిపద్దతుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును, యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాదలచినవిద్యార్థులు ఆక్టోబరు నెల 31తేది లోపల 10రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొకస్థానమును నిలుపుకొనవలయును. పాఠగూరివిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు భావొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనును.

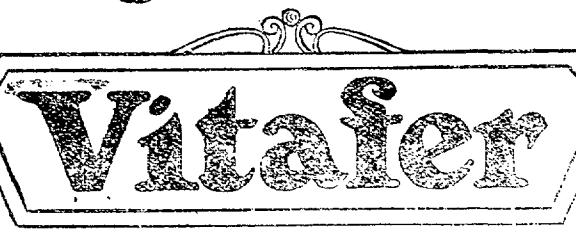
(1) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారుఇంజనీర్స్ ట్రాస్టు

24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
(288) మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రవిద్యను నడుపుటకావము ను, బోధనాభ్యసముల గలుగబడును. పుట్టేక గమనిక:- పాఠగూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములును ఏర్పాటుచేయబడును. పుతి నెల ప్రధమమున క్లాసు ప్రారంభమగును తయారైన వైనాకరికి శిష్యాత్వముచేయబడును. శ్వస్తి సంఖ్యయేదీసికొనబడును. మేనేజరు వారికి వ్రాసికొనుదు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేకకాశ్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోకతేజమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జనునవలయును. ఈపుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్రి మునోశంకర్ గోవింద్, ఆలంకరిగూ బొమ్మధారయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంటురోడ్డు, మదరాసు. (219)

మంత్రించినట్లు పనిజేయును.

స్వాస్థ్యమును, వికాసమును, ధాతుపుష్టియు, శక్తియు, కావలసిన కొరవారు 'విటేఫర్'ను ప్రియమై తీరవలసి యున్నార. దేహబలమునకును, నరములకును ఉజ్జీతమును గలిగించుటకు కావలసిన సర్వపదార్థములను సత్వరముగ సమకూర్చును.

మనోవికాసము తగ్గింపుడును, కారకకాశ్మయము కొలకడినప్పుడును, అచిరకాలములోనే సంతోషము నొడగూర్చుగలదు; నరములపట్టుత్వము తగ్గినను, మితిమీరిన పనికలనగాని శీతోష్ణసీథివలన గాని మార్పులు గలిగినప్పుడును మంత్రప్రయోగమునంతలే పనిచేయును.

(ఎప్పటికిని యీ వర్తకపు విదేశములో తయారగు నే యితరవస్తువునకన్న శ్రేష్ఠతను మయినదియు, స్వల్పధరకలిగినదియు, సమృద్ధిగన్నదియు నై యున్నది. ఇది బ్రిటిషువారిది.

ఈవర్తక చిహ్నమును గమనింపుడు.

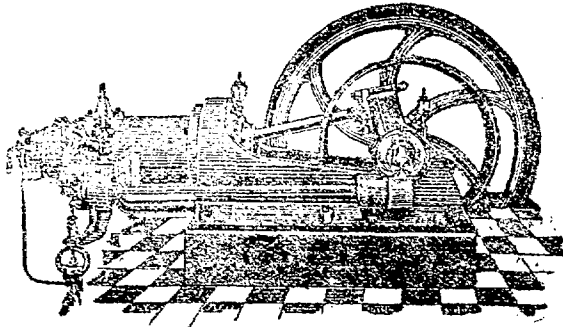
మదరాసు ఏజంట్లు:-

గుర్తును చూడుడు.)
4 టెన్సు సీసాలు రు. 1-12-0.
8 " " " 3-0-0.
16 " " " 5-0-0.
నక్షిణసింహుచేతమునందలి అన్ని కెమిస్టు డొరకును.

స్పెన్సర్ అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మాంటురోడ్డు, మదరాసు

రాబుసన్ సెమిడినేల్ క్యూడాలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గజములవరకు వలకు స్వేరు సామానులు సహా స్టాక్ లో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, విజాపూర్, ఇము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామన్నుడు, కారికాలు, నాగపట్టణము, కొయంబూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

జేపీపాక్స్ కు స్త్రీము యింజనులు, గ్యాసు యింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగల్ల నీళ్ల పంపులు, డాంక్ పంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసు యింజను వగైరాల కు యోగించు బొగ్గుగామార్పు, ట్యాంకులు, బియ్యముచేయు మార్కుల షేల్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులు మావద్ద విడివిగాను, సరసనైన వెలలకును దొరుకును. తప్పిలు తెలిసికొనువారు దయచేసి మాకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,

(ప్రాచీనతమము:—తణుకు, తంజావూరు) ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మద్రాసు

సిమల (REGD)

హేర్ ఆయిల్

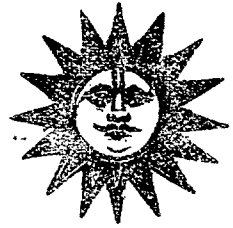
సింహ హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను వృద్ధి చేయును. కరసిన వెంట్రుకులను, ఎఱ్ఱరి వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహువిధములను నునానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన ప్రవృత్తులతోటయం దున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ సం॥ మైసూరునందంచబడిన ఎన్జీబిఎస్ నందు దాని కరిమశ్రమము ఒక నువ్వర్ల కర్రము నిచ్చిరి. మఱియు భారతదేశమునందచబడిన ప్రదర్శనమునం బొంబాయి వర్తకు సాహెబు హిజు ఎక్సలెన్సు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. ఐ. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రక నిచ్చిరి. ధరలు: బడ్డి ౧కి రూ॥ ౧౦-౦౦, 3కి ౨౦-౦౦. తపాలాకరము ప్రత్యేకము.

సోపానములు:—కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

కుం కు మ పు వ్వు

కృష్ణ

కృష్ణ

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరుకును. కొనువారు మార్కమా క్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్ ము మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెనీ, (83) 21, హమ్మింగ్వి, బొంబాయి.

సర్వరోగ కుతారము.
ఈ క్రింద కనబడిన మందులు కాబడేద భేదములు లేక ఆచార్యులకు శ్రీపురుష లిద్దరును సేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.
మదనమంజరి మూత్రము.
40 గల డబ్బి కర్రము రూ 1-0-0
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీనాబజార్ కోడు మద్రాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్లవర్ణము, అతిమూత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రీతి, రక్తకృద్ధిని, యావన సుఖమును, సంతాపప్రాప్తిని, నరములపటుత్వమును కలిగించు వరకసాదము. 2 డబ్బిలు చాలును. 20 రు॥ డబ్బి రు. 1-0-0
ఘనసారచందిని:—ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు పెగిలగలను మూత్రపురుగుటకు, లక్షణమే మానము.

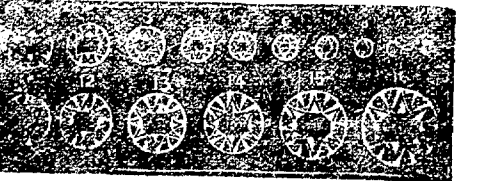
2 సీసాలు చాలును, సీసా రు. 1-4-0 ఐ. పి. చార్లె కేరు. ఆయుర్వేద సమాజ్, బొంబాయి, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ.
శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహు ప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లింకు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము.
కలయికాదు:—ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, (27) 145, కాచిపేడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరాపు వర్తకులు, మదరాసు శాస్త్రు.
తంకి నిలాసము:—“ఉమ్మడియార్”
ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టి ఇతర మొనకట్టిని బర్మానైజలకు తగుపైనట్లు ఇమిటేషన్ శెంపులున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బుగారపు నగలున్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము. (83)

36 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బి 1 కి రూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-3-0
రిజిస్టర్ చేయబడిన “శకుంతలా” వెంట్రుకులు పెరుగు నుగంధతెలుము.

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్పునవి గాదు. తలకు చరిమి జువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యుమా యించును. వెంట్రుకులను పెరుగ నచ్చును మెదడునకు చలువ జేయును. కండ్లకు చల్ల దనము నిచ్చును. కొందరు ప్రోత్సాహ పరచినందున ఈచదురును స్పెషల్ గా మనోహరముగు వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి లెహ్య దుచేయించి జేలకొంది డబ్బిలు విక్రయించి యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నాము.
26 బహుమతుల వివరం:—శ్రీజుతము లలో ధరించు కొవ్వపువ్వు 1, దంతపువ్వు 1, ముఖముచూచు అద్దము 1, జర్మను సిల్యుస్ కాటుకబరిజె 1, వాసన సోపుబిల్ 1, యెర్రక 26 బహుమతులు

రాంబాలమూత్రము 22, కొండవిలకలు 6, కాక్ నేషన్ బ్రూచి 1, పునరుద్ధరి 1, ఆత్మరబిల్ 1, కెరక 26 బహుమతులు త్వరపడు!

కొద్దికతులే గలవు! మంచి సమయము

బరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము (మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 ఆణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయవలసినది. జేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటన కలలో భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధిబహుమతముగ ముద్రించిన పుస్తకమిదిగాను. ఇతరులు ప్రచురణముచేయుచు లోకమునకు యాకర్షణ నికరములు అబద్ధగ్రంథముగాను. “నిజముగా బరోపాఖండమున” జర్మని మొదలగు వాటి గురు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈయుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా నెరుంగుటకు జర్మని యుత్పత్తి మొదలిప్పుటివరకు జరిగినవిషయములను దున్నవి. బరోపాయుద్ధము జరుగుటకు కరియైన కారణము తెరుంగగోరువారు ఈ మొదటి భాగమునందు వెలుపబడిన యాప్రకరణముల క్రమశ్రీ జరిపిరవలెను.
జర్మని, (క్రాస్సు) ఆస్ట్రియా హంగేరీల నిర్మాణము గతకర్తాబ్దమున బరోపాలో గలిగిన మార్పులు, జర్మని యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యైక్యమయ్యెనని వింత ఆస్ట్రియా ఏకాధిపత్యములో మాటుపాటులు జర్మని యేకాధిపత్యము ఈచుట్టముందు అధికారవిభజనము, రాజునందము, గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనియుచేసిన పోటాపోటీలు చాలాకొద్ది యుద్ధముల ఫలితములు. బరోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రవృత్తులు ఆస్ట్రియా యువరాజు చంకబడిన వెనుక సార్వభౌముల యుద్ధప్రవృత్తులను సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధవిన్యాసములు గలవు.
బరోపా చరిత్రము నింతవిపులముగా నిజకారణ సహితముగా నెవరును నిడవరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమును చదివినవారి కీ విషయముల సర్వాధ్యక్షములు తెలియును. ఇందులో 80 హాఫ్ టోక్ చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి.మూలకమునబంపబడును.
జేట వెంటనే తెలియకొగములు తెలుపవలయును. ఇందులో ఆర్డర్ చేపరున ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలుగలవు.
వర్ణపటము. చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోపు బాకు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.